

Begroting 2020

Auteur(s)	: Redactieraad beleidsbegroting
Afdeling	: AenO
Bureau	: AREC
Documentnummer	: 22250464
Datum	: 10 april 2019
Versie	: 1 DB april

DCMR Milieudienst Rijnmond
Parallelweg 1
Postbus 843
3100 AV Schiedam
T 010 - 246 80 00
F 010 - 246 82 83
E info@dcmr.nl
W www.dcmr.nl

Het algemeen bestuur van de DCMR Milieudienst Rijnmond,

Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur,

Gelet op artikel 30, eerste lid van de Gemeenschappelijke regeling DCMR Milieudienst Rijnmond

BESLUIT

Vast te stellen de Begroting 2020.

Vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur d.d. 3 juli 2019,

De voorzitter

De secretaris

Inhoud

Voorwoord	6
1 Inleiding	7
1.1 Aard begroting	7
1.2 Doel	7
1.3 Leeswijzer	7
Deel 1: Beleidsbegroting	9
2 Beleidskader	10
2.1 Inleiding	10
2.2 Toekomstagenda 2030	10
2.3 Het Meerjaren Programma (MJP)	13
2.4 Ontwikkelpunten	15
3 Financieel kader	17
3.1 Inleiding	17
3.2 Financieel kader	17
3.3 Uitgangspunten	17
4 Programma Bedrijven	20
4.1 Inleiding	20
4.2 Wat willen we bereiken?	20
4.3 Wat gaan we daarvoor doen?	20
4.4 Kritische proces indicatoren	23
4.5 Wat mag het kosten?	23
5 Programma Gebieden	25
5.1 Inleiding	25
5.2 Wat willen we bereiken?	25
5.3 Wat gaan we daarvoor doen?	25
5.4 Wat mag dat kosten?	27
6 Programma Bedrijfsvoering	28
6.1 Inleiding	28
6.2 Baten en lasten	28
6.3 Toelichting	28
7 Paragrafen	30
7.1 Inleiding	30
7.2 Lokale heffingen	30
7.3 Weerstandsvermogen	30

7.4	Risicomanagement	31
7.5	Onderhoud kapitaalgoederen	32
7.6	Financiering	33
7.7	Verbonden partijen	33
Deel 2: Financiële begroting		34
8	Overzicht van Baten en Lasten	35
9	Ontwikkeling werkplanbijdragen 2018 – 2020	37
10	Ontwikkeling financiële positie	38

Voorwoord

Voor u ligt de begroting voor het jaar 2020 van de DCMR. De begroting bestaat onder meer uit de programma's bedrijven en gebieden. De inhoud van deze programma's beschrijft welke rol de DCMR in het Rijnmondgebied speelt en welke taken in opdracht van de participanten worden uitgevoerd. Beide programma's zijn gericht op een schone, gezonde en veilige leefomgeving in Rijnmondgebied. Daarnaast vindt u in deze begroting de taken die de DCMR als BRZO-OD uitvoert in de andere delen van Zuid- Holland en in de Provincie Zeeland.

Het programma bedrijven beschrijft de bedrijfsgerichte milieutaken; reguleren, inspecteren en handhaven. De uitvoering van deze bedrijfsgerichte taken is direct verbonden met de gebiedsgerichte taken van de DCMR, waarbij het er om gaat bedrijvigheid en andere activiteiten binnen de regio zo goed mogelijk in te passen in de milieuruimte die de omgeving biedt. Zowel in de bovengenoemde programma's als in het beleidskader van deze begroting vindt u de ontwikkelingen waarop de DCMR in 2020 inzet zal plegen. De koers die eerder met de Toekomstagenda 2030 is ingezet, wordt in de uitvoering van onze taken verder doorgevoerd.

In 2020 vraagt de invoering van de Omgevingswet uiteraard bijzondere aandacht. Samen met onze participanten moeten in het laatste jaar voor de invoering van de wet nieuwe werkwijzen worden geïmplementeerd. Dat vraagt om samenspel tussen alle betrokken partijen en voor iedereen toegankelijke data over de milieukwaliteit in het gebied. Om dit te garanderen én om transparant te zijn in onze bedrijfsvoering, moeten ICT voorzieningen op orde zijn.

Onder meer met het oog op de Omgevingswet wordt het toezicht gebiedsgericht georganiseerd. Om in het toezicht resultaat te bereiken wordt steeds meer gebruik gemaakt van gedragswetenschappelijke inzichten en de mogelijkheden die ICT biedt, zoals monitoring op afstand en snelle analyse van grote hoeveelheden data. Dat wordt zichtbaar in de doorontwikkeling van de meldkamer. De altijd actuele digitale vergunning, sluit daar in de vergunningverlening op aan.

Ik heb er vertrouwen in dat de DCMR ook komend jaar weer op een goede manier in uw opdracht kan werken aan een veilige en leefbare regio.

Maarten de Hoog

Waarnemend directeur

1 Inleiding

1.1 Aard begroting

De DCMR is als gemeenschappelijke regeling een samenwerkingsverband van de provincie Zuid-Holland, gemeente Rotterdam en veertien regiogemeenten in het Rijnmondgebied. De DCMR is één van de vijf regionale uitvoeringsdiensten in Zuid-Holland en verricht zijn taken voornamelijk in het Rijnmondgebied. Voor een aantal taken heeft de DCMR een groter werkgebied, zoals bij de uitvoering van Brzo taken voor de Provincies Zeeland en Zuid-Holland, de meldkamer en bij de landelijke BRZO-coördinatie. In het vervolg van deze begroting wordt echter steeds gesproken over het Rijnmondgebied, wanneer het over het werkgebied gaat.

De rol en taakuitvoering van de DCMR wordt bepaald door de opdrachten die door de participanten bij de DCMR zijn belegd. Deze opdrachten hebben betrekking op uitvoering van het door hen vastgestelde milieubeleid, binnen de daartoe beschikbaar gestelde middelen. De DCMR is dan ook vergelijkbaar met een onderdeel van een gemeente of provincie, dat de uitvoering verzorgt van het programma milieu door het leveren van producten en diensten die moeten bijdragen aan het realiseren van vastgestelde milieudoelstellingen.

In termen van het Besluit Begroten en Verantwoorden 2004 (hierna: BBV) moet deze begroting van de DCMR daarom worden gezien als informatie voor de sturing van de uitvoering (uitvoeringsinformatie).

1.2 Doel

De begroting biedt inzicht in de werkzaamheden van de DCMR en het financiële kader waarbinnen deze worden verricht. Om dit zo helder mogelijk weer te kunnen geven is deze begroting opgebouwd uit de programma's Bedrijven en Gebieden. Het programma Bedrijven bevat alle bedrijfsgeschiedte activiteiten, zoals reguleren, inspecteren en handhaven. In het programma Gebieden ligt de nadruk op de ruimtelijke adviestaken en de activiteiten voor verbetering en bewaking van leefomgevingskwaliteit. In de dagelijkse uitvoering wordt verbinding gemaakt tussen deze programma's om ervoor te zorgen dat het "bedrijf in zijn omgeving" wordt benaderd en de gebiedsgerichte kennis en taken worden gecombineerd met de bedrijfsgeschiedte uitvoering.

De begroting heeft ten aanzien van de uit te voeren werkzaamheden een kaderstellend en richtinggevend karakter. De concrete invulling van de uit te voeren werkzaamheden wordt per participant in de werkplannen 2020 vastgelegd.

1.3 Leeswijzer

De begroting is ingedeeld in overeenstemming met de richtlijnen die zijn neergelegd in de artikelen 7 t/m 23 van het BBV. Dit heeft tot gevolg dat deze begroting uit twee delen bestaat; de beleidsbegroting (deel 1) en de financiële begroting (deel 2).

Het eerste deel, de beleidsbegroting, bestaat uit de volgende onderdelen:

- Beleidskader (hoofdstuk 2); hierin worden de belangrijkste beleidsmatige ontwikkelingen op het werkterrein van de DCMR geschetst.
- Financieel kader (hoofdstuk 3); hierin worden de afrekensystematiek en financiële uitgangspunten toegelicht.
- Programmaplan (hoofdstukken 4, 5 en 6); het programmaplan bevat de te realiseren programma's (Bedrijven, Gebieden, Bedrijfsvoering).

- Paragrafen (hoofdstuk 7); dit hoofdstuk geeft onder meer inzicht in de bedrijfsvoering en het weerstandsvermogen van de DCMR.

Het tweede deel, de financiële begroting, bestaat uit de volgende onderdelen:

- Overzicht van baten en lasten 2020 (hoofdstuk 8).
- Ontwikkeling van de baten 2017 - 2020 (hoofdstuk 9).
- Ontwikkeling van de financiële positie van de DCMR (hoofdstuk 10).

Deel 1: Beleidsbegroting

2 Beleidskader

2.1 Inleiding

Het Rijnmondgebied wordt gekenmerkt door een grote bevolkingsdichtheid en een sterke concentratie van bedrijven en grote industrie. De bestuurlijke ambitie van de regio is erop gericht dat de ontwikkeling als economische topregio hand in hand gaat met behoud en verbetering van de leefkwaliteit en veiligheid.

Die ambitie is tweeledig. De regio verwacht een consequente en continue aandacht voor een gezond leefklimaat en veilige woon- en werkomgeving. Dat vergt een professioneel toezicht op en regulatie van bedrijvigheid in de regio. De DCMR is daar al bijna 50 jaar de uitvoerder van. Daarnaast zijn er nieuwe ontwikkelingen. De Omgevingswet treedt in 2021 in werking en dat stelt nieuwe eisen aan de uitvoering van onze taken. Digitalisering, slimme informatieverwerking, gedragswetenschappelijke inzichten en nieuwe (opsporings)technieken bieden kansen om onze kerntaken steeds robuuster uit te voeren. De samenleving vraagt om een transparantere en meer oplossingsgerichte invulling van onze rol. En de uitdagingen van de energietransitie en circulaire economie betekenen aanpassingen in ons werk. Dit alles vraagt om een doorontwikkeling van onze taakuitvoering. Om dit mogelijk te maken is samen met de participanten een Toekomstagenda 2030 geformuleerd. Deze zal ook in 2020 het leidraad zijn bij de ontwikkeling naar een toekomstvast uitvoering van onze kerntaken.

Paragraaf 2.2. beschrijft de prioriteiten die onderdeel zijn van de Toekomstagenda 2030. In het meerjarenprogramma VTH 2017 – 2020 (hierna MJP) van de DCMR is beschreven hoe de DCMR bij de uitvoering van de VTH taken invulling geeft aan en prioriteiten stelt bij het realiseren van de beleidsdoelstellingen van de participanten. Voor zover nog niet beschreven in paragraaf 2.2 als onderdeel van de Toekomstagenda, vindt u de focuspunten uit het MJP in paragraaf 2.3 en paragraaf 2.4.

2.2 Toekomstagenda 2030

In 2018 heeft de DCMR samen met onze participanten de Toekomstagenda 2030 geformuleerd. De Toekomstagenda beschrijft de koers waarmee de DCMR de uitdagingen en nieuwe mogelijkheden die op ons af komen, tegemoet wil treden. De agenda is een programma met een middellange termijn perspectief. Implementatie zal plaatsvinden bij de uitvoering van onze kerntaken op basis van bestuurlijke prioriteiten. Waar mogelijk en nodig zal samenwerking worden gezocht met andere OD's en overheidspartijen om met specifieke financiering projecten uit te voeren en zal in samenspraak met participanten een beroep worden gedaan op de bestemmingsreserve. Voor zover implementatie niet in het normale werkprogramma een plek vindt, is de uitvoering afhankelijk van beschikbare financiering, waarbij in nauw overleg met participanten keuzen zullen worden gemaakt.

In de Toekomstagenda staan vijf thema's centraal:

- De implementatie van de Omgevingswet
- Slimme informatievoorziening
- Versnellen van de energietransitie
- Bevorderen van circulaire economie
- Vormgeven aan de nieuwe overheid

2.2.1 De Omgevingswet

Het Rijk wil dat met de Omgevingswet meer ruimte ontstaat voor hoogwaardige gebiedsontwikkeling. Uitgangspunt daarbij is 'eenvoudig beter'. Grotere lokale bestuurlijke afwegingsruimte, integratie op plan- en beleidsniveau, een integrale beoordeling van de leefomgeving (milieu, duurzaamheid, natuurbescherming, welstand, gezondheid, infrastructuur), intensieve participatie, verregaande automatisering en toegankelijke data, zijn belangrijke elementen in de wet.

De Omgevingswet zal volgens de huidige planning in 2021 in werking treden. De DCMR streeft er naar dat participanten straks optimaal worden geadviseerd over hoe initiatieven en ontwikke-

lingen mogelijk gemaakt kunnen worden binnen de kaders die het omgevingsplan stelt. Faciliteren is daarbij het uitgangspunt, uiteraard met een scherp oog voor de eisen die het omgevingsplan en omgevingsvisie stellen aan leefbaarheid, veiligheid en milieu. Ook regulering en toezicht moet in lijn zijn met het omgevingsplan.

In 2020 wordt verder uitvoering gegeven aan het implementatieprogramma voor de Omgevingswet. Het programma is uiteraard gericht op de inhoudelijke veranderingen die de wet met zich meebrengt. Om de wet goed te laten werken zijn daarnaast digitalisering van werkprocessen, adequaat databeheer en gegevensontsluiting essentieel, en zullen specifieke kennis en vaardigheden bij medewerkers moeten worden ontwikkeld. Dit zijn eveneens belangrijke elementen in het programma.

Het Rijnmondberaad is belangrijk om in (sub)regionaal verband schaalvoordelen te benutten, kennisuitwisseling te faciliteren, en voor onze participantenvergelijkbare werkwijze te ontwikkelen.

2.2.2 Slimme informatievoorziening

Om ons werk optimaal uit te voeren is het verder verbeteren en inzetten van innovatieve technologie en slimme informatievoorziening een belangrijke randvoorwaarde. Burgers, bedrijven en overheden produceren steeds meer data. De verantwoording van ingezet beleid achteraf op basis van die data, is nog slechts een van de mogelijkheden. Interpretatie, complexe analyses, de toenemende mogelijkheden om te voorspellen, bieden ruimte om met relevante milieudata en innovatieve technologieën een vernieuwende rol als gebiedsadviseur in te nemen. Dit betekent dat onze medewerkers moeten beschikken over de vaardigheden en kennis om deze nieuwe mogelijkheden toe te passen. Het betekent ook dat investeringen in ict voorzieningen, mogelijkheden voor data-analyse en in apparatuur voor metingen, registratie en monitoring op afstand, een groter aandeel in de begroting zullen gaan innemen.

Toegankelijke informatie

Voor de DCMR is het belangrijk dat gegevens in alle fasen van de beleidscyclus toegepast kunnen worden. De DCMR beschikt over en gebruikt vanuit eigen dataverzameling en vanuit externe bronnen milieu-informatie bij de primaire processen reguleren (vergunningverlening en mer), inspecteren (toezicht) en adviseren (gebiedsontwikkeling en monitoren). Samen met participanten wordt in het kader van de Toekomstagenda 2030 uitvoering gegeven aan een meerjarig programma onder de naam Regionale Omgevings Informatie (ROI), dat er op gericht is gegevens zo te beheren en op orde te hebben dat deze beschikbaar, bruikbaar en bestendig toegankelijk zijn, zowel binnen de DCMR als voor externe doelgroepen. Om snelle toegankelijkheid van data te garanderen is de ontwikkeling van een datawarehouse essentieel.

Toezicht toekomstproof

Slim gebruik van data vanuit eigen monitoring en externe bronnen, stelt de DCMR in staat haar toezicht risico-gestuurd en datagedreven uit te voeren en om burgers, bedrijven en andere overheden in het gebied pro-actiever te informeren. In het kader van de Toekomstagenda worden de kansen die technologische innovatie biedt voor het toezicht ontwikkeld en geïmplementeerd. Sneller signaleren, toezicht op afstand en gebiedsgericht maatwerk zijn daarbij het doel.

Altijd actuele digitale vergunning

In 2020 zal, als onderdeel van het in 2018 ingezette programma Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV) een volgende stap worden gezet op weg naar de altijd actuele digitale vergunning voor de BRZO en Rie 4 bedrijven. Met de altijd actuele digitale vergunning kan de toegankelijkheid en de kenbaarheid van geldende regels (uit vergunningen en AmvB's) worden vergroot. Dit leidt tot efficiency voordelen, en vergrote transparantie voor bevoegd gezag, bedrijven en burgers.

2.2.3 Energietransitie en circulaire economie

In lijn met de beleidsdoelstellingen van de participanten zijn de transitie naar een duurzame haven, het klimaatvraagstuk en de ontwikkeling van een circulaire economie steeds sterker richtinggevend voor het gehele werkterrein van de DCMR.

Versnelling van de energietransitie

De afspraken in het Klimaatakkoord van Parijs zijn in Nederland vertaald naar een ambitie om 49% reductie van de CO₂-uitstoot in 2030 te bereiken en 95% in 2050.

Een belangrijke eerste stap bij het terugdringen van de CO₂ uitstoot, is energiebesparing. Het wettelijk VTH-instrumentarium kan worden ingezet om energiebesparing te stimuleren. In 2019 wordt verkend of aanscherpen en innovatie van wettelijk instrumentarium mogelijk is. De resultaten van deze verkenning zullen richtinggevend zijn voor de inzet het VTH-instrumentarium in 2020. Aan het toezicht op de informatieplicht energiebesparing wordt invulling gegeven op een niveau dat in 2019 samen met de participanten wordt bepaald. De controles op basis van het activiteitenbesluit en de European Energy Directive worden voortgezet. Deze laatste activiteit is overigens afhankelijk van de uitkomsten van de discussie over de rol van de Omgevingsdiensten hierbij.

In de advisering over ruimtelijke plannen, waaronder ook Omgevingsvisies en – plannen, zijn energiebesparing, benutting van warmte- en koude, mobiliteit en duurzame energie speerpunten. In 2020 zal de Regionale Energie Strategie een rol spelen in de ruimtelijke advisering, en zal de DCMR op verzoek adviseren over het (uiterlijk in 2021 op te leveren) gemeentelijk Warmteplannen.

De Europese Energie-efficiëntie richtlijn stimuleert warmte- en koudeuitwisseling. DCMR ziet toe op het voldoen aan de verplichtingen uit deze richtlijn. Dat levert informatie op over de beschikbaarheid van uitkoppelbare restwarmte.

Bevorderen van de circulaire economie

Het Rijk heeft in het programma Circulaire Economie vastgelegd dat Nederland uiterlijk in 2050 volledig draait op herbruikbare grondstoffen. De DCMR zet in 2020 het VTH-instrumentarium en de (ruimtelijke) advisering in op inpassing van deze nieuwe vormen van bedrijvigheid in het gebied.

Afhankelijk van de budgettaire mogelijkheden kan het daarbij gaan om analyse van stofstromen, het met elkaar in contact brengen van partijen in de keten, en specifieke aandacht in de vooroverleg fase van de vergunningverlening. Tevens kan aandacht worden besteed aan de rol van circulariteit bij de ontwikkeling en instandhouding van duurzame bedrijfsterreinen, en zullen de mogelijkheden van het concept Best Circulaire Techniek verder worden verkend.

Veiligheid en leefbaarheid en de transitie

Circulaire economie en energietransitie hebben een nieuwe impact op veiligheid en leefbaarheid. Voorzieningen verschuiven van het industriegebied naar de woonomgeving (waterstof in de auto, buurtbatterijen). Nieuwe (circulaire) materialen, zoals rubbergranulaat, en thermisch gereinigde grond, moeten worden beoordeeld op hun effect. Een bijzonder aandachtspunt is de aanwezigheid van zogenaamde Zeer Zorgwekkende Stoffen in afval. Voor deze situaties dient in samenspraak met de wetgever en bevoegd gezag uitvoeringsbeleid te worden geformuleerd om milieu- en veiligheidsrisico's te beperken.

2.2.4 Vormgeven aan een nieuwe overheid

Participanten, burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties stellen steeds hogere eisen aan de manier waarop de DCMR zich verhoudt tot zijn omgeving. Nieuwe inzichten en kennis zijn voor iedereen beschikbaar. Mondige, deskundige en creatieve burgers en marktpartijen werken naar eigen inzicht aan een prettige en duurzame leefomgeving. Deze nieuwe dynamiek vraagt om een nieuwe overheid. Als milieudienst betekent dit dat we onze taken vanuit een ander perspectief gaan uitvoeren. Als een overheid die luistert, open staat voor en bijdraagt aan initiatieven. Die samenwerkt met alle belanghebbenden en alle partijen die een rol spelen in vraagstukken. Een overheid die transparant is over afwegingen en inzicht geeft in processen.

Omgevingsbewust en oplossingsgericht

De samenleving verwacht van de DCMR dat de dienst zijn rol als toezichthouder op uitvoering van wet- en regelgeving consequent en voortvarend uitvoert. Dat zal in de toekomst niet veranderen. *Wel* zal in toenemende mate van de dienst verwacht worden dat zij meedenkt over hoe wet- en regelgeving toegepast kunnen worden om effectieve oplossingen te vinden die passen binnen de opgaven van deze tijd, daarbij slim gebruik makend van de mogelijkheden van het digitale tijdperk en gedragswetenschappelijke inzichten. Dit vraagt van onze adviseurs, vergunningverleners en onze toezichthouders een op samenwerking gerichte houding. Veel maatschappelijke problemen zijn in onze complexe samenleving immers niet door één organisatie op te lossen. Daarbij hoort ook proactief signaleren voor elkaar, oplossingsgericht meedenken – ook buiten de kaders van wet- en regelgeving – en de vaardigheid in de inzet van de modernste ict-middelen en meetmethoden, gecombineerd worden met rolvastheid als toezichthouder of toetser. De DCMR zet er gericht op in om het omgevingsbewustzijn van de organisatie verder te ontwikkelen om deze complexe rol waar te maken.

Transparant en in verbinding

We gaan van een overheid die ‘weet wat goed voor u is’ naar een overheid die luistert naar het maatschappelijk humeur. Als inwoners contact zoeken dan kan dat bij één loket. Dat betekent dat we onderling goed samenwerken en onze processen op elkaar af stemmen. En transparantie betekent dat het glashelder is, hoe we de data interpreteren. In het kader van de Toekomstagenda zal de DCMR ruimte bieden aan debat met stakeholders en deskundigen. Ook in 2020 zal de Kinderraad ons werk van impulsen voorzien vanuit de optiek van een jonge generatie.

DCMR heeft direct contact met inwoners en kan daar op voortbouwen. Gegevensverzameling door burgers zorgt ervoor dat de inspecteur meer informatie beschikbaar heeft op basis waarvan hij kan handelen. In relatie met de collega-toezichthouders, belanghebbenden en kennisinstellingen zet de DCMR in op nieuwe communicatievormen zoals communities, communicatie via apps en social media. Zo stellen we de burger in staat om op meer manieren (digitaal) te participeren in ons werk.

2.3 Het Meerjaren Programma (MJP)

Per milieuthema zijn in het DCMR MeerJarenProgramma meerjarige focuspunten benoemd. Een deel daarvan is in de vorige paragraaf al beschreven. De DCMR werkt in 2030 daarnaast doelgericht aan focuspunten binnen de volgende milieuthema's:

Veiligheid

Het Rijnmondgebied kent relatief veel risicobedrijven binnen de chemiesector en de op- en overslagbedrijven. Deze bedrijven moeten voldoen aan de hoogste veiligheidsstandaarden. Ten aanzien van het thema externe veiligheid gelden de volgende focuspunten:

Kritische veiligheidsvoorzieningen; Incidenten bij de risicobedrijven hebben door de bedrijfsactiviteiten potentieel een groot effect op de veiligheid in de woonomgeving. De DCMR zet voor het scenario ‘kleine kans groot effect’ gericht in op actualisatie van de vergunningen en toezicht met extra aandacht voor de aanwezigheid, de werking en het onderhoud van kritische veiligheidsvoorzieningen. Daarnaast is er in nieuwe vergunningen en toezicht extra aandacht voor de activiteiten die voor de risico's het meest relevant zijn.

Integriteit installaties; Veel bedrijven in de Rijnmond werken met complexe en risicovolle installaties (waaronder reactoren en tanks) en drukopslagbollen. De DCMR onderzoekt daarom de integriteit van deze installaties, met gerichte fysieke inspecties.

Veiligheidscultuur; Het stimuleren van verbetering van de veiligheidscultuur is een derde belangrijk onderdeel van het toezicht op de risicovolle bedrijven. Daarbij gaat het er om het veiligheidsbewustzijn te vergroten en om medewerkers zich zo te laten gedragen dat de kans op incidenten ook in niet voorspelbare situaties wordt geminimaliseerd.

Implementatie Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS): De PGS zal in de omgevingswet dienen als BBT document. Momenteel worden daarom alle PGS geactualiseerd: PGS nieuwe stijl. In de PGSen nieuwe stijl is het mogelijk gelijkwaardige maatregelen toe te passen om een vergelijkbaar veiligheidsniveau te bereiken. De DCMR ontwikkelt samen met haar partners een methode de gelijkwaardigheid te kunnen toetsen. Daarnaast verankert de DCMR in vier jaar tijd de nieuwe eisen in de vergunningen.

Lucht en geur

Een goede luchtkwaliteit is belangrijk voor de leefomgeving en de gezondheid van de mens. De afgelopen jaren is de luchtkwaliteit in de Rijnmond over het algemeen verbeterd. Ten aanzien van het thema lucht en geur gelden in 2020 de volgende focuspunten:

- Stikstofoxiden (NOx): Stikstofoxiden ontstaan bij alle vormen van verbranding op hoge temperatuur, zoals bij stookinstallaties. Stikstofoxiden werken verzuring van het milieu in de hand en zijn schadelijk voor de luchtwegen. Ze kunnen smog creëren en versterken het broeikaseffect. Als gevolg van wetswijzigingen actualiseert de DCMR vergunningen en voert de DCMR inspecties uit.
- Vluchtige organische stoffen (VOS): VOS zijn slecht voor de gezondheid en het milieu. Sommige zijn kankerverwekkend en andere bedreigen de ozonlaag. Specifiek voor de kankerverwekkende stof benzeen is er af en toe publieke onrust over kortdurende verhoogde concentraties. Er vinden nog steeds overschrijdingen van de streefwaarde (1 µg/m³) voor benzeen in het Rijnmondgebied plaats. Op dit moment wordt een aantal regels herzien. De DCMR verankert de gewijzigde eisen in vergunningen of maatwerkvoorschriften en houdt toezicht op de implementatie daarvan door bedrijven. De ontgassing van schepen en de installaties die daarvoor worden ingericht zijn daarbij een specifiek aandachtspunt.
- Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS): ZZS zijn zeer slecht voor de gezondheid en het milieu omdat ze bijvoorbeeld kankerverwekkend zijn, genetische schade aanrichten, de voortplanting belemmeren of zich in de voedselketen ophopen. Deze schadelijke gevolgen leiden tot grote maatschappelijke onrust wanneer emissies plaatsvinden of hebben plaatsgevonden. De DCMR verwacht van bedrijven transparantie over ZZS die ze gebruiken en uitstoten, en is gericht op minimalisatie van uitstoot naar lucht, bodem en water. De inventarisatie van alle mogelijke ZZS die in het Rijnmondgebied kunnen vrijkomen, wordt in 2020 afgerond. Naar methoden om ZZS vast te kunnen stellen wordt onderzoek gedaan.
- Geurhinder: Geuroverlast beïnvloedt de leefbaarheid en gezondheid. Vooral geuroverlast veroorzaakt door de chemie en de tank op- en overslag komt veel voor en heeft een nadelig effect. Ook de voedingsmiddelenindustrie en het afvalwaterbeheer zorgen geregeld voor industriële geurklachten. De EU herziет de BREF Large Volume Organic Chemical Industry. De nieuwe eisen worden in de vergunningen verankerd. De DCMR houdt toezicht op de implementatie van deze eisen door de bedrijven.

Afvalwater en bodem

Lozing op het riool van oliën en vetten door onder meer bedrijven waar voedingsmiddelen worden bereid (horeca) en door de voedingsmiddelenindustrie, kan de werking van het riool en de waterzuiveringsinstallaties door dichtslibbing ernstig verstoren. Het riool functioneert dan niet goed, wat er toe kan leiden dat overlast voor bewoners en andere gebruikers optreedt en ook dat ongezuiverd afvalwater in het milieu kan komen. In het toezicht door de DCMR is dit daarom een belangrijk thema. Lozingen vanuit bedrijfsrioleringen zijn een specifiek aandachtspunt.

Geluid

Geluidhinder, bijvoorbeeld van verkeer, van industriële of havengerelateerde bedrijvigheid of van horeca, heeft een nadelige invloed op de gezondheid en op de leefbaarheid.

Horecabedrijven zorgen voor (aanzienlijke) hinder door muziek gerelateerde activiteiten in de avond- en nachtperiode. Is er geluidshinder, dan treedt de DCMR handhavend op. Voorkomen is echter beter dan handhaven. Eén van de oorzaken van het ontstaan van geluidhinder door horecagelegenheden is de relatief snelle wisselingen van exploitanten. De DCMR bouwt daarom met de participanten in ook in 2020 voort op de preventieve aanpak rond de aanvraag van exploitatievergunningen.

De verdichting van het stedelijk leefmilieu en het naar elkaar toegroeien van wonen en haven-activiteiten en verkeersfuncties, maken dat in de ruimtelijke advisering het thema geluid steeds meer centraal komt te staan. Bij tijdige inbreng van geluidsexpertise in de planontwikkeling zijn vaak creatieve oplossingen te vinden. In bestaande situaties wordt ingezet op het opsporen van de meest hinderlijke bronnen. Op basis daarvan wordt een gerichte aanpak gekozen, waarvan handhaving onderdeel kan zijn, maar ook elektrificatie van motoren. Ook bij vergunningverlening is dit aspect een aandachtspunt, in het bijzonder in transitiegebieden.

Asbest

Asbestvezels vormen bij inademing een groot gezondheidsrisico. Hoewel de toepassing om die reden inmiddels is verboden, komt asbest nog veel voor. Het verwijderen moet zorgvuldig gebeuren, om te voorkomen dat er alsnog asbestvezels in het milieu komen. Door een wijziging van het Besluit OmgevingsRecht (BOR) is het toezicht op asbestverwijdering per 1 juli 2017 toegevoegd aan het basistakenpakket van omgevingsdiensten.

De DCMR geeft vanaf 2019 uitvoering aan het toezicht op asbestverwijdering. Toezicht vindt plaats op de gehele keten, van de slooplocatie tot en met de stortplaats. Voor de toezichtstrategie sluit de DCMR aan bij de landelijke aanpak van omgevingsdiensten. In een eerste, intensievere fase zal per gemeente een beeld worden opgebouwd van de risico's, waarna een uitvoeringsniveau wordt afgesproken.

2.4 Ontwikkelpunten

Naast de focuspunten op de milieuthema's ziet de DCMR een aantal ontwikkelingen op zich afkomen waarvan ook de participanten hebben aangegeven ze relevant te vinden. Deze zijn uitgewerkt in ontwikkelpunten en vergen nadere verkenning om te bepalen of en hoe de DCMR deze punten bij de reguliere uitvoering van de VTH-taken of gebiedstaken kan meenemen.

Nieuwe brandstoffen

De ontwikkeling op het gebied van nieuwe brandstoffen verloopt in een versneld tempo. De productie, de opslag, het vervoer en de verlading van nieuwe brandstoffen brengen extra veiligheidsrisico's met zich mee. Naar verwachting zullen de knelpunten in de komende jaren gaan toenemen met de voorziene groei van het gebruik van nieuwe brandstoffen. De DCMR anticipeert hierop en zal aandachtspunten onder de aandacht van het bestuur brengen. Waar mogelijk wordt aan de voorkant inbreng gegeven in planvorming die betrekking heeft op de energievoorziening.

Cybersecurity

De Europese richtlijn Netwerk- en Informatiebeveiliging verplicht exploitanten van kritieke infrastructuur, essentiële aanbieders van informatiemaatschappijdiensten en overheden om adequate maatregelen te nemen om informatiebeveiligingsrisico's te beheren en ernstige incidenten te rapporteren. De overheid heeft deze Europese richtlijn vastgesteld en werkt deze nu nationaal uit. Vooruitlopend op de uitwerking van de richtlijn moeten cyberincidenten worden gemeld bij het nationaal cyber security centrum (NCSC), dat ondersteuning biedt op vlak van digitale veiligheid. De DCMR neemt deel aan FERM Rotterdam, het programma voor het verhogen van digitale weerbaarheid in en rond de Rotterdamse haven (port cyber resilience programma), en volgt in dit kader de ontwikkelingen rondom cybersecurity.

Grondstromen

Bij het transport van verontreinigde grond naar bijvoorbeeld locaties voor terreinophoging, kunnen gezondheidsrisico's ontstaan. Het grondverzet geeft ruimte aan grondbewerkers en toeleveranciers voor het illegaal mengen met andere partijen grond of voor het slim herbemonsteren van de betreffende partij grond. Met minerale olie verontreinigde grond kan in de praktijk bij tijdelijke opslag worden "uitgedampt" tot recyclebare grond (voor recycling mag grond maximaal 3 jaar in tijdelijke opslag worden genomen). De DCMR zal de ketens die hierbij betrokken zijn, in kaart brengen en een gerichte aanpak ontwikkelen. Daarbij investeert de DCMR in gebiedsoverstijgende en waar mogelijk landelijke inzicht in en delen van relevante informatiebronnen.

Incidentenonderzoek

Wanneer een incident optreedt, reageert de DCMR hierop om de veiligheid en met milieu optimaal te beschermen. De DCMR verzoekt het bedrijf een onderzoek te doen naar het incident en beoordeelt dit onderzoek en de door het bedrijf gekozen maatregelen ter voorkoming van het specifieke incident. Het leren van incidenten kan verbeterd worden. In 2019 is in samenwerking met TNO begonnen met de systematische analyse van incidenten en de bijbehorende data registratie. De verkregen basisoorzaken geven input voor het toezicht op de bedrijven en branches. Dit wordt in 2020 uitgebreid met gegevensuitwisseling met andere inspectiediensten en het bedrijfsleven.

Lichthinder

In toenemende mate wordt de DCMR geconfronteerd met klachten en adviesvragen over licht-hinder. Die kunnen betrekking hebben op verlichting bij sportvelden, op led-schermen ten behoeve van reclame, op bedrijfsterreinverlichting en ook op assimilatieverlichting in de glastuinbouw. Het goed en toekomstbestendig uitvoeren van het toezicht en de advisering op dit thema vraagt om kennisopbouw en specifieke capaciteit. Ook verkent de DCMR de inzet van satellietbeelden voor het toezicht op onder andere de donkerteperiode en afscherming in de glastuinbouw. In 2020 geeft de DCMR verder vorm aan het toezicht, de advisering en innovatie op dit thema.

Bedrijfsriolering

Bedrijfsriolering vervult een belangrijke rol in geval van calamiteiten bij onder meer bovengrondse tankopslag. Er zijn aanwijzingen dat de vaak verouderde constructies niet goed meer functioneren waardoor puur product dat vrijkomt bij een calamiteit in bodem en grondwater terechtkomt. In het bijzonder bij BRZO bedrijven vraagt dit aspect aandacht in het inspectieprogramma.

3 Financieel kader

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt weergegeven binnen welk financieel kader de beleidsinzet uit het vorige hoofdstuk wordt uitgevoerd.

3.2 Financieel kader

In onderstaande tabel 1 wordt inzicht gegeven in de meerjarige financiële kaders van de participanten:

Tabel 1

Meerjarenraming	Kader 2020	Kader 2021	Kader 2022	Kader 2023
Gemeente Albrandswaard	€ 351.485	€ 351.485	€ 351.485	€ 351.485
Gemeente Barendrecht	€ 590.683	€ 590.683	€ 590.683	€ 590.683
Gemeente Brielle	€ 473.237	€ 473.237	€ 473.237	€ 473.237
Gemeente Capelle a/d IJssel	€ 433.907	€ 433.907	€ 433.907	€ 433.907
Gemeente Goeree-Overflakkee	€ 1.335.563	€ 1.335.563	€ 1.335.563	€ 1.335.563
Gemeente Hellevoetsluis	€ 483.638	€ 483.638	€ 483.638	€ 483.638
Gemeente Krimpen a/d IJssel	€ 498.846	€ 498.846	€ 498.846	€ 498.846
Gemeente Lansingerland	€ 1.446.583	€ 1.446.583	€ 1.446.583	€ 1.446.583
Gemeente Maassluis	€ 335.846	€ 335.846	€ 335.846	€ 335.846
Gemeente Nissewaard	€ 1.014.075	€ 1.014.075	€ 1.014.075	€ 1.014.075
Gemeente Ridderkerk	€ 889.178	€ 889.178	€ 889.178	€ 889.178
Gemeente Schiedam	€ 1.213.890	€ 1.213.890	€ 1.213.890	€ 1.213.890
Gemeente Vlaardingen	€ 1.692.389	€ 1.692.389	€ 1.692.389	€ 1.692.389
Gemeente Westvoorne	€ 450.521	€ 450.521	€ 450.521	€ 450.521
Gemeente Rotterdam	€ 17.716.018	€ 17.716.018	€ 17.716.018	€ 17.716.018
Provincie Zuid-Holland	€ 28.174.103	€ 28.174.103	€ 28.174.103	€ 28.174.103
Projecten	€ 11.125.000	€ 11.125.000	€ 11.125.000	€ 11.125.000
Totaal participanten	€ 68.224.961	€ 68.224.961	€ 68.224.961	€ 68.224.961

3.3 Uitgangspunten

Bovenstaand financieel overzicht is gebaseerd op de volgende uitgangspunten en aannames.

- I. Voor het structurele financiële kader van de gemeenten is rekening gehouden met een indexering van + 3,4% op de werkplanbijdragen overeenkomstig de concept indexeringsbrief voor gemeenschappelijke regelingen. Deze indexering is door de deelnemende gemeenten vastgesteld op basis van de voorstellen van de Financiële Werkgroep Sturing Gemeenschappelijke Regelingen.
- II. Bij de bepaling van het financieel kader van de provincie is rekening gehouden met de uitgangspunten uit de provinciale kaderbrief 2020. In deze brief heeft de provincie aangegeven het kader voor de loonkosten aan te passen op basis van de feitelijke cao stijging en het kader voor de materiële kosten te indexeren aan de hand van de nationale consumentenindex (CPI). De DCMR volgt de provinciale cao. Aangezien voor 2019 en 2020 inmiddels een onderhandelaarsakkoord voor een nieuwe cao is afgesloten, is voor de loonkostenontwikkeling de cao stijging als index gehanteerd. Deze is in totaal + 3% voor 2020. De

verwachte CPI voor 2020 is + 2,6% Het gewogen gemiddelde¹ van deze twee indices is 2,9%

- III. De voornoemde indexeringen zijn toegepast over de structurele componenten van de gewijzigde begroting 2019 van de participanten. Incidenteel toegekende budgetten en eventuele financieringen vanuit voorschotten worden hierin niet meegenomen.
- IV. Afwijkingen tussen de werkelijke loonkostenontwikkeling over 2020 en het voor de primaire begroting gehanteerde percentage voor de provincie (3%), zullen worden meegenomen c.q. verrekend bij het vaststellen van het provinciale financieel kader voor 2022 en verdere jaren. Met andere woorden de daadwerkelijke personele uitgaven blijven het uitgangspunt bij de bepaling van de omvang van de bijdrage.
- V. De financiering van de uitvoering van de provinciale VTH-taken wordt mede bepaald op basis van de kostprijsystematiek die in samenwerking tussen de provincie Zuid-Holland en Zuid-Hollandse omgevingsdiensten is ontwikkeld. Prognose en monitoring van het werkpakket en (gewenste) wijzigingen daarin - bijvoorbeeld ten aanzien van het bedrijvenbestand of uitvoeringsniveau - zullen op outputgerichte wijze worden beschreven en onderbouwd.
- VI. In de gemeentelijke financiële kaders is rekening gehouden met de aanvullende bijdrage voor het realiseren van een robuuste meldkamer, conform de door het AB vastgestelde business case 'ontwikkeling meldkamer' op 12 december 2018.
- VII. In de kaders is nog geen rekening gehouden met de financiële consequenties van de overheveling van de toezichtstaken op asbest(verwijdering) van gemeenten naar de DCMR, tenzij hier met de betreffende gemeente² al specifieke afspraken over gemaakt zijn.
- VIII. In de gemeentelijke en provinciale financiële kaders is nog geen rekening gehouden met een extra bijdrage voor de uitvoering van de EED taken waarvoor landelijk extra geld beschikbaar wordt gesteld in het provincie- en gemeentefonds.
- IX. Er is in de gemeentelijke financiële kaders nog geen rekening gehouden met een extra bijdrage voor de uitvoering van art. 2.15 Activiteitenbesluit waarvoor landelijk extra geld beschikbaar wordt gesteld in het gemeentefonds.
- X. de DCMR is bezig met het in kaart brengen per gemeente van de financiële effecten van een aantal nieuwe ontwikkelingen zoals:
 - a. de nieuwe basisbudgetsystematiek naar aanleiding van het vastgestelde nieuwe Uitvoeringsbeleidsplan VTH. Het effect van de nieuwe systematiek kan per gemeente verschillen, dit wordt dan ook per gemeente afgestemd in het kader van de werkplanvoorbereiding;
 - b. het (mogelijk) vervallen van de IOV-subsidie Externe Veiligheid;
 - c. benodigde extra toezicht op het toepassen van schone en lichtverontreinigde grond overeenkomstig Besluit bodemkwaliteit (BBK).De financiële consequenties van deze ontwikkelingen zijn nog niet meegenomen in de begroting.
- XI. Binnen de begroting van de DCMR is een zo efficiënt mogelijk ingerichte bedrijfsvoering een continu aandachtspunt. Dit komt o.a. tot uitdrukking in het aandeel van de kosten van het programma bedrijfsvoering op de totale begroting. Daar waar mogelijk zullen specifieke kostenbesparingen en efficiencyverbeteringen in de begroting worden benoemd.
- XII. De financiering van de projecten uit de Toekomstagenda vindt in eerste instantie plaats vanuit de beschikbare bestemmingsreserves van de DCMR. Over de invulling van een structurele, robuuste financiering wordt in 2019 verder gesproken. In het financieel kader 2020 is hiermee nog geen rekening gehouden.
- XIII. De bijdragen voor de overige dienstbrede projecten (I2, Ranomos, SKP, Crisisbeheer en MOI) worden geïndexeerd met de verwachte tariefontwikkeling voor 2020.
- XIV. De omvang van de externe projectenportefeuille (additionele projecten) is geraamd op het verwachte niveau van 2019. Hierbij is dan wel rekening gehouden met de overheveling van de BRZO taken Zeeland en het project VV2.0. De bijdrage van de provincie Zeeland is conform de afspraak uit de startbrief 2019 vooralsnog geïndexeerd met 1%. Ook met de

¹ Het gewogen gemiddelde is als volgt bepaald: de begroting van de DCMR bestaat voor 75% uit personele kosten en 25% materiële kosten. De 3% loonkosten ontwikkeling wordt vervolgens met 0,75 vermenigvuldigd en de 2,6% CPI met 0,25.

² Met de volgende gemeenten zijn hierover al afspraken gemaakt: Albrandswaard, Barendrecht, Krimpen a/d IJssel, Lansingerland, Nissewaard, Ridderkerk en Vlaardingen. Met Brielle is afgesproken dat ze in 2019 een pilot starten. Voor 2020 moeten nog nieuwe afspraken gemaakt worden.

provincie Zeeland is afgesproken dat uiteindelijk de afgesproken cao stijging voor 2020 zal worden vergoed.

- XV. De in het AB vastgestelde systematiek voor bepaling van de uurtarieven van de GR/DCMR vormt de basis voor de financiële vertaling van uren naar geld. Een eventuele wijziging in uurtarieven 2020 kan in de werkplannen 2020 tot verschuivingen binnen of tussen de programma's leiden. Conform de bestuurlijke P&C-kalender wordt in het DB van 10 april 2019 de tariefstelling besproken, rekening houdend met de kostenontwikkeling die voor 2020 wordt voorzien.
- XVI. De bijdragen van participanten in de meerjarenraming zijn vanwege onzekere vooruitzichten bij de overheid en overeenkomstig voorgaande jaren geïndexeerd met een percentage van 0%.
- XVII. De begroting is meerjarig in evenwicht waarbij expliciet via de meerjarige Verlies en Winstrekening inzicht wordt gegeven welke kosten via de beschikbare bestemmingsreserves worden gefinancierd.
- XVIII. De begroting is opgezet conform de vigerende financiële regelgeving (BBV). Dit betekent concreet:
- Er is een landelijk vastgestelde uniforme set van taakvelden. Voor de programma's Bedrijven en Gebieden van de DCMR alleen het taakveld 'milieubeheer' relevant.
 - De door de participanten gezamenlijk vastgestelde prestatie-indicatoren worden opgenomen in het programma Bedrijven.
 - De kosten van de overhead worden apart geraamd in het programma Bedrijfsvoering;
 - Een raming van de Vennootschapsbelasting (VPB) wordt opgenomen in het programma Bedrijfsvoering.
 - Er wordt een raming van de algemene dekkingsmiddelen opgenomen.
 - Er wordt een raming van de post onvoorzien opgenomen.
 - Van de vijf landelijk vastgestelde financiële indicatoren zijn er voor de DCMR slechts drie relevant. Deze worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen.
 - De belangrijkste financiële risico's voor de DCMR zullen in de paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen worden benoemd en gekwalificeerd. Hierin wordt ook de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen toegelicht en onderbouwd.

4 Programma Bedrijven

4.1 Inleiding

Het programma Bedrijven bevat alle taken die de DCMR uitvoert die betrekking hebben op bedrijven. Dit zijn reguleren, inspecteren en handhaven op basis van wetgeving zoals de Wabo, het Activiteitenbesluit, Bodemwet- en regelgeving, Luchtvaartwet- en regelgeving, de Provinciale milieuverordening en de Ontgrondingenwet.

De doelen uit het beleidskader worden binnen het programma bedrijven gerealiseerd op de wijze zoals afgesproken in het VTH UitvoeringsPlan, dat in 2018 opnieuw is vastgesteld. Enkele afspraken daaruit zijn:

- Toezicht wordt informatie- en risicogestuurd uitgevoerd.
- Instrumentarium voor het toezicht wordt effect gericht ingezet, waar mogelijk wordt gebruikt gemaakt van gedragswetenschappelijke inzichten.
- Op bedrijven worden onverkort intensief toezicht gehouden op de uitvoering van veiligheidssystemen, de technische installaties en op veiligheidscultuur.
- De sanctiestrategie wordt consequent toegepast.
- Eigen verantwoordelijkheid van bedrijven, branches en ketens op het gebied van milieu en veiligheid wordt versterkt.
- Kwaliteit van uitvoering door samenwerking tussen inspectiediensten en omgevingsdiensten wordt versterkt.
- Transparantie over resultaten van inspecties en opgelegde sancties

In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke werkzaamheden in 2020 binnen het programma bedrijven centraal staan. Dit aan de hand van beantwoording van drie vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag dat kosten?

4.2 Wat willen we bereiken?

Ten aanzien van wat de DCMR binnen het programma Bedrijven wil bereiken wordt verwezen naar het kader uit hoofdstuk 2. De exacte uitwerking daarvan in 2020 wordt, binnen de kaders van de werkplannen, vertaald in een uitvoeringsprogramma volgens de hoofdlijnen die in de volgende paragraaf worden beschreven.

4.3 Wat gaan we daarvoor doen?

In deze paragraaf worden de hoofdlijnen van het programma Bedrijven nader toegelicht.

Uitvoering VTH taken op hoog niveau

Om het hoge niveau van uitvoering zoals bedoeld in het VTH uitvoeringsplan te kunnen realiseren wordt ingezet op twee sporen: het beheren en ontwikkelen van kennis enerzijds en het programmatisch organiseren van de VTH-taken anderzijds.

Kwalitatief hoogwaardige kennis is de basis en het vertrekpunt voor een goede uitvoering. De DCMR zorgt dat milieukennis op peil blijft en verder wordt ontwikkeld. In dat kader zijn het effectieve gebruik en uitbreiden van het bestaande kennisnetwerk en een adequate samenwerking met andere regionale en landelijke overheden van belang. Om de kwaliteit van uitvoerbaarheid van nieuwe wet- en regelgeving te toetsen en te borgen denkt de DCMR mee vanuit de uitvoeringspraktijk door inbreng in (landelijke en internationale) kennisinfrastructuurpro-

jecten, waaronder die van Zuid-Holland, Omgevingsdienst NL en Impel. De DCMR participeert in de benchmarks die door OD.nl worden uitgevoerd.

Sinds 2017 zijn de VTH-werkzaamheden op programmatische wijze meerjarig gepland door middel van het MJP, dat is gericht op het behalen van doelstellingen binnen de milieuthema's. In 2020 wordt het MJP op basis van de ervaringen van de afgelopen vier jaar en de actuele beleidsprioriteiten van participanten, herijkt. De uitvoeringsprogramma's die op nationaal niveau door de Strategische Milieukamer worden geformuleerd, zullen hier een leidraad bij zijn, naast de kaders die de BRZO samenwerking aanreikt.

Binnen de inspectiecyclus komt de programmatische werkwijze tot uiting door middel van meerjarige uitvoeringsplannen per branche. Binnen reguleren komt de programmatische werkwijze tot uiting door het ontwikkelen van branchevisies waarin aangegeven is aan welke eisen bedrijven op de langere termijn moeten voldoen. Deze eisen worden door vertaald naar vergunningen. Daarnaast wordt jaarlijks een actualisatieprogramma vergunningen opgesteld.

Brancheaanpak, gebiedsoriëntatie en risicosturing

De DCMR bewaakt en bevordert naleving bij bedrijven door een informatie- en risicogestuurde aanpak per branche op te stellen. In 2016 heeft de DCMR voor ruim 40 branches een vierjarig brancheplan opgesteld. Daarin staan op hoofdlijnen risico's, specifieke problematiek, doelgroepanalyse en toezichtstrategie beschreven voor de daarop volgende vier jaar bij die branche. Gedragswetenschappelijke inzichten en onderzoeksmethoden vormen in toenemende mate de basis voor interventies gericht op het verhogen van de naleving. Het jaar 2020 is net zoals bij het MJP programma het laatste jaar in de cyclus. In samenhang met het nieuw op te stellen MJP, wordt in 2020 een nieuwe meerjarige brancheaanpak en toezichtstrategie opgesteld.

Specifieke aandachtspunten in het toezicht in 2020 zijn:

- In 2020 zet de DCMR verder in op het gebiedsgericht uitvoeren van het toezicht bij vooral de MKB-bedrijven. Dit betekent dat een groot deel van het toezicht in een gebied wordt uitgevoerd door een kernteam van toezichthouders. Dit zorgt voor effectieve en efficiënte uitvoering, het vergroot de kennis van en binding met een gebied en sluit aan bij de gebiedsgericht opzet van de omgevingswet.
- Het onderzoek naar 'near misses' bij een aantal (petro)chemische bedrijven wordt als doorlopend proces voortgezet. Er worden conclusies getrokken over potentiële risico- en faalfactoren bij bedrijven opdat de inzet van inspectiemiddelen hierop kan worden ingericht.
- Het toezicht bij (petro)-chemische en tank-op-en-overslagbedrijven wordt geïntensiveerd. Zowel qua inspectiefrequentie als qua diepgang wordt ingezet op een mix van bestaande vormen van controles en specifieke onderwerpen/thema's in projectvorm.
- Om beter in te kunnen spelen op mogelijke pieken in het toezicht wil de DCMR voor de Provincie Zuid-Holland een flexibel inzetbare schil van inspecteurs creëren, die bij grote incidenten in te zetten zijn, en bijvoorbeeld verscherpt toezicht kunnen uitvoeren.
- In 2019 zal samen met de BRZO+ partners een analyse van het naleefgedrag van net-niet BRZO bedrijven worden afgerond. Er worden conclusies getrokken of een specifieke aanpak noodzakelijk is, en of er voldoende samenhang is met de aanpak van BRZO bedrijven.
- Vanaf 2018 tot 2022 heeft de provincie extra budget beschikbaar gesteld om het toezicht op de (petro)-chemische sector en de tank op en -overslagterminals structureel verder te versterken door meer toezicht en nieuwe vormen van toezicht op installatie niveau. Op basis van het "plan van aanpak ambitieniveau" is in 2018 een passend ambitieniveau voor toezicht op installatieonderdelen bepaald. Dit vormt de leidraad voor de prioritering in de uitvoering van het toezicht in deze sectoren.
- Als binnen een inrichting bodembedreigende bedrijfsmatige activiteiten worden verricht, is het een wettelijke verplichting de kans op bodemverontreiniging tot een verwaarloosbaar minimum terug te brengen. Op hierop adequaat toezicht te houden moeten alle relevante bedrijven in de Rijnmond moeten hierover aangeschreven. Het doel van de aanschrijving is te achterhalen welke maatregelen bedrijven hebben getroffen

en of deze voldoen aan het Activiteitenbesluit. Hieraan zal in 2020 afhankelijk van de beschikbare middelen uitvoering worden gegeven.

Meldkamer

Behalve voor het afhandelen van het jaarlijks nog steeds groeiende aantal klachten wordt de meldkamer in toenemende mate ingezet voor het monitoren van andere omgevingssignalen, zoals die van e-noses of van geluidsmonitoren. Deze ontwikkeling van “toezicht op afstand” is in 2019 ingezet en zal in 2020 verder worden geïmplementeerd, en bijdrage aan de vernieuwing van het inspectie instrumentarium. Het budget voor de meldkamer is hiertoe in 2020 verruimd. Uitbreiding van het sensornetwerk voor geluid in horecagebieden, zodat klachten en voorvallen hierover voorkomen worden, en het slimmer inzetten van real-time geluidsmonitoring bij evenementen maken onderdeel van deze aanpak.

Informatiepositie en data-analyse

Onverminderd zal worden ingezet op verbetering van de informatiepositie van de DCMR. Bedrijfs- en installatieoverzichten vormen de basis van onze werkzaamheden en dienen op orde te zijn.

Om efficiënt en effectief toezicht te kunnen houden moeten mensen en middelen op de juiste plekken en momenten worden ingezet, zoals daar waar een hoog risico op incidenten en overtredingen is. De groeiende hoeveelheid data (gestructureerde informatie) is zo groot dat alleen observaties geen recht doen aan de mogelijkheden. Om de toezichtcapaciteit optimaal in te zetten zullen methoden die kennis en inzicht geven in deze data ('data science') steeds vaker worden ingezet. Ook specifieke bedrijfsonderzoeken vergen steeds meer kennis van data. DCMR zet in 2020 inspecteurs in met een specialisatie in data-onderzoek in het toezichtproces.

Doorontwikkeling instrumentarium voor Regulerings

Anticiperend op de verkorte behandelzeiten die onderdeel zijn van de Omgevingswet, zal de verantwoordelijkheidsverdeling tussen initiatiefnemer en bevoegd gezag bij het vergunnen scherper worden vastgelegd. Een aanvraag voor een vergunning wordt buiten behandeling gesteld als deze niet aan de –vastgestelde en gecommuniceerde- indieningsvereisten voldoet.

Zoals ook in paragraaf 2.2. beschreven zal In 2020, als onderdeel van het in 2018 ingezette programma AADV een volgende stap worden gezet op weg naar de Altijd Actuele Digitale Vergunning voor de BRZO en Rie4 bedrijven.

Er is specifieke aandacht voor leefbaarheidsaspecten bij vergunningverlening in zogenaamde transitiegebieden, waar woningbouw en bedrijvigheid (tijdelijk) worden gecombineerd.

Uniforme aanpak voor Brzo bedrijven

De DCRM is als BRZO-OD, verantwoordelijk voor de VTH taken van alle BRZO en RIE-4 bedrijven in Zuid Holland en Zeeland. Met ingang van 2020 betreft dit in beiden Provincies ook de hieraan verbonden BRIKS taken. Op nationaal niveau is het streven om de zes Brzo omgevingsdiensten en inspectiepartners als één overheid richting bedrijfsleven te laten acteren.

Vanuit Brzo+ en de gecoördineerde zes Brzo omgevingsdiensten wordt regie gevoerd op de uitvoering van VTH-taken bij Brzo-bedrijven en worden ontwikkeltrajecten geïnitieerd om de kwaliteit van de uitvoering te verbeteren. De nadruk ligt op initiatieven om uniformiteit en 'level playing field' op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving te creëren. De DCMR coördineert de uitvoering van een deelprogramma dat gericht is op een gecoördineerde uitvoering en monitoring van VTH-taken bij BRZO en RIE4 bedrijven.

In de loop van 2019 wordt besloten over het vervolg van het huidige programma Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) na 2020. Het ministerie van IenW (Cie. Van Belzen) onderzoekt welke activiteiten en structuren na de verlenging in stand dienen te blijven. Dit betreft zowel wettelijke als bovenwettelijke activiteiten die het programma bevat. In deze begroting is er vanuit gegaan

dat het overleg tussen IPO, VNG en het Ministerie van IenW er toe zal leiden dat structurele financiering van deze taken zal worden geborgd.

De verandering van het klimaat vraagt een toenemende aandacht op overstromingsrisico's. Er wordt vanuit het BRZO-netwerk gewerkt aan een checklist om de voor de bedrijven verplichte analyse te beoordelen.

Transparante overheid

In lijn met de in paragraaf 2.2.3 geformuleerde ambitie – een omgevingsgerichte DCMR in een digitale wereld – informeert de DCMR burgers over de staat van veiligheid en milieu van bedrijven in de directe leefomgeving door resultaten van relevante inspecties, handhavingsbesluiten en CIN meldingen in begrijpelijke taal, digitaal, openbaar te maken.

4.4 Kritische proces indicatoren

Binnen het programma bedrijven zijn met participanten de kritische proces indicatoren afgesproken, zoals opgenomen in onderstaande tabel. Over deze indicatoren zal gerapporteerd worden in het jaarverslag 2019.

	Omschrijving	Indicator	Doel	Streefwaarden
1	Op tijd verlenen van vergunningen reguliere procedures	% afgeronde besluiten binnen wettelijke termijn	Voorkomen dat vergunningen van rechtswege worden verleend (Lex Silencio Positivo)	100 %
2	Op tijd verlenen van vergunningen uitgebreide procedures	% afgeronde besluiten binnen wettelijke / afgesproken termijn	Op tijd eisen en maatregelen vastleggen tbv adequaat toezicht	85 %
3	Uitvoeren actualisatieprogramma	% vergunningen geactualiseerd conform programma	Het vergunningenbestand actueel houden	100 %
4	Uitvoeren inspectieprogramma	% uitgevoerde controles conform de jaarlijks bijgestelde planning voor de branches	Programmatisch (preventief) toezicht risicogericht uitgevoerd, gericht op verbeteren naleefgedrag en beperken ernstige milieuovertredingen	100 %
5	Opvolgen sanctiematrix	% uitgevoerde acties conform de sanctiematrix	Voortvarende aanpak van de handhaving	100 %

4.5 Wat mag het kosten?

De financiële omvang van het programma Bedrijven is bepaald aan de hand van de jaarrekening 2018, de vastgestelde werkplannen 2019 (gewijzigde begroting) en het financieel kader 2020. Het programma Bedrijven wordt enerzijds ingevuld vanuit de werkplannen en werkplanprojecten van de participanten en anderzijds door additionele projecten, die door participanten en niet-participanten worden gefinancierd.

Tabel 2

Programma Bedrijven (x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Realisatie 2018
Taakveld: milieubeheer			
- Baten	€ 31.421	€ 28.548	€ 27.429
- Lasten	€ 31.421	€ 28.548	€ 27.550
Resultaat programma Bedrijven	€ -	€ -	€ -121

De begroting 2020 is een indicatie voor de omvang van het programma. Tijdens de werkplan-besprekingen worden concrete afspraken gemaakt over de invulling en financiële omvang.

De stijging van de begroting 2020 ten opzichte van de gewijzigde begroting 2019 heeft enerzijds te maken met de indexering van het financieel kader door de gemeenten en provincie en anderzijds de toevoeging van bijdrage van de provincie Zeeland voor de uitvoering van de VTH taken bij de BRZO/RIE bedrijven in Zeeland.

5 Programma Gebieden

5.1 Inleiding

Binnen het programma gebieden is het de uitdaging om duurzame ontwikkeling te realiseren en de leefomgevingskwaliteit te verbeteren in een gezonde balans tussen milieu, economie en ruimte. De aanpak is voornamelijk gebiedsgericht en heeft betrekking op met de participant afgesproken werkzaamheden zoals ruimtelijke planvorming of een aanpak op een specifiek milieuthema dat niet bedrijfs- of branchespecifiek is.

Enkele voorbeelden van dit soort werkzaamheden zijn:

- Het uitvoeren of ontwikkelen van de actieprogramma's voor, onder meer, luchtkwaliteit, bodemsaneringsprogramma's en actieplannen geluid.
- Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma Impuls Omgevingsveiligheid.
- Het ontwikkelen van integraal ondergrondbeleid voor de regio.
- Het uitvoeren van meetprogramma's, voor bijvoorbeeld lucht of geluid
- Bijdragen aan de energie- en duurzaamheid-doelstellingen van participanten
- Invulling geven aan het beter benutten van industriële restwarmte.
- Uitvoering geven aan de doelstellingen op het terrein van nuttig hergebruik van afval, schoner openbaar vervoer en vermindering luchtmissies scheepvaart en logistiek.

In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke werkzaamheden in 2019 binnen het programma gebieden centraal staan. Dit aan de hand van beantwoording van drie vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag dat kosten?

5.2 Wat willen we bereiken?

Ten aanzien van wat de DCMR binnen het programma gebieden wil bereiken wordt verwezen naar het kader uit hoofdstuk 2. De exacte uitwerking daarvan in 2020 wordt vertaald in werkplannen en, zo nodig, in plannen van aanpak of deelwerkplannen. Een aantal belangrijke elementen uit het programma gebieden wordt hieronder beschreven.

5.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Integrale benadering bij ruimtelijke ontwikkeling

De DCMR is een belangrijke partner in ruimtelijke planprocessen van de participanten. Deze (advies)rol wordt uitgevoerd door vooraf voor een concreet plan relevante kaders aan te geven, tussentijds bij planvorming te adviseren en de uitgewerkte plannen voorafgaand aan de besluitvorming te toetsen op basis van die kaders. De eisen die voortvloeien uit wet- en regelgeving, het beleid en de ambities van de betrokken participanten op het gebied van milieu, veiligheid en duurzaamheid zijn daarbij leidend. Per participant worden maatwerkafspraken gemaakt op welke wijze de DCMR betrokken is bij ruimtelijke plannen en op welke wijze deze adviesrol vorm krijgt.

In 2020 wordt ingezet op verbetering van de leefomgevingskwaliteit in het Rijnmondgebied door zoveel mogelijk integraal te adviseren. Behalve de transitie naar een circulaire en klimaatneutrale economie, is het een belangrijke uitdaging om creatieve oplossingen te vinden voor bijvoorbeeld de inpassing van de in het gebied gewenste extra woningen, en daarnaast ook windturbines.

Omgevingswet en ontwikkeling databeheer

In hoofdstuk 2 is al uitgebreid beschreven hoe de DCMR zich voorbereidt op de omgevingswet, onder meer door het databeheer te verbeteren. In aanvulling daarop investeert de DCMR in het betrekken van het publiek bij het vast stellen van de omgevingskwaliteit. Dit wordt mogelijk doordat goedkope sensoren en meetapparatuur beschikbaar komt. In zogenaamde citizen science pilots zal, in eerste instantie op geluid- en luchtgebied, ervaring worden opgedaan met het samen met burgers uitvoeren van milieumetingen

Beïnvloeding internationale regelgeving

Nationale en Europese regelgeving en ambities bepalen mede de aanpak binnen het Rijnmondgebied. Daarom maken beleidsbeïnvloeding en kennisdeling op nationaal en internationaal niveau onderdeel uit van dit programma. Zo kan in een vroegtijdig stadium worden geanticipeerd op beleidsontwikkelingen die van belang zijn. Hierbij kan gedacht worden aan de herziening van de Europese richtlijn geluid, de aanpassing van de Europese geharmoniseerde reken- en meetmethode en de publicatie van de WHO richtlijn geluid en gezondheid en de doorwerking daarvan op de Geluid richtlijn en nationale regelgeving.

Meetprogramma Luchtkwaliteit informatie

Het huidige meetprogramma beslaat de periode 2016-2020. Uiterlijk in 2020 moet een nieuw vijfjarenprogramma worden overeengekomen met de opdrachtgevers, op basis van de evaluatie en herijking die in 2018 en 2019 zijn uitgevoerd. Daarbij zijn het nationale actieprogramma luchtkwaliteit dat in 2018 beschikbaar is gekomen en de toegenomen aandacht voor ZZS in de regio belangrijk. Nieuwe technologische ontwikkelingen (sensoren, satellietinformatie) krijgen in het nieuwe meetprogramma een plek.

Bodem en ondergrond

Het Convenant Bodem en Ondergrond 2016-2020 is de leidraad voor de uitvoering van de bodemtaken. Nieuwe maatschappelijke opgaven maken het gewenst ook niet spoed locaties te saneren. Dit is een aandachtspunt in gesprekken met het Rijk.

Met het van kracht worden van de Omgevingswet wordt de uitvoering van bodemtaken overgedragen van de Provinciale naar de gemeentelijke overheden. In 2020 zal de DCMR hierop in samenwerking met de VNG anticiperen door:

- een menukaart te ontwikkelen van waaruit de gemeente haar bodembeheersaanpak in het Omgevingsplan kan opbouwen.
- een handreiking samen te stellen voor uitvoering van bodemtaken. Dit uitvoeringsbeleid beschrijft dat wat uitvoeringstechnisch nodig is om bodembeheer en bodembenutting adequaat uit te voeren. Dit uitvoeringsbeleid biedt tevens de mogelijkheid voor gemeenten om wezenlijke actuele bodemvereisten die met de Omgevingswet zullen vervallen, zoals een nulonderzoek of een verplichte inspectie van bovengrondse opslagtanks, alsnog een plek te geven in de gemeentelijke bodembeheersaanpak.

Grond- en hemelwater

De gebiedsgerichte aanpak van het grondwater in het Rotterdamse havengebied zal verder vorm worden gegeven. Hiertoe zal de uitrol van de bestuurlijk vastgestelde aanpak van GGA in het Botlekgebied verder worden uitgerold naar Europoort en het overige havengebied.

Met de inventarisatie van de rioleringen bij de participanten in combinatie met de ligging van bedrijfsterreinen kan binnen de VTH taken gebiedsgericht gestuurd worden op het ontkoppelen van hemelwater.

Omgevingsveiligheid

Met het van kracht worden van de Omgevingswet zal het thema externe veiligheid opgaan in het bredere concept omgevingsveiligheid. In 2020 gaat de DCMR welke mogelijkheden dit concept en in hoeverre bestaand beleid nieuw vorm gegeven moet worden. Om in de omgeving effecten van incidenten met gevaarlijke stoffen te beperken kunnen onder de omgevingswet maatregelen worden voorgesteld. We onderzoeken welke maatregelen dat zijn en hoe we de maatregelen in de toekomst kunnen borgen.

Inherente veiligheid

Bij een aantal overslagbedrijven is er sprake van mogelijke overslag van extreem giftige stoffen. Hoewel deze stoffen wel vervoerd mogen worden is het vanwege de risico's niet wenselijk. Onderzoek naar het feitelijke vervoer en naar de ontvangers van deze stoffen kan leiden tot acties bij deze ontvangers die inherent de veiligheid vergroten (alternatieve stoffen, zelf produceren of kleinere hoeveelheden), waardoor de risico's zowel bij het overslagbedrijf als bij het transport en de ontvanger gereduceerd worden.

5.4 Wat mag dat kosten?

De financiële omvang van het programma Gebieden is bepaald aan de hand van de jaarrekening 2018, de vastgestelde werkplannen 2019 (gewijzigde begroting 2019) en het financieel kader 2020. Het programma Bedrijven wordt enerzijds ingevuld vanuit de werkplannen en werkplanprojecten van de participanten en anderzijds door additionele projecten, die door participanten en niet-participanten worden gefinancierd.

Tabel 3

Programma Gebieden (x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Realisatie 2018
Taakveld: milieubeheer			
- Baten	€ 15.296	€ 14.891	€ 14.252
- Lasten	€ 15.296	€ 14.891	€ 14.086
Resultaat programma Gebieden	€ -	€ -	€ 166

De begroting 2020 is een indicatie voor de omvang van het programma Gebieden. Tijdens de werkplanbesprekingen worden concrete afspraken gemaakt over de invulling en financiële omvang.

De begroting 2020 van het programma Gebieden stijgt ten opzichte van de gewijzigde begroting 2019 dankzij de indexering van het financieel kader door de gemeenten en provincie.

6 Programma Bedrijfsvoering

6.1 Inleiding

In verband met het wijzigingsbesluit 2016 van het BBV heeft de DCMR sinds 2017 naast de twee primaire programma's ook een programma Bedrijfsvoering. Hierin zijn onder andere de kosten van de overhead opgenomen. Het BBV heeft overhead als volgt gedefinieerd: "het geheel aan taken en activiteiten gericht op de ondersteuning van medewerkers in het primaire proces". Meer gespecificeerd betreft het:

- De loonkosten van sturingsfuncties en ondersteuningsfuncties, voor zover ze een indirect karakter hebben.
- ICT kosten.
- Huisvestingskosten.
- Kosten ten behoeve van uitbestede taken bedrijfsvoering

Naast de kosten van de overhead zijn in dit programma ook de (verwachte) omvang van de af te dragen vennootschapsbelasting (VPB), het saldo van de financieringsfunctie, de overige dekkingsmiddelen, de post onvoorzien en de kosten die gedekt worden door onttrekkingen uit de bestemmingsreserves opgenomen. De overige dekkingsmiddelen betreffen inkomsten die niet direct gerelateerd zijn aan een inhoudelijk programma en waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. De post onvoorzien is bedoeld voor dekking van onvoorziene lasten en maakt onderdeel uit van de weerstandscapaciteit.

6.2 Baten en lasten

In onderstaande tabel wordt inzichtelijk gemaakt wat de voor 2020 geraamde lasten en baten zijn voor het programma Bedrijfsvoering. De kosten van de overhead maken, conform het vernieuwde BBV, onderdeel uit van het taakveld ondersteuning organisatie. Ter vergelijking is de (gewijzigde) begroting 2019 en de realisatie 2018 opgenomen.

Tabel 4:

Programma Bedrijfsvoering (x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Realisatie 2018
Taakveld: ondersteuning organisatie			
- Baten	€ 21.508	€ 20.581	€ 17.931
- Lasten	€ 21.767	€ 23.856	€ 20.760
- Onttrekkingen bestemmingsreserves	€ 160	€ 3.275	€ 1.597
- Post onvoorzien	€ -	€ -	-€ 7
- Saldo financieringsfunctie	€ -	€ -	€
- Overige dekkingsmiddelen	€ 100	€ 5	€ 342
- Vennootschapsbelasting	€ 1	€ 5	pm
Resultaat programma Bedrijfsvoering	€ -	€ -	-€ 884

6.3 Toelichting

Een belangrijke grondslag voor het ramen van de overhead is de vastgestelde formatie voor sturings- en ondersteuningsfuncties door de DCMR. Deze formatie is financieel vertaald op

basis van de functiekosten voor betreffende functies. Alleen het deel van de functiekosten, dat niet declarabel is, wordt tot de overhead gerekend.

In de begroting is de definitie voor overhead uit het BBV gevolgd. Dit heeft als consequentie dat een aantal kostenposten, dat in ruimere definities ook als overhead gezien kunnen worden, hierin niet zijn verdisconteerd. Voorbeelden hiervan zijn: overige personeelskosten, opleidingen, leasekosten, documentatie en communicatie, dienstkleding en abonnementen.

Door de integrale kostprijsbenadering die de DCMR hanteert, is het uitgangspunt dat de kosten van de overhead verdisconteerd zijn in zijn tariefstelling. Door middel van het realiseren van directe, declarabele uren in de primaire processen worden baten gerealiseerd waarmee naast de kosten primair proces ook de kosten van de overhead worden gedekt.

Alle baten van de DCMR zijn direct gerelateerd aan één van de twee inhoudelijke programma's en er is geen beleidsvrije ruimte voor onvoorziene uitgaven. De DCMR raamt daarom de posten onvoorzien als nihil.

De begrote kosten overhead 2020 bedragen k€ 21.508. De stijging van de kosten ten opzichte van de realisatie 2018 wordt enerzijds veroorzaakt door de prijsindexering en anderzijds door uitbreiding van het aantal ondersteuningsfuncties in 2019 en 2020 die tot de overhead gerekend worden. Ook de materiële huisvestings- en ICT lasten laten de afgelopen jaren een flinke stijging zien. De overhead blijft in verhouding gelijk ten opzichte van 2019 (32% van de totale exploitatie).

In het kader van de invoering van de Vennootschapsbelasting (VPB) per 2016, heeft de DCMR een eerste concept aangifte opgesteld omdat zij in beginsel in het kader van de VPB ondernemingsactiviteiten uitvoert en dus VPB-plichtig is, maar voor het overgrote deel van de activiteiten een beroep kan worden gedaan op een van de objectvrijstellingen binnen de VPB. De aanslag VPB over 2016 bleek een zeer beperkte omvang te hebben (ca € 500). Ook de concept-aangifte 2017 is ongeveer van deze omvang. Ook voor de komende jaren worden een zeer beperkte omvang van de af te dragen VPB verwacht. Voor 2020 wordt daarom ook een laag bedrag begroot (€ 1.000) aangezien de verwachting is dat de aard van de activiteiten van de DCMR niet drastisch zal wijzigen.

7 Paragrafen

7.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat een aantal paragrafen, die op grond van het BBV moeten worden opgenomen. Achtereenvolgens worden in deze paragrafen de volgende onderwerpen behandeld:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen
- Risicomanagement
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Verbonden partijen

7.2 Lokale heffingen

De DCMR legt in principe geen lokale heffingen op.

7.3 Weerstandsvermogen

7.3.1 Algemeen

De paragraaf weerstandsvermogen geeft een beschouwing over de kwaliteit van de vermogenspositie van de DCMR op lange termijn.

Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat de voortzetting van de door de DCMR uit te voeren taken in het gedrang komt. Het weerstandsvermogen is het saldo van de weerstandscapaciteit en de financiële gevolgen van de risico's. Het weerstandsvermogen geeft samen met het begrotingsresultaat, het verloop van de investeringen, financiering, reserves en voorzieningen en de uitkomsten van de meerjarenraming een indicatie van de financiële positie van de DCMR.

Het weerstandsvermogen kan betrekking hebben op het begrotingsjaar zelf (statisch weerstandsvermogen) of op meerdere jaren (dynamisch weerstandsvermogen). Om het weerstandsvermogen te kunnen bepalen is inzicht nodig in enerzijds de weerstandscapaciteit en anderzijds in de omvang en de achtergronden van de risico's.

De paragraaf weerstandsvermogen bevat volgens de voorschriften vanuit het BBV tenminste:

- a. het beleid over de weerstandscapaciteit en de risico's
- b. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit
- c. een inventarisatie van de risico's
- d. een aantal gedefinieerde financiële indicatoren

7.3.2 Weerstandsvermogen DCMR

De weerstandscapaciteit van DCMR bestaat uit de algemene reserve. De ontwikkeling van de algemene reserve is in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 5:

Ontwikkeling algemene reserve (x € 1.000)	Mutaties	Stand
Stand per 1 januari 2020		€ 1.770
Toevoeging uit resultaat 2019	€ 80	
Onttrekkingen uit het resultaat 2019	€ -	
Resultaatbestemming 2019	€ -	
Per saldo mutatie weerstandsvermogen 2019		€ 80
Stand per 31 december 2020		€ 1.850

De in de risico-inventarisatie geïdentificeerde (individuele) risico's bieden geen directe basis voor een rekenkundige benadering van het door de DCMR benodigd weerstandsvermogen. Desalniettemin zullen schommelingen optreden in het jaarresultaat van de DCMR, hetzij door interne hetzij door externe factoren. Aangezien deze schommelingen van veel - deels samenhangende - factoren afhankelijk is zal het jaarresultaat nooit geheel beheersbaar zijn. Vanuit dat gezichtspunt is het verstandig een adequaat weerstandsvermogen op te bouwen om deze schommelingen op te kunnen vangen zonder direct terug te moeten vallen op een additionele bijdrage van de participanten na afloop van een boekjaar. Een beperkte omvang is voldoende omdat de organisatie en de sturing er op zijn gericht risico's te beheersen en financiële consequenties te minimaliseren.

Het belangrijkste door het weerstandsvermogen af te dekken risico is adequate aanpassing van de organisatie en bedrijfsvoering aan substantiële wijzigingen in de aard en het volume van de dienstverlening op korte termijn. Dit risico wordt grotendeels opgevangen door het gevoerde personeelsbeleid in combinatie met de reguliere uitstroom en instroom van personeel.

Door het Dagelijks bestuur is vastgesteld dat een weerstandsvermogen met een omvang van 3% van de gemiddelde jaaropbrengst van drie voorgaande jaren reëel is, ook in vergelijking met andere overheidsorganisaties. Daar waar deze buffer geen uitsluitel biedt voorziet artikel 33 van de Gemeenschappelijke Regeling, waarin de financiële verantwoordelijkheid van de gezamenlijke participanten is vastgelegd. Om aan voornoemde norm te voldoen is in 2020 een dotatie aan de Algemene reserve voorzien van k€ 80.

7.4 Risicomanagement

7.4.1 Algemeen

De DCMR Milieudienst Rijnmond levert met inzet van wettelijke instrumenten en vanuit zijn specifieke deskundigheid een bijdrage aan het verlagen van de milieubelasting van bedrijven en aan het verhogen van de milieukwaliteit en veiligheid in het Rijnmondgebied. De DCMR werkt vanuit zijn expertise ook actief aan de integratie van milieuaspecten in andere beleidsterreinen en aan milieu en veiligheid gerelateerde maatschappelijke vraagstukken en nieuwe ontwikkelingen. Om deze doelstelling ook in de toekomst te kunnen realiseren en de gewenste kwaliteit te kunnen blijven leveren treft de dienst maatregelen voor een goede reputatie en een duurzaam gezonde financiële situatie. Dit vindt plaats in het kader van 'good public governance'. Eén van deze maatregelen is het gebruiken en onderhouden van een systeem van risicomanagement. Daarbij wordt het begrip 'risico' breed opgevat als een gebeurtenis die zich in de toekomst kan voordoen en die gevolgen heeft voor de realisatie van de doelstelling van de DCMR.

Cyclisch risicomanagement is in de DCMR-organisatie in 2012 geïmplementeerd. De tweejaarlijkse uitvoering van de risicocycclus ondersteunt ook twee eerder geformuleerde doelstellingen:

- Risicobewustzijn; het besef dat ook de DCMR fouten kan maken en daarvan kan leren. Risicomanagement is een instrument dat dit bewustzijn ondersteunt.
- Inbedden van risicomanagement in de reguliere planning en control cyclus.

7.4.2 Inventarisatie risico's

In 2018 is op inspiratie van externe deskundigen een nieuwe opzet voor het systeem van risicomanagement ontworpen, geënt op de risicodialoog die in de reguliere planning en controlcyclus is ingebed. Deze risicodialoog krijgt in 2019 daarmee een nieuwe impuls door een gestructureerde opzet en begeleiding door daarvoor getrainde eigen medewerkers. Na een jaar wordt deze nieuwe opzet geëvalueerd en zo mogelijk doorontwikkeld in 2020.

In deze opzet met risicodialoog worden de uit eerdere risicocycli geïnventariseerde potentiële risico's betrekking met betrekking tot de volgende onderwerpen meegenomen:

1. De DCMR kan haar taak niet of niet goed genoeg uitvoeren omdat de medewerkers te weinig kennis en ervaring hebben.
2. De DCMR kan haar taak niet of niet goed genoeg uitvoeren omdat het gegevensbeheer niet op orde is (kwaliteit, beschikbaarheid e.d.).
3. De DCMR kan haar inzet onvoldoende onderbouwen omdat de interne processen voor sturing en beheersing niet op orde zijn.
4. De DCMR speelt onvoldoende in op de wensen van de omgeving en ontwikkelingen waardoor ze niet toekomstbestendig is. (van buiten naar binnen, oppakken ontwikkelopgaven)

Voor elk van deze risico's is de mogelijke impact gekwantificeerd en zijn beheersmaatregelen opgesteld waaronder trajecten voor datakwaliteit en versterking van procesbesturing. De geïdentificeerde potentiële risico in combinatie met beheersingsmaatregelen en de opzet van de risicodialoog leiden niet tot een voorstel voor een aanpassing van de door het bestuur vastgestelde norm voor het weerstandsvermogen.

7.4.3 Financiële indicatoren

De indicatoren in onderstaande tabel 6 zijn overeenkomstig de voorschriften van BBV berekend:

Tabel 6:

Kengetallen	Jaarverslag 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Netto schuldquote	-4,7%	2,2%	2,1%
Solvabiliteitsratio	58,7%	26,3%	25,5%
Structurele exploitatieruimte	-4,1%	0,1%	0,0%

Netto schuldquote:

Mede door de lager geraamde uitzettingen is de verwachting dat de netto schuldquote marginaal daalt t.o.v. de begroting 2019. Ten opzichte van het jaarverslag 2018 wordt verwacht dat de uitzettingen kleiner dan 1 jaar zullen afnemen.

Solvabiliteitsratio:

De verwachting in de begroting 2020 is dat de bestemmingsreserves verder zullen afnemen door onttrekkingen in 2020 en dat hier geen dotatie aan wordt gedaan. Hierdoor daalt de solvabiliteitsratio. Ten opzichte van het jaarverslag 2018 is er een forse daling door de eerder genoemde reden van de geplande onttrekkingen in 2019 en 2020.

Structurele exploitatieruimte:

De verwachting voor 2020 is dat er geen incidentele baten of lasten zijn waardoor deze ratio nul is. In het jaarverslag 2017 komt dit door het eenmalige resultaat in het huisvestingsdossier.

7.5 Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn duurzame productiemiddelen die de DCMR nodig heeft om de diensten en goederen te produceren die aan participanten en niet-participanten geleverd worden. Deze paragraaf moet op grond van het BBV ten minste de kapitaalgoederen wegen, riolering, groen en gebouwen bevatten.

7.6 Financiering

De financieringsparagraaf vloeit voort uit de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO). Voor de DCMR is deze regelgeving vertaald in het door het Algemeen Bestuur vastgestelde treasurystatuut. Deze financieringsparagraaf is in samenhang met het treasurystatuut een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee sturen, beheersen en controleren van de treasury functie van de DCMR. De treasury functie omvat het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Aandachtspunten vanuit de treasury zijn:

- Facturering van de bijdragen van de participanten vindt vier keer per jaar plaats; de bijdragen van de participanten moeten uiterlijk halverwege het lopende kwartaal zijn ontvangen.
- De DCMR leent geen gelden uit aan derden.
- De DCMR maakt binnen de regelgeving voor decentrale overheden alleen gebruik van goed bekendstaande banken.
- Voor de financiering van tekorten op de rekening-courant wordt gebruik gemaakt van kasgeldleningen via goed bekendstaande banken.

In onderlinge samenhang worden het treasurystatuut, de financiële verordening en de controle verordening jaarlijks beoordeeld op hun actualiteit en indien nodig opnieuw vastgesteld door het algemeen bestuur. De laatste vaststelling vond plaats in het Algemeen bestuur van 6 december 2017.

7.7 Verbonden partijen

In verband met bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijk daarmee verband houdende risico's moet in de begroting en in de jaarstukken een paragraaf worden opgenomen waarin aandacht wordt besteed aan de verbonden partijen. Verbonden partijen zijn die partijen waarin de DCMR een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Dat kunnen zijn gemeenschappelijke regelingen, samenwerkingsverbanden, vennootschappen, stichtingen en verenigingen.

Een bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij door vertegenwoordiging in het bestuur van de verbonden partij, hetzij door stemrecht. Van een financieel belang is sprake als de DCMR aan de verbonden partij een bedrag beschikbaar heeft gesteld dat niet verhaalbaar is als de partij failliet gaat of als de DCMR aansprakelijk is voor een bepaald bedrag als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Bij een verbonden partij is dus sprake van een financieel en een bestuurlijk belang. Het is dus niet de bedoeling te rapporteren over alle partijen waarmee de DCMR op enigerlei wijze in bijvoorbeeld projectverband (zie het programma "Jaarverslag Projecten") verbonden is.

Hoewel de DCMR participeert in vele vormen van samenwerking op projectbasis is er in het primaire proces geen sprake van een verbonden partij.

Deel 2: Financiële begroting

8 Overzicht van Baten en Lasten

In onderstaande tabel 7 is voor de jaren 2020 – 2023 een gespecificeerd inzicht gegeven in de ontwikkeling van de baten en lasten van de DCMR.

Tabel 7

Lasten en Baten	2020	2021	2022	2023
Brutosalarissen	€ 30.306.698	€ 30.256.698	€ 30.246.698	€ 30.246.698
IKB	€ 6.732.919	€ 6.732.919	€ 6.732.919	€ 6.732.919
Sociale lasten	€ 4.642.611	€ 4.642.611	€ 4.642.611	€ 4.642.611
Pensioenlasten	€ 6.368.056	€ 6.368.056	€ 6.368.056	€ 6.368.056
Functiekosten	€ 48.050.285	€ 48.000.285	€ 47.990.285	€ 47.990.285
Toelagenn	€ 829.757	€ 804.757	€ 779.757	€ 754.757
Opleidingen	€ 1.057.106	€ 1.056.006	€ 1.055.786	€ 1.055.786
Overige personele lasten	€ 1.535.881	€ 1.535.881	€ 1.535.881	€ 1.535.881
Bijkomende kosten personeel	€ 3.422.744	€ 3.396.644	€ 3.371.424	€ 3.346.424
Inhuur personeel buiten formatie	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000
Diensten door derden	€ 1.107.000	€ 1.107.000	€ 1.107.000	€ 1.107.000
Inhuur personeel / diensten derden	€ 2.107.000	€ 2.107.000	€ 2.107.000	€ 2.107.000
Afschrijvingen	€ 970.000	€ 970.000	€ 970.000	€ 970.000
Huisvesting	€ 3.727.971	€ 3.824.898	€ 3.924.346	€ 4.026.379
ICT	€ 2.825.604	€ 2.899.070	€ 2.974.446	€ 3.051.781
Documentatie	€ 438.512	€ 449.914	€ 461.611	€ 473.613
Communicatie	€ 359.408	€ 368.752	€ 378.340	€ 388.177
Overig materieel	€ 430.392	€ 441.582	€ 453.063	€ 464.843
Totale materiele kosten	€ 8.751.887	€ 8.954.216	€ 9.161.805	€ 9.374.792
Totale directe kosten	€ 62.331.917	€ 62.458.146	€ 62.630.515	€ 62.818.502
Dekking declarabele uren	€ 62.331.917	€ 62.458.146	€ 62.630.515	€ 62.818.502
Resultaat op declarabele uren	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige opbrengsten	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Totale kosten werkplannen en projecten	€ 68.404.961	€ 68.434.961	€ 68.424.961	€ 68.424.961
Totale opbrengsten werkplannen en projecten	€ 68.224.961	€ 68.224.961	€ 68.224.961	€ 68.224.961
Resultaat op werkplannen en projecten	€ -180.000	€ -210.000	€ -200.000	€ -200.000
Resultaat voor bestemming	€ -80.000	€ -110.000	€ -100.000	€ -100.000
Onttrekkingen bestemmingsreserves				
Informatievoorziening				
Productontwikkeling				
Personeel en Organisatie	€ 160.000	€ 110.000	€ 100.000	€ 100.000
Resultaat na bestemming	€ 80.000	€ 0	€ -0	€ -0
Voorstel technische bestemming:				
Mutatie algemene reserve	€ 80.000	€ -	€ -	€ -
Dotatie bestemmingsreserves:				
Informatievoorziening	€ -	€ -	€ -	€ -
Personeel en organisatie	€ -	€ -	€ -	€ -
Productontwikkeling	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming	€ 0	€ 0	€ -0	€ -0

Conform de financiële uitgangspunten, opgenomen in hoofdstuk 3, is de meerjarenbegroting geïndexeerd met 0%. Voor 2020 is geen nieuw beleid begroot.

In onderstaande tabel 8 is voor 2020 inzicht gegeven in de baten en lasten per participant:.

Tabel 8

Omschrijving	Lasten 2020	Baten 2020	Resultaat 2020
Gemeente Albrandswaard	€ 351.485	€ 351.485	€ -
Gemeente Barendrecht	€ 590.683	€ 590.683	€ -
Gemeente Brielle	€ 473.237	€ 473.237	€ -
Gemeente Capelle a/d IJssel	€ 433.907	€ 433.907	€ -
Gemeente Goeree-Overflakkee	€ 1.335.563	€ 1.335.563	€ -
Gemeente Hellevoetsluis	€ 483.638	€ 483.638	€ -
Gemeente Krimpen a/d IJssel	€ 498.846	€ 498.846	€ -
Gemeente Lansingerland	€ 1.446.583	€ 1.446.583	€ -
Gemeente Maassluis	€ 335.846	€ 335.846	€ -
Gemeente Nissewaard	€ 1.014.075	€ 1.014.075	€ -
Gemeente Ridderkerk	€ 889.178	€ 889.178	€ -
Gemeente Schiedam	€ 1.213.890	€ 1.213.890	€ -
Gemeente Vlaardingen	€ 1.692.389	€ 1.692.389	€ -
Gemeente Westvoorne	€ 450.521	€ 450.521	€ -
Gemeente Rotterdam	€ 17.716.018	€ 17.716.018	€ -
Provincie Zuid-Holland	€ 28.174.103	€ 28.174.103	€ -
Projecten	€ 11.125.000	€ 11.125.000	€ -
Totaal participanten	€ 68.224.961	€ 68.224.961	€ -

Toelichting

Op de werkplannen van de participanten worden geen financiële resultaten begroot. Hoewel de DCMR de afgelopen steeds een positief resultaat heeft gerealiseerd op haar externe projecten wordt op basis van het voorzichtigheidsbeginsel, in 2020 geen positief resultaat begroot.

9 Ontwikkeling werkplanbijdragen 2018 – 2020

In onderstaande tabel 9 is het verloop van de bijdragen van de participanten over de jaren 2018 tot en met 2020 zichtbaar gemaakt.

Tabel 9

Omschrijving	Raming baten 2018	Realisatie baten 2018	Primaire raming Begroting 2019	Raming baten 2019 na 1e begrotingswijziging	Raming baten 2020
Gemeente Albrandswaard	€ 314.544	€ 314.336	€ 321.142	€ 340.682	€ 351.485
Gemeente Barendrecht	€ 509.922	€ 516.573	€ 493.918	€ 573.438	€ 590.683
Gemeente Brielle	€ 446.531	€ 462.796	€ 457.010	€ 458.112	€ 473.237
Gemeente Capelle a/d IJssel	€ 430.705	€ 423.326	€ 416.753	€ 446.433	€ 433.907
Gemeente Goeree-Overflakkee	€ 1.289.610	€ 1.281.693	€ 1.289.871	€ 1.364.759	€ 1.335.563
Gemeente Hellevoetsluis	€ 518.330	€ 463.614	€ 466.017	€ 508.958	€ 483.638
Gemeente Krimpen a/d IJssel	€ 470.680	€ 439.405	€ 455.924	€ 482.875	€ 498.846
Gemeente Lansingerland	€ 1.205.181	€ 1.280.610	€ 1.231.744	€ 1.401.891	€ 1.446.583
Gemeente Maassluis	€ 316.851	€ 345.335	€ 323.417	€ 331.764	€ 335.846
Gemeente Nissewaard	€ 955.548	€ 942.648	€ 976.672	€ 980.298	€ 1.014.075
Gemeente Ridderkerk	€ 788.230	€ 740.161	€ 805.832	€ 860.651	€ 889.178
Gemeente Schiedam	€ 1.099.174	€ 1.084.802	€ 1.123.228	€ 1.175.000	€ 1.213.890
Gemeente Vlaardingen	€ 1.361.544	€ 1.257.377	€ 1.393.466	€ 1.636.856	€ 1.692.389
Gemeente Westvoorne	€ 425.169	€ 414.330	€ 435.096	€ 446.195	€ 450.521
Gemeente Rotterdam	€ 16.705.562	€ 16.479.998	€ 17.110.471	€ 17.417.629	€ 17.716.018
Provincie Zuid-Holland	€ 25.708.337	€ 24.633.764	€ 25.275.088	€ 27.594.345	€ 28.174.103
Projecten	€ 6.500.000	€ 7.757.354	€ 7.500.000	€ 8.000.000	€ 11.125.000
Totaal participanten	€ 59.045.918	€ 58.838.121	€ 60.075.649	€ 64.019.886	€ 68.224.961

Toelichting

In de kolom 'Raming baten 2018' zijn de definitieve werkplanbijdragen 2018 weergegeven. De kolom realisatie baten 2018 geeft de realisatie van de werkplanbedragen zoals opgenomen in de jaarrekening/jaarverslag 2018.

In de 'Primaire raming begroting 2019' staan de begrote bedragen zoals opgenomen in de beleidsbegroting 2019. De huidige werkplanbijdragen over 2019 staan vermeld in de kolom 'Raming baten 2019 na vaststelling WP'. Dit betreft de 1^e begrotingswijziging 2019, die in februari 2019 door het DB is geaccordeerd.

De bedragen in de kolom 'Raming baten 2020' zijn gebaseerd op de uitgangspunten en aannames zoals deze in hoofdstuk 3 (Financieel kader) zijn opgenomen.

10 Ontwikkeling financiële positie

In onderstaande tabel 10 is de geprognosticeerde balans per 1 januari 2020 en 31 december 2020 opgenomen.

Tabel 10

(€ x € 1.000)	Per 31-12-2020	Per 01-01-2020		Per 31-12-2020	Per 01-01-2020
ACTIVA			PASSIVA		
Materiële vaste activa	2.990	2.960	Eigen vermogen	2.551	2.631
Voorraden	1.000	1.000	Voorzieningen	0	0
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	6.501	6.611	Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0
Liquide middelen	60	60	Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.000	4.000
Overlopende activa	2.000	2.000	Overlopende passiva	6.000	6.000
Totaal generaal	12.551	12.631	Totaal generaal	12.551	12.631

Toelichting mutaties 2020:

In onderstaande tabel 11 wordt het verloop van de activa in 2020 inzichtelijk gemaakt.

Tabel 11

Overige investeringen met een economisch nut (x € 1.000)	Ultimo 2019	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Ultimo 2020
Inrichting nieuwe pand DCMR	-	-	-	-	-
Machines, apparaten en installaties	2.490	900	-	800	2.590
Overige mat.vaste activa	470	100	-	170	400
TOTAAL	2.960	1.000	-	970	2.990

Eigen vermogen

Algemene reserve

Naar verwachting zal een mutatie van de Algemene reserve plaatsvinden van k€ 80 zodat deze op het gewenste niveau blijft.

Bestemmingsreserve

Voor 2020 zijn de volgende onttrekkingen van bestemmingsreserves voorzien:

- Personeel en organisatie – als gevolg van personele frictiekosten rondom voormalig personeel zal in 2020 nog leiden tot een onttrekking van de bestemmingsreserve PenO van naar verwachting k€ 160.

Tabel 12

Omschrijving	Saldo 1-1-2020 €	Toevoeging €	Onttrekking €	Dotatie €	Bestemming resultaat €	Saldo 31-12-2020 €
Algemene reserve	1.770	80				1.850
	1.770	80	0	0	0	1.850
Bestemmingsreserves						
Informatievoorziening	0	0	0			0
Productontwikkeling	0	0	0			0
Personeel en organisatie	861	0	160			701
Subtotaal bestemmingsreserves	861	0	160	0	0	701
Totaal	2.631	80	160	0	0	2.551

Concept Accountantsverslag

Gemeenschappelijke regeling DCMR

Milieudienst Rijnmond

Boekjaar 2018

Aan het algemeen bestuur van
Gemeenschappelijke regeling DCMR Milieudienst Rijnmond
Parallelweg 1
3112 NA Schiedam

Breda, april 2019

Geachte leden van het bestuur,

Hierbij bieden wij u ons accountantsverslag aan dat is opgesteld in het kader van de opdracht om de jaarrekening 2018 van de gemeenschappelijke regeling DCMR Milieudienst Rijnmond te controleren. Dit accountantsverslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit de controle van de jaarrekening van gemeenschappelijke regeling DCMR.

In dit verslag lichten wij toe welke overwegingen plaats hebben gevonden bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de werkzaamheden die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening.

Wij hebben geen bevindingen geconstateerd die leiden tot een afwijkend oordeel. De bevindingen in dit verslag doen dan ook geen afbreuk aan ons oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening. Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

Wij hebben het concept accountantsverslag toegelicht en besproken met de directie en een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Wij bedanken de medewerkers van DCMR voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van onze rapportage.

Tot het verstrekken van nadere toelichting zijn wij graag bereid.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Drs. R.G. de Kort RA
Extern accountant

Inhouds- opgave

Bestuurlijke samenvatting controle 2018	4
Belangrijkste bevindingen uit onze controle	7
Interne beheersing	16

Bijlagen

Bijlage A – Reikwijdte van de controlewerkzaamheden	20
Bijlage B – Onafhankelijkheid	21
Bijlage C – Controleaanpak	22

Bestuurlijke samenvatting controle 2018

Bestuurlijke samenvatting controle 2018

Conclusies jaarrekeningcontrole 2018

Kernpunt	Uitkomst
Oordeel ten aanzien van getrouwheid	Wij zijn voornemens een goedkeurend oordeel te verstrekken op het gebied van getrouwheid.
Oordeel ten aanzien van rechtmatigheid	Wij zijn voornemens een goedkeurend oordeel te verstrekken op het gebied van rechtmatigheid.
Bevindingen ten aanzien van de WNT-verantwoording	Wij hebben de WNT-verantwoording van DCMR gecontroleerd met inachtneming van het controleprotocol WNT. Wij kunnen concluderen dat de opgenomen toelichting in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen.
Ongecorrigeerde controleverschillen	In de jaarrekening 2018 zijn geen ongecorrigeerde controleverschillen hoger dan de rapporteringstolerantie met betrekking tot getrouwheid en/of rechtmatigheid geconstateerd.
Geconstateerde onzekerheden	In de jaarrekening 2018 zijn geen onzekerheden hoger dan de rapporteringstolerantie met betrekking tot getrouwheid en rechtmatigheid geconstateerd.

Conclusies jaarrekeningcontrole 2018

Kernpunt	Uitkomst
Jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met het BBV en bevat geen materiële inconsistenties met de jaarrekening	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is en het jaarverslag in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de gemeenschappelijke regeling en haar omgeving geen materiële onjuistheden bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.
Jaarrekening is niet geheel opgesteld in overeenstemming met het BBV	Wij hebben vastgesteld dat de jaarrekening overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is opgesteld met uitzondering van hetgeen is opgenomen in artikel 28 omtrent de incidentele baten en lasten en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.
Voorraden	Wij hebben het proces beoordeeld waarmee het management schattingsposten met betrekking tot het onderhanden werk ontwikkelt en wij hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij zijn van mening dat de verslaggevingspraktijken en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent worden gebruikt.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Een oordeel bij uw jaarrekening

Een verklaring over getrouwheid en rechtmatigheid

De door ons geconstateerde ongecorrigeerde controleverschillen inzake getrouwheid en rechtmatigheid blijven binnen de door u gestelde goedkeuringstoleranties. Daarom geeft onze controleverklaring de volgende oordelen:

Getrouwheid	Goedkeurend
Rechtmatigheid	Goedkeurend

Naar aanleiding van de werkzaamheden tot op heden hebben wij geen afwijkingen en/of onzekerheden geconstateerd die de in hoofdstuk 2.1 genoemde materialiteit overschrijden en niet zijn gecorrigeerd.

Wij gaan er vanuit dat het jaarverslag en de jaarrekening ongewijzigd blijft na behandeling door het dagelijks bestuur.

De jaarrekening wordt opgesteld in overeenstemming met het BBV

Het dagelijks bestuur heeft in de jaarrekening 2018 de voorschriften van het BBV gevolgd. Dit betekent dat geen materiële alternatieve verwerkingswijzen zijn gehanteerd. Vanaf 2018 is het voor gemeenschappelijke regelingen verplicht om een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen. Daarnaast is het verplicht overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves op te nemen in de jaarrekening. Beide overzichten zijn niet opgenomen in de jaarrekening 2018.

Daarnaast zijn naar onze mening de door het dagelijks bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Uw organisatie heeft gedurende 2018 geen vrijwillige wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen. De wijzigingen van verslaggevingsgrondslagen die het BBV met ingang van 2018 voorschrijft zijn door de organisatie opgevolgd.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig de Gemeentewet is opgesteld en verenigbaar is met de jaarrekening. Verder hebben wij vastgesteld dat de verplichte paragrafen zijn toegevoegd.

Gemaakte schattingen in de jaarrekening

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het dagelijks bestuur belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het dagelijks bestuur heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende toelichting. Voor wat betreft de belangrijkste schattingen die ook in het voorgaande jaar relevant waren, is onze conclusie dat deze gebaseerd zijn op consistente uitgangspunten en veronderstellingen.

Gemaakte schatting	2018	2017
Waardering van het onderhanden werk	●	●

Toelichting:

Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot het onderhanden werk een evenwichtig beeld geven van de waardering van uw voorraden.

Waardering van uw materiële vaste activa	●	●
--	---	---

Toelichting:

Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de materiële vaste activa een evenwichtig beeld geven van de waardering van uw materiële vaste activa.

Gemaakte schatting	2018	2017
--------------------	------	------

Overlopende activa en passiva

Toelichting:

De gemaakte schattingen met betrekking tot de overlopende activa en passiva zijn evenwichtig. Wij hebben geen controleverschillen geconstateerd met betrekking tot deze posten.

Legenda status:

- = evenwichtig
- = optimistisch
- = voorzichtig
- = controleverschil

De financiële positie van uw gemeenschappelijke regeling

Resultaat nader besproken

Het gerealiseerd resultaat na bestemming over het jaar 2018 bedraagt € 839.000 nadelig ten opzichte van een begroot resultaat van € 0. Hieronder hebben wij de verschillen tussen de gewijzigde begroting en realisatie weergegeven.

Tabel resultaat 2018 ten opzichte van de gewijzigde begroting (x € 1.000)

	Gewijzigde begroting	Jaarrekening	Verschil
Totale lasten	€ 60.773	€ 61.633	€ -860
Totale baten	€ 59.156	€ 59.198	€ -42
Totaal saldo van baten en lasten	€ -1.617	€ -2.436	€ -819
Mutatie in de reserves	€ 1.617	€ 1.597	€ -20
Gerealiseerd resultaat	€ 0	€ 839	€ 839

De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting zijn uitgebreid toegelicht in de hoofdstuk 12 de jaarrekening. De belangrijkste en meest opvallende posten welke leiden tot het gerealiseerde resultaat zijn hiernaast weergegeven.

Afwijking (x € 1.000)	Voordelig	Nadelig
1. Gebieden: Lagere realisatie additionele projecten, waardoor ook lagere inzet personeel	€ 1.325	
2. Bedrijfsvoering: Hogere overhead a.g.v. minder directe uren en meer inhuur als gevolg van interne projecten		€ 1.300
3. Bedrijfsvoering: Hogere materiële huisvestings – en ICT kosten		€ 878
4. Overige	€ 14	
Totaal	€ 1.339	€ 2.178
Rekeningresultaat		€ 839

Het eigen vermogen van uw gemeenschappelijke regeling neemt af

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per 31 december 2018 volgens de jaarrekening € 5.681.000.

Van de totale reserves ter hoogte van € 5,7 miljoen is € 1,8 miljoen opgenomen als algemene reserve. Het saldo van deze reserve is ten opzichte van voorgaand jaar gelijk gebleven. Per saldo is gedurende 2018 € 1,6 miljoen onttrokken aan de reserves. Deze onttrekking vormt samen met het totaal saldo van baten en lasten (€ 2,4 miljoen nadelig) het gerealiseerde resultaat van € 839.000 nadelig.

Onttrekkingen en dotaties bestemmingsreserves

Overzicht bestemmingsreserves (x € 1.000)

Bestemmingsreserve	Stand 1/1/2018 inclusief resultaat bestemming 2017	Onttrekking 2018	Voorstel bestemming 2018	Stand 31/12/2018 na resultaat bestemming
Informatievoorziening	€ 2.426	€ 721	€ -255	€ 1.450
Productontwikkeling VTH	€ 2.071	€ 405	€ -418	€ 1.248
Personeel en organisatie	€ 1.850	€ 471	€ -166	€ 1.213
Totaal	€ 6.347	€ 1.597	€ -839	€ 3.911

Tijdens de controle hebben wij middels een deelwaarneming vastgesteld dat onttrekkingen betrekking hebben op de projecten waarvoor de bestemmingsreserve is gevormd. Wij hebben vastgesteld dat de bestemmingsreserves in overeenstemming met de BBV verantwoord worden.

DCMR heeft over 2018 een negatief resultaat behaald. Dit resultaat wordt onttrokken uit de bestemmingsreserves. De organisatie heeft ervoor gekozen deze 'onttrekking' te verantwoorden conform de verhoudingen die gehanteerd zijn bij de dotatie van het rekeningresultaat 2017. Dit voorstel moet nog worden goedgekeurd door het dagelijks bestuur.

Wij constateren dat de organisatie gebruik maakt van bestemmingsreserves voor de dekking van activiteiten die noodzakelijk zijn voor continuïteit van DCMR. Middels een bestuursvoorstel wordt u periodiek op de hoogte gehouden van de voorgenomen dotaties. Wij hebben geconstateerd dat in 2018 de projecten ten opzichte van 2017 niet gewijzigd zijn. Wij adviseren u periodiek te analyseren voor welke projecten een bestemmingsreserve gevormd is en te evalueren of het beschikbare budget benodigd is voor het realiseren van het project.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het jaarverslag is onder andere de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen, welke informatie bevat over de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2018 is gevoerd.

De door uw organisatie berekende beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt, inclusief het voorstel tot resultaatbestemming € 1,8 miljoen (2017: € 1,8 miljoen). De weerstandscapaciteit blijft gelijk ten opzichte van 2017. Het minimale weerstandsvermogen is vastgesteld op basis van een omvang van 3% van de gemiddelde jaaropbrengst van voorgaande 3 jaren. Hier wordt ultimo 2018 aan voldaan.

Wij hebben de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing doorgenomen en concluderen dat deze voldoet aan de verslaggevingsstandaarden. Wij concluderen echter ook dat een kwalitatieve, inhoudelijke invulling van de risico's en de kans * financiële impact ontbreekt, om die reden is het lastig in te schatten of een weerstandscapaciteit van € 1,8 miljoen voldoende is om toekomstige risico's te kunnen opvallen.

Wij begrepen dat de organisatie voornemens is om de nota risico's en weerstandsvermogen in 2019 te actualiseren. Wij adviseren u bovenstaande attentiepunten mee te nemen in de actualisatie van deze nota.

Rechtmatigheid

Europese aanbestedingsrichtlijnen

In het kader van de rechtmatigheid van de jaarrekening 2018 is een controle uitgevoerd op de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Uit onze controle op de rechtmatigheid van de inkoop blijkt dat de inkoop rechtmatig zijn aanbesteed.

DCMR heeft een flexibele personele schil om zorg te dragen dat de organisatie haar wettelijke taken na kan komen, maar niet onnodig personele kosten maakt. Sinds juli 2016 wordt deze inhuur niet meer aangemerkt als 2B dienst, maar vallen deze kosten onder de reguliere aanbestedingsregels.

Wij hebben geconstateerd dat DCMR een dynamisch aankoopstelsel geïmplementeerd heeft voor het inhuren van personeel. Wij concluderen dat dit stelsel ingericht is om te voldoen aan de Europese aanbestedingswetgeving. Wij hebben tijdens onze controle middels een steekproef vastgesteld dat alle nieuwe inhuur in 2018 heeft plaatsgevonden via dit stelsel en contracten rechtmatig aangegaan zijn. Wij constateren wel dat er vaak verlengingsopties opgenomen zijn in deze contracten. Indien dit bij de aankondiging van een opdracht gepubliceerd wordt, is dit conform de aanbestedingsregels. Indien een opdracht verlengd wordt, terwijl alle verlengingsopties uit het contract al uitgevoerd zijn, wordt afgeweken van de aanbestedingsregels. Onder bepaalde omstandigheden kan dit toegestaan zijn, echter ligt de documentatieplicht hiervan wel bij de organisatie. Gezien de activiteiten van DCMR adviseren wij u om de naleving hiervan periodiek te monitoren en indien afgeweken wordt van de aanbestedingsrichtlijnen een inkoopjurist te laten toetsen of dit voldoet aan de aanbestedingsrichtlijnen.

Begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2018, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door het algemeen bestuur zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het stelsel van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een stelsel met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan het algemeen bestuur van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van het algemeen bestuur. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota 2018 van de Commissie BBV.

In de kadernota is opgenomen dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma.

In de toelichting op de staat van baten en lasten is door het dagelijks bestuur een analyse van de overschrijdingen opgenomen. De overschrijdingen zijn toereikend toegelicht en passen binnen het bestaande beleid of worden gecompenseerd door hogere baten binnen het programma. Het dagelijks bestuur stelt uw algemeen bestuur voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2018. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Wij constateren de volgende overschrijdingen op lastenniveau ten opzichte van de gewijzigde begroting.

Lastenoverschrijding programma	€ (x in 1.000)	Begrotingsafwijking
Programma Bedrijfsvoering	€ 2.523	Hogere kosten vanwege hogere loonkosten voor ondersteunende functies voor o.a. automatiseringstrajecten en hogere materiële huisvestingskosten en ICT kosten. Onrechtmatigheid telt niet mee in het oordeel.

Niet financiële beheershandelingen

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw gemeenschappelijke regeling heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

WNT verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

In het kader van de jaarrekening 2018 heeft u een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

De naleving van de anticumulatiebepaling maakt geen onderdeel meer uit van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

Interne beheersing

Interne beheersing

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2018 van uw organisatie hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van DCMR, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van interne beheersmaatregelen onderzocht, voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven.

Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Bevindingen interne beheersing

In onze managementletter 2018, uitgebracht aan het bestuur in december 2018, hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen van onze tussentijdse controle 2018 opgenomen. In deze managementletter hebben wij aangegeven welke zaken vóór de jaarrekeningcontrole 2018 opgepakt zouden moeten zijn.

Wij hebben één bevinding geconstateerd met betrekking tot de controle van de hashtotal (i.c. controlegetal op betaalopdracht) bij betalingen. Wij hebben geconstateerd dat deze bevinding toereikend is opgevolgd.

Automatisering

Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Fraude en naleving wet- en regelgeving

Zowel het dagelijks als algemeen bestuur is primair verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en voor de naleving van wet- en regelgeving. Het is van belang dat het dagelijks bestuur, onder toezicht van het algemeen bestuur, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft. Wij hebben de volgende frauderisico's bij uw organisatie onderkend:

Gesignaleerde frauderisico's	Beheersingsmaatregelen	Systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden
Doorbreking van de beheersmaatregelen door het management bij de totstandkoming van de significante schattingsposten in de jaarrekening van organisatie	Interne review van de uitgangspunten en aannames van schattingsposten in de jaarrekening door de diverse control lagen binnen de organisatie.	Detailcontrole van de aannames en uitgangspunten ten aanzien van de significante schattingsposten in de jaarrekening van de organisatie

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude hebben ontdekt.

Naleving wet- en regelgeving en overige

Wij informeren het algemeen bestuur over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin het algemeen bestuur in staat is haar taken te vervullen.

Corruptie en omkappingsrisico's

Uw organisatie maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Corruptie is een wereldwijd probleem waarbij het uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeenschappelijke regeling te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking "Corruptie, werkzaamheden van de accountant" verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid. Uw organisatie beschikt over beschreven procedures ten aanzien van de samenwerking met derden en een intern inkoop- en aanbestedingsbeleid aangevuld met trainingen voor de juiste mindset van de medewerkers. Zichtbare monitoring op de werking en naleving van dit beleid, is een aandachtspunt voor uw organisatie.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- Detailcontrole op de inkopen en aanbestedingen om vast te stellen dat alle inkopen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed.
- Door middel van een steekproef vaststellen of voor alle inkopen welke in rekening zijn gebracht aan de gemeenschappelijke regeling ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.

- Door middel van een steekproef vaststellen of bij alle materiële grondaankopen en –verkoop door de gemeenschappelijke regeling vastgestelde procedures in materiële zin zijn gevolgd.
- Door middel van een steekproef vaststellen of alle verstrekte subsidies in overeenstemming met de geldende interne wet- en regelgeving zijn verstrekt.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

Bijlagen

Bijlage A – Reikwijdte van de controlewerkzaamheden

Op grond van het Bado stelt het algemeen bestuur de goedkeuringstolerantie vast, die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren. De goedkeuringstolerantie is vastgesteld door het dagelijks en algemeen bestuur. Bij de jaarrekening is het normenkader ter kennisname ingebracht, ten aanzien van toleranties zijn geen wijzigingen aangebracht.

Op grond van de jaarrekening 2018 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 616.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 1.848.000 (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1 < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3 < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Verantwoordelijkheid

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2018 van DCMR gecontroleerd. Het is de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het door de het algemeen bestuur goedgekeurde controleprotocol en het controleprotocol Wet normering topinkomens 2018 vallen. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Bijlage B – Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van gemeenschappelijke regeling DCMR Milieudienst Rijnmond

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2014 is op alle assuranceopdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van toepassing. Een aantal belangrijke punten uit de ViO, die wij hieronder hebben opgenomen betreffen:

- langdurige betrokkenheid
- samenloop van dienstverlening
- geschenken en giften

Een strikte scheiding tussen controle- en adviesdiensten was al van kracht voor OOB's (organisaties van openbaar belang) vanaf 1 januari 2014 en kantoorroulatie is verplicht voor financiële jaren van OOB's vanaf 2016. Daarnaast kent de Europese verordening vanaf controlejaar 2016 striktere onafhankelijkheidseisen, maar ook nadere bevestigingen over onafhankelijkheid ter communicatie aan interne toezichthouders.

Op 17 juni 2016 is een gewijzigde ViO van kracht geworden vanwege de implementatie van Verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de raad van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

Wij bevestigingen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeenschappelijke regeling DCMR Milieudienst Rijnmond in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit het afgelopen jaar niet is aangetast.

Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, kunnen de externe accountant en (senior) managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn. Daarna zullen zij intern roteren. Onze betrokkenheid in jaren laat het volgende beeld zien:

- Drs R.G. (Rachel) de Kort RA betrokken als verantwoordelijk accountant sinds de controle van de jaarrekening 2018.

Samenloop van dienstverlening

Ten aanzien van OOB's is de combinatie van wettelijke controles en overige dienstverlening volledig verboden, met uitzondering van met name genoemde overige assurediensten. Voor niet-OOB's, zoals Gemeenschappelijke Regeling DCMR Milieudienst Rijnmond, is bepaald dat samenloop is geoorloofd als de non-assuredienst niet van materiële invloed is op het assuranceobject. Als er wel materiële invloed is geldt in beginsel een verbod, behalve wanneer de non-assuredienst niet:

- subjectief of niet-routinematig is of;
- een verwerkingswijze in het assuranceobject ten gevolge heeft waarvan het assuranceteam twijfelt of deze verwerkingswijze passend is; of
- leidt tot een bedreiging uit hoofde van belangenbehartiging.

Wij bevestigen u dat onze non-assurediensten voldoen aan bovengenoemde criteria.

Geschenken en giften

Zoals met u is overeengekomen, informeren wij u hierbij over de door ons ontvangen respectievelijk verstrekte geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven € 100. Wij bevestigen u dat dergelijke geschenken niet door ons verstrekt zijn dan wel ontvangen.

Bijlage C – Controleaanpak

Controleaanpak en uitvoering

Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2018 onderkend:

- schattingen en toelichtingen in de jaarrekening;
- waardering onderhanden werk;
- aanbestedingen;
- WNT-bijlage;

Inschakeling van externe deskundigen

Wij hebben in het kader van onze controle geen gebruik gemaakt van de werkzaamheden van externe deskundigen.

Significante uitdagingen/moeilijkheden tijdens de controle

Er zijn geen significante uitdagingen/moeilijkheden geweest tijdens de controle.

Contactgegevens

drs. R.G. (Rachel) de Kort RA

Extern accountant

r.dekort@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Bijster 39

4817 HZ BREDA

Postbus 3814

4800 DV BREDA

T: 076 525 00 00

Jaarverslag en Jaarrekening 2018

Jaarverslag en Jaarrekening 2018

Auteur (s)	: Diverse
Afdeling	: --
Bureau	: --
Documentnummer	: 22244435
Versie:	: Concept versie DB
Datum	: 10 april 2019

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Leeswijzer	7
	Deel 1: Jaarverslag	8
2	Programma Bedrijven	9
2.1	Wat waren we van plan?	9
2.2	Wat hebben we gedaan?	9
2.3	Wat heeft het gekost?	15
3	Programma Gebieden	16
3.1	Wat waren we van plan?	16
3.2	Wat hebben we gedaan?	16
3.3	Wat heeft het gekost?	20
4	Productie	21
4.1	Algemeen	21
4.2	Productie toezicht	21
4.3	Productie handhaving	21
4.4	Productie meldkamer	22
4.5	Productie reguleren	23
4.6	Productie Bodem	24
4.7	Productie Overige gebiedsgerichte producten	24
5	Programma Bedrijfsvoering	26
5.1	Inleiding	26
5.2	Baten en lasten	26
6	Financiële Resultaten	28
6.1	Hoofdlijnen verlies- en winstrekening	29
7	Paragrafen	30
7.1	Inleiding	30
7.2	Lokale heffingen	30
7.3	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	30
7.4	Risico's en risicomanagement	31
7.5	Onderhoud kapitaalgoederen	32
7.6	Financiering	33
7.7	Bedrijfsvoering	33
7.8	Verbonden Partijen	34
	Deel 2: Rapportage Meerjarenprogramma 2017 - 2020	35

8	Meerjarenprogramma VTH	36
8.1	Algemeen	36
8.2	Voortgang thema's	36
8.3	Voortgang ontwikkelpunten	42
	Deel 3: Jaarrekening 2018	45
	Balans	46
9	Algemene waarderingsgrondslagen	48
9.1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	48
9.2	Materiële vaste activa met economisch nut	48
9.3	Vlottende activa	48
9.4	Passiva	49
10	Toelichting op de balans	50
10.1	Activa	50
10.3	Passiva	53
10.4	Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	56
10.5	Gebeurtenissen na balansdatum	56
11	Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	57
12	Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	58
13	Overige gegevens	60
13.1	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	60
13.2	Bestuursleden Algemeen Bestuur	61
14	Bijlagen	62
14.1	Staat van activa	63
14.2	Werkplan overzicht per participant	64
14.3	Overzicht voorschot met specifiek bestedingsdoel per participant	65
14.4	Overzicht van baten en lasten per taakveld	66
14.5	Accountantsverklaring	67
14.6	Nadere verklaring producten in hoofdstuk 5	68

1 Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag en de jaarrekening van de DCMR over het jaar 2018.

In het jaarverslag vindt u terug waar de DCMR in 2018 aan heeft gewerkt en wat dit heeft opgeleverd. De jaarrekening geeft het overzicht van de financiële situatie van de DCMR over 2018. U zult daarin lezen dat de DCMR een operationeel resultaat heeft behaald van -/-k€ 2.443. Dit negatieve resultaat komt tot stand vanuit de normale bedrijfsactiviteiten van de DCMR.

Het operationele resultaat is behaald mede dankzij kosten gemaakt voor uitgevoerde activiteiten ten behoeve van eenmalige trajecten. Daarvoor zijn in het verleden bestemmingsreserves gevormd. Aan de in voorgaande jaren gevormde bestemmingsreserves wordt voor die in 2018 gemaakte kosten een bedrag van k€ 1.597 onttrokken. Daarnaast heeft de DCMR uit voorgaand boekjaar en incidentele factoren een positief resultaat behaald van k€ 7.

Uiteindelijk heeft de DCMR over 2018 een resultaat na bestemming behaald van - k€ 839.

Voorgesteld wordt om dit resultaat over 2018 te bestemmen als onttrekkingen aan de bestemmingsreserve Informatievoorziening ad k€ 255, als onttrekking aan de bestemmingsreserve Personeel en Organisatie ad k€ 166, en als onttrekking aan de bestemmingsreserve Productontwikkeling ad k€ 418.

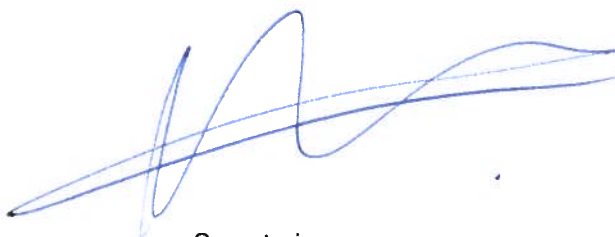
Hiermee komt het resultaat na technische bestemming uit op k€ 0.

Het dagelijks bestuur, 10 april 2019

Voorzitter

R.A. Janssen

Secretaris

M.M. de Hoog

Het algemeen bestuur van de DCMR Milieudienst Rijnmond,

Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur,

Gelet op artikel 29 van de Gemeenschappelijke regeling DCMR Milieudienst Rijnmond;

BESLUIT:

vast te stellen het Jaarverslag en Jaarrekening 2018.

DCMR Milieudienst Rijnmond,

Schiedam, 3 juli 2019.

De voorzitter,

De secretaris,

1.1 Leeswijzer

De jaarrapportage over 2018 bestaat uit drie delen:

1. Het jaarverslag. Hierin leest u waar de DCMR in 2018 aan gewerkt heeft. Het bestaat uit de volgende onderdelen:
 - Programma Bedrijven;
 - Programma Gebieden;
 - Productie;
 - Programma Bedrijfsvoering;
 - Financieel jaarresultaat DCMR;
 - Paragrafen.
2. De rapportage over het Meerjarenprogramma 2017 – 2020. Hierin leest u wat het effect is van ons werk op de thema's veiligheid, lucht en geur, geluid, energie en afvalwater.
3. De jaarrekening. In dit gedeelte leest u hoe de financiële situatie van de DCMR in 2018 was. De jaarrekening bestaat uit de volgende onderdelen:
 - Balans;
 - Overzicht baten en lasten;
 - Toelichting.

Deel 1: Jaarverslag

2 Programma Bedrijven

2.1 Wat waren we van plan?

Het programma Bedrijven bevat alle bedrijfsgerichte taken die de DCMR uitvoert. Dit zijn reguleren, inspecteren en handhaven op basis van wetgeving zoals de Wabo, het Activiteitenbesluit, het Besluit Omgevingsrecht, Bodemwet- en regelgeving, Luchtvaartwet- en regelgeving, de Provinciale milieuverordening en de Ontgrondingenwet.

De doelen uit het beleidskader worden binnen het programma Bedrijven gerealiseerd op de wijze zoals afgesproken in het VTH uitvoeringsplan. Enkele afspraken daaruit zijn:

- Inspecties worden informatie- en risico gestuurd uitgevoerd
- Bedrijven worden onverkort intensief gecontroleerd op de uitvoering van veiligheidssystemen, de technische installaties en op veiligheidscultuur.
- De sanctiestrategie wordt consequent toegepast.
- Eigen verantwoordelijkheid van bedrijven, branches en ketens op het gebied van milieu en veiligheid wordt versterkt.
- Kwaliteit van uitvoering door samenwerking tussen inspectiediensten en omgevingsdiensten wordt versterkt.

In 2018 stonden de volgende speerpunten centraal:

- Realiseren doelen door uitvoering VTH-taken op hoog niveau.
- Naleving binnen branches.
- Optimale dienstverlening en efficiënte uitvoering Wabo.
- Moderniseren milieubeleid door vernieuwen van het instrumentarium VTH.
- Vanuit Brzo+ ontwikkeltrajecten initiëren om de kwaliteit van de uitvoering en het level playing field voor bedrijven te verbeteren.
- De bevolking in begrijpelijke taal informeren over de uitvoering van de VTH taken door de DCMR.

In de volgende paragrafen leest u welke activiteiten in 2018 rond deze speerpunten zijn uitgevoerd. Los van deze speerpunten zijn ook veel andere activiteiten uitgevoerd waarvan verslag wordt gedaan.

2.2 Wat hebben we gedaan?

2.2.1 Uitvoering VTH-taken op hoog niveau

Kwaliteitsborging voor VHT

In december 2018 heeft het Algemeen Bestuur het VTH Uitvoeringsplan 2019-2022 vastgesteld. Het uitvoeringsplan is een uitwerking van de eisen van het Besluit Omgevingsrecht. In dit plan gaat de DCMR uit van effectgerichte inzet, waarbij preventief toezicht bij gemeentelijke bedrijven niet meer plaatsvindt op basis vaste frequenties. De effectiviteit van de aanpak is bepalend voor de mate en wijze van toezicht. Innovatieve instrumenten hebben daarmee een belangrijkere plek gekregen. Beleidsprioriteiten van participanten maken onderdeel uit van de risico-analyse die bepalend is voor de aanpak.

Uitvoering brancheplannen

Elk jaar wordt per branche een programma voor het komende jaar opgesteld en wordt een indicatie gegeven van het aantal te besteden uren en de aantallen uit te voeren inspecties. Ook wordt in deze brancheplannen aangegeven wat er gedaan wordt aan de voor de betreffende branche relevante focuspunten uit het Meerjarenprogramma.

In 2018 is in 28 branches het programma overeenkomstig de brancheplannen gerealiseerd. Over het geheel genomen zijn de geplande uren en aantallen inspecties gerealiseerd, maar in een aantal branches vond een andere prioritering plaats dan vooraf voorzien.

Voor alle branches is in 2018 bovendien een verkorte doelgroepenanalyse uitgevoerd waarmee de motieven voor (niet) naleven binnen een doelgroep/domein in beeld is gebracht. Op basis daarvan kan dan per branche een effectieve instrumentenmix voor toezicht gekozen worden.

Risicogericht toezicht

In 2018 is de eerder gekozen risicogestuurde aanpak in de branches voortgezet. Het programma omvat ruim 3000 inspecties bij bedrijven die geselecteerd zijn op basis van de belangrijkste risicovolle activiteiten, ontwikkelingen in technieken en wet- en regelgeving, en nalevingsverleden. In de brancheplannen zijn ook de relevante focuspunten uit het MJP opgenomen en er zijn digitale checklisten opgesteld waarin deze focuspunten ook weer zijn meegenomen (naast andere relevante milieuthema's). Op die manier is een uniforme aanpak gewaarborgd en is analyse van gegevens mogelijk.

Meerjarenprogramma VTH

In 2018 is gewerkt aan het digitaliseren van de indicatoren uit het Meerjarenprogramma in de registratiesystemen om zo het verzamelen van de monitoringdata te vergemakkelijken. Ook zijn de definities van de indicatoren in een klankbordgroep met inhoudelijk deskundigen besproken en vastgelegd. Hiermee is de continuïteit van monitoren geborgd en is duiding van het verhaal achter de cijfers mogelijk. Het proces van sturing, verantwoording en bijstelling op het Meerjarenprogramma is in de organisatie vastgelegd.

Doorontwikkeling meldkamer

De meldkamer bestaat al meer dan 50 jaar en is sinds de oprichting 24 uur per dag en 7 dagen per week een onmisbare eerste schakel tussen de dienst, burgers en bedrijven in het Rijnmondgebied. Burgers kunnen via de meldkamer hun klachten over milieuproblematiek in hun leefomgeving kwijt en de bedrijven melden er verstoringen van hun processen. Los van het aannemen van meldingen, is de meldkamer het startpunt van het toezichtproces en vervult de meldkamer een regiefunctie tijdens incidenten.

De rol van de meldkamer verandert onder invloed van technologische voortuitgang en de ontwikkelingen rond informatievoorziening en –deling. In het licht van deze ontwikkelingen is in overleg met de participanten in 2018 een beeld geschetst van hoe de meldkamer hierop kan inspelen en daarmee een robuuste en toekomstbestendige meldkamer kan worden. Er is een businesscase opgesteld waarin de toekomstige werkwijze van de meldkamer is beschreven en is aangegeven welk budget er nodig is om toezicht op het gewenste niveau te blijven uitvoeren. Eind 2018 heeft het Algemeen Bestuur besloten budget beschikbaar te stellen voor de doorontwikkeling van de meldkamer.

Veiligheid chemie, tank op- en overslag, raffinaderijen

Als het om veiligheid gaat, zijn drie branches cruciaal: chemie, tank op- en overslag en raffinaderijen. De bedrijven in deze branches zijn zo groot en complex dat het niet mogelijk is hier één integrale (totaal)controle uit te voeren uitvoeren. Daarom worden installaties steekproefsgewijs gecontroleerd. Daarbij worden focuspunten gehanteerd, zoals procesinstallaties en stookinstallaties. De afspraak is dat er minimaal één inspectie per jaar plaatsvindt bij de industriebedrijven, maar door de controles op verschillende thema's worden sommige bedrijven wel acht keer bezocht. Eén focuspunt kan meerdere dagen aan inspectiewerk betekenen. Vanwege de onderlinge samenhang tussen de drie branches en de grote overeenkomsten in activiteiten stemt de DCMR de brancheplannen op elkaar af. Dat betekent dat het toezicht zo uniform mogelijk is. Dezelfde focuspunten, dezelfde checklists.

Vanaf 2018 heeft de provincie budget beschikbaar gesteld om het toezicht op de (petro-)chemische sector en de tank op en –overslagterminals structureel verder te versterken. Hierdoor kunnen we meer en betere inspecties uitvoeren en zo een bijdrage leveren aan het verbeteren van de veiligheid en de kwaliteit van de leefomgeving in de provincie Zuid-Holland.

Verscherpt toezicht

In 2018 is besloten om bedrijven die aantoonbaar meer toezicht nodig hebben tijdelijk onder verscherpt toezicht te stellen. Gezien onder andere de incidenten in 2017 is dit voor Esso en Shell het geval. In het kader van dit verscherpt toezicht zijn extra (onaangekondigde) flietscontroles uitgevoerd, is onderzocht hoe de verschillende organisatieonderdelen hun onderzoek, inspectie en onderhoud bij

ageing uitvoeren en is onderzoek gedaan naar ongewone voorvallen. Verder is veel aandacht besteed aan gedrag en cultuur bij beide bedrijven. Tot slot is een analyse uitgevoerd naar near-misses om inzicht te krijgen in omvang hiervan en de locaties waar ze plaatsvinden. Het lijkt erop dat het verscherpt toezicht in 2018 een positief effect heeft op de naleving bij beide bedrijven. In 2019 wordt besloten over het al dan niet voortzetten van het verscherpt toezicht.

Ook op Chemours/DuPont is heel 2018 verscherpt toezicht gehouden. Hierdoor was de inzet op het gebied van Brzo- en Wabo-inspecties bovengemiddeld. Ook zijn vanuit de toezichtstaak regelmatig emissiemetingen naar water en lucht uitgevoerd. Dit heeft geleid tot het opleggen van een dwangsom op de lozing van PFOA. Hiertegen heeft het bedrijf beroep ingesteld.

Ook de inzet op het gebied van vergunningverlening was bovengemiddeld. In 2018 is een vergunning verleend voor de beperking van de emissie van FRD via indirecte lozingen met bijna 93% in 2019 en bijna 99% in 2021. Daarnaast is gewerkt aan een vergunning ter beperking van de emissie van fluorhoudende stoffen naar de lucht. Ook is veel tijd besteed aan twee aangevraagde revisievergunningen. Deze voorzien voor de Wabo onder andere in de splitsing van het bedrijf in twee afzonderlijke bedrijven.

2.2.2 Naleving

Het nalevingspercentage dat voorheen gebruikt werd, geeft zelden een accuraat beeld van de werkelijke staat van naleving. Branches verschillen onderling sterk, en ook binnen branches zijn er groepen bedrijven die onderling nauwelijks te vergelijken zijn. In sommige branches fluctueert de score op naleving sterk, onder andere doordat bij complexe bedrijven (chemie en raffinaderijen bijvoorbeeld) elk jaar een andere focus wordt gekozen voor de inspecties. Vergelijking met een voorgaand jaar is dan niet mogelijk. Niet alle bedrijven krijgen jaarlijks een controle en bedrijven die we wél controleren zijn vaak de meest risicovolle bedrijven waarbij de kans dat we één of meer overtredingen constateren groot is. Dit vertekent het beeld. Nalevingspercentages moeten dus met enige nuance bekeken worden. Inmiddels ontwikkelen we meer accurate metingen van naleving, om het effect van ons werk beter te kunnen vaststellen.

We noemen enkele bijzondere zaken die eruit springen. In de branche metaalrecycling zien we ten opzichte van 2017 een flinke toename van het nalevingspercentage (van 45 naar 64%). De meeste overtredingen in deze branche hebben te maken met gedrag. De inspanningen van de DCMR rond het informeren van bedrijven over wet- en regelgeving lijken hier hun vruchten af te werpen.

In de glastuinbouw hebben overtredingen vaak te maken met vernieuwde regelgeving. Het kost tijd om het kennisniveau in de sector weer op peil te krijgen en nieuwe regels brengen ook nieuwe investeringen met zich mee. Niet alle glastuinbouwbedrijven hebben voldoende reserves om die investeringen te doen en stellen die uit. Dit komt de naleving 56% in 2018) niet ten goede. We houden hier actief toezicht op, om de branche naar een hoger niveau te brengen.

Het nalevingspercentage in de branches met de meest complexe bedrijven Chemie, tank op- en overslag en raffinaderijen lijkt met 55% iets beter dan in 2017. Vanwege de grote risico's die deze branches met zich meebrengen, heeft de provincie Zuid-Holland vanaf 2018 budget beschikbaar gesteld om meer fysiek toezicht te kunnen uitvoeren en nieuwe vormen van toezicht te kunnen introduceren. Omdat veiligheidscultuur een belangrijk onderdeel is van de veiligheidsprestatie van bedrijven, stimuleert de DCMR verbetering hiervan en is dit onderdeel van het toezicht op risicovolle bedrijven. In 2018 heeft de DCMR samen met TNO, net als in 2012, onderzoek gedaan naar de veiligheidscultuur in de branches raffinaderijen, chemie en tank op- en overslag. Uit het onderzoek blijkt dat de veiligheidscultuur bij de onderzochte bedrijven over het algemeen genomen licht verbeterd is, maar nog altijd voor verbetering vatbaar. Aandacht voor veiligheidscultuur blijft nodig. In de op- en overslag gevaarlijke stoffen >10 ton is de naleving in 2018 sterk verbeterd (van 30 naar 70%). Dit is het gevolg van intensieve voorlichting over milieu- en veiligheidseisen die de DCMR, in samenwerking met onder andere de brandweer, heeft gegeven aan bedrijven.

Ook in de horecabranche zorgde voorlichting, in combinatie met efficiëntere en effectievere inzet van controles, voor een stijging van het nalevingspercentage (van 70% in 2017 naar 77% in 2018). Er zijn extra geluidmetingen uitgevoerd en bij overschrijding van de geluidsnorm is direct onderzoek gedaan naar de oorzaak. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: ondanks het warme weer waarbij veel mensen ramen en deuren open hadden staan, én ondanks de flinke toename van het aantal horecabedrijven in Rotterdam is er een dalende trend in het aantal klachten over geluidhinder ten opzichte van vorige jaren.

Er zijn ook branches waar in 2018 nauwelijks overtredingen zijn geconstateerd, of waar alle overtredingen bij nacontrole bleken te zijn opgelost. Deze branches hebben dus een (bijna) 100% score op naleving. Dit geldt bijvoorbeeld voor overige op- en overslag, rubber en kunststof, sport en recreatie, energiedistributie en waterhuishouding en Kleine luchtvaart en TUG-taken.

2.2.3 Optimale dienstverlening en efficiënte uitvoering Wabo

De DCMR werkt aan de verbetering van de kwaliteit en efficiëntie van de Wabo-uitvoering door integrale ketensamenwerking met de Veiligheidsregio, de gemeente Rotterdam en de regiogemeenten. Zo wordt onder andere de implementatie van de Omgevingswet voorbereid. In dat kader streven we naar één loket bij de DCMR voor vergunningplichtige bedrijven in het havengebied en integraal vooroverleg bij complexere vergunningaanvragen.

Een voorbeeld van een verbetertraject is het programma 'Altijd Actuele Digitale Vergunning' waaraan de DCMR in 2018 samen met de provincie Zuid-Holland heeft gewerkt. Doel van dit programma is om een digitale omgeving te realiseren waarin voor provincie, omgevingsdiensten, bedrijven en anderen steeds per bedrijf zichtbaar is aan welke regels een bepaald bedrijf moet voldoen. Ook zal deze digitale omgeving op termijn informatie bieden over de uitstoot van schadelijke stoffen of de hoeveelheid lozingen door de bedrijven.

Via het Omgevingsberaad bereidt de DCMR zich samen met gemeenten, de provincie Zuid-Holland, waterkwaliteitsbeheerders, Veiligheidsregio Rotterdam en GGD voor op de Omgevingswet. Het Omgevingsberaad is een platform waarin projectleiders en programmamanagers Omgevingswet van genoemde organisaties elkaar periodiek treffen. Met elkaar is een structuur en werkwijze afgesproken voor de gezamenlijke voorbereiding op de Omgevingswet.

2.2.4 Moderniseren milieubeleid door vernieuwen instrumentarium VTH

Het zogenoemde Toezichtslab van de DCMR ontwikkelde voor diverse branches alternatieve instrumenten om de effectiviteit van het toezicht te vergroten. Zo zijn er voor meerdere branches zelfchecklisten opgesteld, zodat bedrijven zelf inzicht krijgen in hoeverre ze aan alle eisen voldoen. In de grafische industrie was de respons daarop hoog, ook omdat energiebesparingsadvies in het vooruitzicht werd gesteld als beloning voor het invullen van de checklist. Bij de groot-en detailhandel, bleek de respons op de zelfchecklist laag.

In de branche Opslag gevaarlijke stoffen >10 ton was eerder al een doelgroepenanalyse uitgevoerd waaruit bleek dat er grofweg drie soorten bedrijven zijn: de niet-weters, de niet-kunners en de niet-willers. In 2018 is vooral veel aandacht besteed aan de eerste groep. Met intensieve voorlichting – in samenwerking met onder andere de brandweer – zijn bedrijven op de hoogte gebracht van milieu- en veiligheidseisen. De insteek daarbij was dat goed naleefgedrag wordt beloond: bedrijven die zich aan alle regels houden, worden minder intensief gecontroleerd dan bedrijven waar overtredingen worden geconstateerd. De naleving in deze branche steeg naar 70%.

In 2018 heeft de DCMR Optical Gas Imaging camera's ingezet bij de controle van tankstations. Dit zijn camera's waarmee de emissie van Vluchtige Organische Stoffen (VOS) geregistreerd kan worden. Deze stoffen komen, ondanks veiligheidsmaatregelen, soms vrij op het moment dat vrachtwagens de benzine lossen op de ondergrondse tank van het tankstation. Bij 8 tankstations die zich relatief dicht in de buurt van woningen bevinden, zijn de camera's ingezet. Bij 3 tankstations werden daadwerkelijk emissies geconstateerd.

In de branche glastuinbouw komen veel overtredingen voor op het aspect assimilatiebelichting. Dit komt voor een deel doordat glastuinbouwbedrijven de regels niet goed kennen. Daarom ontvingen de glastuinbouwbedrijven in september 2018 een factsheet waarop de regels nog eens krachtig uitgelegd werden. Ook onderzochten we of bij controles op de afscherming van assimilatiebelichting satellietdata gebruikt kunnen worden en of dit leidt tot efficiënter toezicht op een betere naleving van de regelgeving over het afschermen van assimilatiebelichting. Dit onderzoek wordt in 2019 vervolgd.

Bij de jaarlijkse vuurwerkcontroles werden nieuwe methoden van toezicht en voorlichting ingezet. Ondernemers ontvingen een informatiebrief met een zelfchecklist én een rol tape waarmee ze de verplichte breedte van de gangpaden konden afplakken en de stapelhoogte konden aangeven. Dit

zorgde ervoor dat het aantal overtredingen met te nauwe gangpaden en te hoog opgestapeld vuurwerk fors verminderde. Ook nieuw was de whatsapp-groep waarmee ondernemers tijdens de verkoopdagen op de hoogte gehouden werden van de regels.

2.2.5 BRZO-taken

BRZO-inspecties

Conform de Wet VTH is per 1 juli 2017 de DCMR verantwoordelijk voor alle Brzo- en RIE4 bedrijven in Zuid-Holland en Zeeland. Met de provincie Zeeland (als bevoegd gezag voor de 25 Brzo-bedrijven) heeft in 2018 overleg plaatsgevonden over de invulling van deze samenwerking. Sinds 1 januari 2018 hebben medewerkers van de RUD-Zeeland de Brzo-taken in Zeeland uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de DCMR. Om het Besluit Omgevingsrecht volledig uit te voeren, heeft het college van GS van Zeeland in september besloten dat de taken moeten worden uitgevoerd door medewerkers in dienst van de DCMR. De betreffende medewerkers van de RUD-Zeeland (die Brzo-werk doen) zullen dus in dienst komen van de DCMR, waarmee een rechtstreekse aansturing vanuit de DCMR wordt gerealiseerd.

Alle Brzo-bedrijven hebben in 2018 ten minste één aangekondigde Brzo-inspectie en tenminste één Wabo-inspectie gehad. Daarnaast zijn bedrijven ook onverwachts geïnspecteerd buiten reguliere kantoortijden. De focus van de Brzo-inspecties was gericht op het landelijke thema ageing, de 'verplichte' inspectie op het Veiligheidsbeheerssysteem, de Kennisgeving en het Veiligheidsrapport. Ook zijn kritische veiligheidsvoorzieningen uit de QRA geïnspecteerd en/of heeft onderzoek naar de veiligheidscultuur plaatsgevonden. Met de provincie Zuid-Holland is afgesproken om specifieke inspecties uit te voeren op bedrijven met PGS-29 installaties en het thema 'kleine kans, groot effect'. In 2018 heeft DCMR ter uitvoering van afspraken in het Brzo+ samenwerkingsverband een pilot gedaan bij het bedrijf Lyondell Basell om te komen tot een nieuwe, meer effectieve vorm van toezicht. Dit was gericht op meer transparantie van het bedrijf en een andere wijze van inspecteren door de toezichthouder. De evaluatie van deze pilot was positief.

Landelijke coördinatie BRZO-OD's

De DCMR is, vanuit het landelijk programma Impuls Omgevingsveiligheid, het landelijk coördinatiepunt voor de Brzo-Omgevingsdiensten. Vanuit die taak wordt gezorgd voor afstemming tussen de zes Brzo-OD's in Nederland. Daarnaast vindt afstemming plaats met de andere ketenpartners op het gebied van Brzo-toezicht. Uniformiteit, gelijk speelveld, risicogericht en kwaliteit zijn belangrijke uitgangspunten in het programma.

In 2018 zijn onder andere de volgende resultaten geboekt:

- De Brzo-monitor-2017 is opgeleverd. Deze is onderdeel van de rapportage aan de Tweede Kamer over de uitvoering van Brzo-taken ('De Staat van de Veiligheid')
- Er zijn flinke stappen gezet in de programmatische aanpak actualisering vergunningen van Brzo-bedrijven.
- De afstemming met het Openbaar Ministerie inzake milieucriminaliteit (MilieuKamer) is voortgezet
- De inventarisatie en aanpak van Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) is gezamenlijk opgepakt.
- Er is een Landelijke Redactieraad Standaard voorschriften voor vergunningverlening geborgd bij ODNL.
- Het branche document "Vloeibare bulk en VOS maatregelen" is vastgesteld.
- Er zijn afspraken gemaakt over het uniform aanleveren van informatie over ongewone voorvallen aan IL&T. Verder is een analyse model voor ongewone voorvallen ontwikkeld.
- Consequenties Omgevingswet voor Brzo bedrijven in de praktijk, is geïnventariseerd.

De financiering van het IOV-deelprogramma Brzo verloopt via de provincie Zuid-Holland. In 2018 heeft de DCMR in totaal € 561.148 (excl. BTW) gerealiseerd. Dit was 75% van het toegekende budget.

2.2.6 ZZS-beleid (Zeer Zorgwekkende Stoffen)

In het kader van de ZZS-opdracht die de DCMR in 2017 kreeg van de provincie Zuid-Holland zijn 30 bedrijven aangeschreven met het verzoek informatie aan te leveren (fase 1 van de inventarisatie). In 2018 zijn deze ZZS-rapportages getoetst aan het toetsingskader dat de DCMR in samenwerking met de provincie Zuid-Holland en rijkspartijen heeft opgesteld voor de aanpak van ZZS. Daarbij is bekeken of de ZZS vergund is, is een toets gedaan aan emissie- en immissienormering en zijn vervolgacties bepaald. Een tussenrapportage is opgeleverd aan de gedeputeerde milieu en handhaving van de provincie. Naast de lijst met geharmoniseerde ZZS heeft het RIVM in februari 2018 ook een lijst met potentiële ZZS opgesteld. Dit zijn stoffen die mogelijk voldoen aan de ZZS criteria, maar nog niet als ZZS zijn geïdentificeerd. In 2018 zijn de 30 eerder aangeschreven bedrijven opnieuw benaderd, nu over de potentiële ZZS. Ook is fase 2 van de inventarisatie gestart: een tweede groep bedrijven, 45 in totaal, heeft een brief ontvangen met het verzoek een ZZS-rapportage aan te leveren (inclusief potentiële ZZS).

2.2.7 Transparante overheid

De Nederlandse overheid maakt sinds 1 mei 2014 van iedere planmatige Brzo-inspectie een openbare samenvatting. Minstens één keer per jaar controleren gespecialiseerde inspecteurs van de brandweer, Inspectie SZW, omgevingsdiensten en een waterschap of Rijkswaterstaat de Brzo-bedrijven. Van aangekondigde BRZO-inspecties wordt altijd een openbare samenvatting gemaakt. In oktober 2018 is afgesproken dat ook van onaangekondigde BRZO-inspecties en hercontroles een openbare samenvatting komt. De openbare samenvattingen worden gepubliceerd op de site van BRZO+.

In het werkgebied van de DCMR komen bedrijven voor die met gevaarlijke stoffen werken of deze opslaan. De DCMR inspecteert deze bedrijven op naleving van milieu-en veiligheidsregels. Overtreedt een bedrijf deze regels, dan treedt de DCMR handhavend op en legt het bedrijf een handhavingsbeschikking op. De DCMR publiceert deze handhavingsbeschikkingen op haar website.

In 2018 ontwikkelde de provincie Zuid-Holland samen met de DCMR de zogenoemde BRZO-viewer waarop de risicovolle bedrijven in de provincie Zuid-Holland te zien zijn (<https://brzoviewer.pzh.nl/>). Per bedrijf is alle openbare informatie beschikbaar waaronder inspectieresultaten, emissiegegevens en risico's van dat bedrijf. Met de viewer worden omwonenden en andere belangstellenden nog beter geïnformeerd over deze bedrijven, zodat zij de risico's kennen en de manier waarop de DCMR namens de provincie vergunningen verleent, toezicht houdt en handhaaft.

2.2.8 Kritische proces indicatoren

In de begroting 2018 staat dat de DCMR in het jaarverslag 2018 zal rapporteren over vijf kritische proces indicatoren (KPI's) die met participanten zijn afgesproken. Deze indicatoren gaan over de tijdigheid van reguliere en uitgebreide vergunningen, de realisatie van het actualisatieprogramma vergunningen en van het inspectieprogramma en het opvolgen van de sanctiematrix. Uit de rapportages per branche over 2018 blijkt dat 80% van het inspectieprogramma is gerealiseerd. Voor de overige indicatoren geldt dat op dit moment nog niet kan worden gerapporteerd. We werken hard aan beschikbaarheid en kwaliteit van onze data (zie ook paragraaf 3.2.4 van dit jaarverslag). De verwachting is dan ook dat in 2019 de managementrapportagesystemen zodanig verbeterd worden, dat in het jaarverslag over 2019 wel over de KPI's gerapporteerd kan worden.

2.3 Wat heeft het gekost?

In tabel 1 is weergegeven welke directe kosten en opbrengsten met het programma Bedrijven waren gemoeid in 2018, in relatie tot de primaire en definitieve begroting 2018. Hierbij zijn de kosten van de overhead uit deze opstelling gehaald. De begroting en realisatie zijn een saldo van werkplannen en externe projecten.

Tabel 1:

Programma Bedrijven (x € 1.000)	Primaire Begroting 2018	Definitieve Begroting 2018	Realisatie 2018
Taakveld: milieubeheer			
- Baten	€ 24.062	€ 27.362	€ 26.917
- Lasten	€ 24.062	€ 27.362	€ 27.038
Resultaat programma Bedrijven	€ 0	€ 0	-€ 121

Toelichting

De realisatie van de lasten op het programma Bedrijven is k€ 324 lager uitgevallen dan de begroting. Enerzijds is er binnen het programma wel extra (niet begrote) inzet voor WABO toezicht binnen de werkplannen uitgevoerd en is er extra inzet gepleegd voor de Meldkamer en projecten Chemours, ZZS en Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV). De lagere realisatie van de directe kosten op het programma is het gevolg van de hogere kosten overhead dan begroot¹ (zie hoofdstuk 5).

Het verlies op het programma Bedrijven is voor een belangrijk deel ontstaan door het project Meldkamer ad -k € 118. Ook het project AADV en enkele samenwerkingsprojecten lieten een verlies zien wat gecompenseerd is door positieve resultaten op een aantal andere projecten binnen het programma.

¹ Door de integrale kostprijsystematiek van de DCMR zijn de kosten overhead verdisconteerd in de uurtarieven. Om de kosten overhead apart inzichtelijk te kunnen maken binnen het programma Bedrijfsvoering zijn deze kosten uit de bruto totale lasten voor de inhoudelijke programma's Bedrijven en Gebieden gehaald. Bij een relatief groter aandeel van de overhead in de totale kostprijs, betekent dit, bij gelijkmatige inzet, lagere directe lasten voor het betreffende programma's.

3 Programma Gebieden

3.1 Wat waren we van plan?

Binnen het programma gebieden is het de uitdaging om duurzame ontwikkeling te realiseren en de leefomgevingskwaliteit te verbeteren in een gezonde balans tussen milieu, economie en ruimte. De aanpak is voornamelijk gebiedsgericht en heeft betrekking op met de participant afgesproken werkzaamheden zoals ruimtelijke planvorming of een aanpak op een specifiek milieuthema dat niet bedrijfs- of branchespecifiek is.

Enkele voorbeelden van dit soort werkzaamheden zijn:

- Het uitvoeren of ontwikkelen van de actieprogramma's voor onder meer luchtkwaliteit, bodemsaneringsprogramma's en actieplannen geluid.
- Invulling geven aan het uitvoeringsprogramma Impuls Omgevingsveiligheid.
- Het ontwikkelen van integraal ondergrondbeleid voor de regio.
- Bijdragen aan de energie- en duurzaamheidsdoelstellingen van participanten, zoals belegd in onder meer het programma "Duurzaamheid dichterbij de Rotterdammer".
- Invulling geven aan het beter benutten van industriële restwarmte.
- Uitvoering geven aan de doelstellingen op het terrein van nuttig hergebruik van afval, schonere openbaar vervoer en vermindering luchtmissies scheepvaart en logistiek.

In 2018 stonden de volgende speerpunten centraal

- Integrale benadering bij ruimtelijke ontwikkeling
- Omgevingswet
- Ontwikkeling databeheer
- Beïnvloeding (internationale) regelgeving
- Citizen science

In 2018 is ook veel aandacht besteed aan visievorming en (bestuurlijke) afstemming over de zogenoemde Toekomstagenda 2030. In het kader van die Toekomstagenda is in 2018 ook aandacht besteed aan de onderwerpen Circulaire economie en Energietransitie.

3.2 Wat hebben we gedaan?

3.2.1 Integrale benadering bij ruimtelijke ontwikkeling

In 2018 is de DCMR betrokken geweest bij gebiedsbestemmingsplannen, omgevingsplannen, quickscans milieu, hogere-waardenbesluiten, nulstapadviezen MER bij vergunningprocedures en project MER procedures zowel bij ruimtelijke plannen als vergunningprocedures. Centraal hierbij stond de aandacht voor verbetering van de leefomgevingskwaliteit. Per participant zijn maatwerkafspraken gemaakt. Kwaliteit en tijdigheid van de advisering was een speerpunt: in de meeste gevallen is binnen vier weken na de registratie van de aanvraag advies geleverd aan de participant in kwestie.

3.2.2 Toekomstagenda 2030

De DCMR werkt al decennialang aan een schone, gezonde en veilige leefomgeving. Om voor de omgeving relevant te blijven, is het van belang dat de DCMR zich blijft vernieuwen en inspeelt op nieuwe onderwerpen die van maatschappelijk belang zijn. In 2018 heeft de DCMR deze onderwerpen in verschillende sessies met participanten verkend en uitgewerkt. Dit heeft geresulteerd in de Toekomstagenda 2030, die door het Algemeen Bestuur in december 2018 is vastgesteld.

De thema's die een plek kregen in de Toekomstagenda zijn:

- Invoeren van de Omgevingswet
- Slimme Informatievoorziening (monitoring en digitalisering)
- Versnellen van de Energietransitie
- Bevorderen van de Circulaire Economie

- Vormgeven aan de nieuwe overheid (met minder regels en meer ruimte voor de samenleving)
- De thema's staan niet los van elkaar maar hebben grote samenhang. De rol die de DCMR vervult, zal per thema verschillen en wordt hieronder toegelicht.

3.2.3 Omgevingswet

De Omgevingswet bundelt de wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Het maatschappelijk doel van de Omgevingswet is het beschermen en beheren en op verantwoorde wijze benutten van de fysieke leefomgeving. DCMR levert een bijdrage aan het beschermen en beheren van fysieke leefomgeving en daarmee raakt de Omgevingswet de DCMR in al haar genen. In 2018 heeft de DCMR daarom geïnventariseerd wat de gevolgen zijn van de Omgevingswet voor de organisatie. In detail is beschreven wat de verwachte veranderingen zijn vertaald naar onze werkprocessen, naar onderliggende systemen en naar de kennis en vaardigheden van de medewerkers. De impactanalyse maakt in grote lijnen duidelijk wat de DCMR moet doen om voorbereid te zijn op de Omgevingswet. De impactanalyse heeft ertoe geleid dat een programma met vijf deelprojecten is gestart met elk een eigen aandachtsgebied.

1. Inhoud: het volgen van de wet- en regelgeving, het uitvoeren van pilots en projecten en het bepalen van de ambitie en richting.
2. Werkprocessen: het beschrijven van alle werkprocessen binnen de DCMR toegesneden op de uitvoering van de Omgevingswet.
3. producten en diensten: het opstellen van een nieuwe producten en dienstencatalogus die omgevingswet-proof is.
4. ondersteunende systemen: het ontwikkelen van een reeks nieuwe dan wel aangepaste ondersteunde systemen die waar nodig zijn aangesloten op het DSO en op de systemen van de participanten.
5. competenties van medewerkers: het opleiden van de medewerkers van de DCMR zodat zij bij inwerkingtreding van de wet hun werk adequaat kunnen uitvoeren.

De DCMR heeft samen met gemeenten, de provincie Zuid-Holland, waterkwaliteitsbeheerders, Veiligheidsregio Rotterdam en GGD het Rijnmondberaad Omgevingswet neergezet. Dit is een platform waarin projectleiders en programmamanagers Omgevingswet van genoemde organisaties elkaar periodiek treffen. Er is een structuur en werkwijze afgesproken voor de gezamenlijke voorbereiding op de Omgevingswet. De DCMR heeft daarbij (samen met de VRR en GGD) een ondersteunende en faciliterende rol. Naast deze periodieke bijeenkomsten is een aantal verdiepende sessies georganiseerd (over water en omgevingsveiligheid) en zijn thematische werkgroepen gestart (VTH/bruidsschat/losgelaten activiteiten, omgevingsvisie).

Daarnaast hebben medewerkers deelgenomen aan leerkringen over vergunningverlening en toezicht en is een bijdrage geleverd aan de omgevingsvisies van Rotterdam, Westvoorne en Brielle. Ook is deelgenomen aan een pilot over informatievoorziening in relatie tot informatiebehoefte bij partijen die betrokken zijn bij het beoordelen en verlenen van een omgevingsvergunning (Lansingerland / Schiedam), en meegedacht met een pilot over gezondheid (Goeree).

3.2.4 Ontwikkelen databeheer – slimme informatievoorziening

Er lopen verschillende trajecten binnen de DCMR die te maken hebben met het ontsluiten en beheren van informatie over de leefomgeving.

Met de komst van de Omgevingswet neemt het belang van betrouwbare en actuele (milieu)gegevens toe. Dit vereist een degelijke en zoveel gedigitaliseerde informatievoorziening. Het programma Regionale OmgevingsInformatie (ROI) speelt hierop in. In het programma is gewerkt aan het verbeteren en borgen van de kwaliteit en actualiteit van data die gebruikt worden in de primaire processen die de DCMR uitvoert voor haar participanten. Deze data vormen de basis voor diverse producten (vergunningen, monitoringsrapporten, scenariostudies etc.), voor participanten en voor de inwoners van het Rijnmondb gebied. ROI stuurt op het in lijn brengen van databeheerprocessen en informatiesystemen, aansluitend op de behoefte van gebruikers en de eisen die de Omgevingswet straks stelt. In 2018 heeft het programma ROI een stevige impuls gekregen en is een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van het dataloket voor het beheren, actualiseren en ontsluiten van data.

Ook is de BRZO-viewer opgeleverd waarop de risicovolle bedrijven in de provincie Zuid-Holland te zien zijn. ROI wordt begeleid door een klankbordgroep, met daarin vertegenwoordigers van provincie Zuid-Holland, de gemeente Rotterdam en een aantal regiogemeenten (Schiedam, Capelle aan de IJssel en de BAR-gemeenten).

Het project Monitoring OmgevingsInformatie (MOI) is een samenwerkingsproject met participanten waarin data over de leefomgeving worden bijgehouden en beheerd. In 2018 zijn ongeveer 120 milieu-indicatoren samengesteld. Deze indicatoren geven inzicht in de ontwikkeling (trend-indicatoren) en de huidige kwaliteit (kaarten) van de leefomgevingskwaliteit (lucht, water, bodem, groen, veiligheid, energie, geluid etc.), de bronnen van milieubelasting en de door overheden en andere partijen uitgevoerde maatregelen. Deze indicatoren worden gepubliceerd in een register (op de website van de DCMR) dat ongeveer 4x per jaar geactualiseerd wordt. Op verzoek worden de indicatoren ter beschikking gesteld aan de participanten of andere partijen.

3.2.5 *Beïnvloeding (internationale) regelgeving*

Meer dan de helft van onze milieuregels in Nederland komt uit de EU. In internationaal verband wordt nagedacht over de interpretatie en toepassing van deze regelgeving in het informele netwerk Impel (opgericht in 1992). De DCMR participeert namens de Provincie Zuid-Holland in dit netwerk, vooral in het programma 'Industry and Air' dat gericht is op regelgeving bij grote bedrijven (IPPC). De DCMR heeft afgelopen jaar in Impel verband de volgende activiteiten verricht:

- Het bijwonen van en bijdragen aan het deelproject 'Richtlijn Industriële Emissies' (onderdeel van het deelprogramma Industry and Air). In dat kader zijn drie milieu-inspecties georganiseerd met de inspectiediensten van Edinburgh (frisdrankfabriek), Wenen (cementfabriek) en Logrono (olie opwerf fabriek). De geleerde lessen zijn gerapporteerd aan de leden van Impel en de omgevingsdiensten in Nederland.
- Het bijdragen aan het Environmental Compliance Assurance programma (ECA) van de Europese Commissie. Medewerkers van de DCMR werken mee in het programmaonderdeel 'verbetering afhandeling klachten van bewoners'.
- Deelname aan een bijeenkomst over geuronderzoek en toepassing van e-noses in Spanje.
- Deelname aan de landelijke Impel steungroep en samen met de landelijke Impel coördinator het Nederlandse standpunt en wensenpakket met Impel afstemmen.
- Het geven van workshop over regionale samenwerking tijdens internationale Impelconferentie.

Daarnaast heeft de DCMR werkzaamheden uitgevoerd voor EUROCITIES² en IPO (Interprovinciaal Overleg) op het gebied van beïnvloeding van Europese regelgeving en uitwisselen van kennis en ervaring tussen Europese steden en instituties. Zo heeft de DCMR twee congressen georganiseerd: Noise in the City (in Florence) en Noise and Health (in Schiedam). Laatstgenoemd congres stond in het teken van de juist verschenen richtlijnen Noise and Health van de WHO. Ook is de concept WHO-richtlijn Noise and Health gereviewd en met de Europese Commissie overlegd over de revisie van de Europese richtlijn omgevingslawaai en de Europese rekenmethode CNOSSOS.

3.2.6 *Citizen science*

Steeds vaker is er sprake van burgerparticipatie: burgers zijn betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van overheidsbeleid. Ook in het Rijnmondgebied is hier sprake van. Zo vinden er op verschillende plekken luchtkwaliteitsmetingen plaats door burgers. De DCMR is samen met regionale opdrachtgevers en bijvoorbeeld het RIVM bij de meeste van deze activiteiten betrokken. We stellen meetpunten en gegevens beschikbaar voor het testen en ijken van nieuwe meettechnieken, testen zelf sensoren, geven voorlichting aan burgergroepen en assisteren (soms) met de duiding van de data.

Deze zogenaamde *citizen science* voor luchtkwaliteit verkeert nog in een pril stadium. Er zijn nog veel vragen, variërend van de technische mogelijkheden van 'goedkope' apparatuur tot de

² Het EUROCITIES-netwerk is een verband van meer dan 130 grote Europese steden en stedelijke samenwerkingsverbanden en 7 bedrijven uit 35 verschillende landen. Het netwerk streeft naar samenwerking op thema's rond klimaatverandering, herstel van de economische crisis en het tegengaan van sociale uitsluiting. Rotterdam maakt deel uit van het netwerk.

informatiebehoefte en meetdoelen van burgers. Het experimenteren met samenwerking met burgers kan inzicht geven in hun zorgen, wensen en (informatie)behoefte, maar ook in de mogelijkheden en beperkingen van nieuwe technologie.

Een pilot samen met RIVM, PZH en Rotterdam heeft in 2018 een aarzelende start gehad doordat componenten slecht te krijgen waren. In 2019 zal gezien worden of de metingen uitgebreid kunnen worden naar geluid en wordt met de burgers geëvalueerd wat er te leren valt uit de pilots tot nu toe.

In 2019 start een meetcampagne met ruim 200 burgers ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van het luchtmeetnet. Technisch gaat dit om een bewezen techniek, in deze 'jubileum pilot' gaat het vooral om de informatiebehoefte van de burgers.

3.2.7 Energietransitie

Het VN-Klimaatakkoord gaat uit van een vermindering van broeikasgassen in 2050 van 80-95% ten opzichte van 1990. In het Klimaatakkoord staat dat in 2030 minstens 70 procent van de stroom duurzaam opgewekt moet worden. De ambitie ten aanzien van de vermindering van CO₂-uitstoot in 2030 is een vermindering van 49% ten opzichte van 1990. De bestuurlijke ambities in de regio sluiten aan op landelijke en Europese afspraken en ambities. De Metropoolregio Rotterdam Den Haag wil een van de eerste volledig circulaire regio's van de wereld zijn. De provincie Zuid-Holland de gezondste provincie van Nederland. Het Havenbedrijf Rotterdam zet in op een emissieloze haven in 2050. Daarmee staan we voor een transitieopgave met grote ruimtelijke consequenties. De DCMR speelt hierop in door energietransitie en verduurzaming mee te nemen in de reguliere taken: reguleren, handhaving en toezicht, advies ruimtelijke ordening, beleidsadvisering en monitoring. In haar rol als adviseur en informatieleverancier ondersteunt de DCMR participanten bij de energievraagstukken die op hun pad komen. Daarnaast hebben we ons met name gericht op het versnellen van energietransitie en verduurzaming van bedrijventerreinen. In dat kader is onder andere advies gegeven over materiaal- en energie-efficiency en is onderzoek gedaan naar de beschikbaarheid van data voor het monitoren van de verduurzaming van bedrijventerreinen.

3.2.8 Circulaire economie

In de hele breedte van het werk van de DCMR is circulariteit een onderdeel van het werk. Daarom is in 2018 gewerkt aan het oprichten van een DCMR breed adviesteam Afval en Circulaire Economie (ACE), om de onderlinge ervaringen te delen.

In dit adviesteam zijn, vanuit de verschillende invalshoeken, dilemma's en belemmeringen besproken. Een aantal van die belemmeringen is ook voorgelegd aan het programma-management circulaire economie (Rotterdam) en het circulair overleg van de provincie Zuid-Holland. Samen met juristen wordt nu onderzocht hoe de belemmeringen opgeheven kunnen worden. Dit zal in 2019 worden uitgewerkt.

Een pilotonderzoek naar circulaire bedrijventerreinen (Schiebroek) is afgerond. De belangrijkste inzichten van dit onderzoek zijn dat kleine bedrijven weinig stromen hebben die ze onderling kunnen uitwisselen en als ze al een uitwisselbare stroom hebben dan is dat vaak niet in de gewenste hoeveelheid.

3.2.9 Werkplan Spoed en Nazorg

In het werkplan Spoed en Nazorg zijn de taken beschreven die de DCMR voor PZH uitvoert in het kader van de saneringsdoelstellingen uit het convenant Bodem en Ondergrond. Dit betreft de aanpak van de spoedlocaties, de nazorglocaties, KRW-locaties (Kaderrichtlijn Water) en overige provinciale projecten zoals onderzoek naar lood in de bodem bij kinderspeelplaatsen. In 2018 is een aantal spoedlocaties een stap verder naar sanering of beheersing gebracht. Aan drie locaties is in 2018 veel aandacht besteed:

- het EMK-terrein waar aanbesteding van de sanering heeft plaatsgevonden en overdracht in 2019 gaat plaatsvinden
- de Broekpolder in Vlaardingen waar een afstemmingsproces plaatsvindt om te komen tot sanering en ontwikkeling in samenwerking met gebiedspartijen
- het Oeverbos Lickebaert waar een deelsanering is uitgevoerd en een tweede deelsanering gaat plaatsvinden in samenloop met de aanleg van de Blankenburgverbinding.

3.2.10 Impuls Omgevingsveiligheid

Met de Impuls Omgevingsveiligheid (IOV3 en 4) van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wordt onder meer beoogd op het thema externe veiligheid een adequate en gecoördineerde uitvoering van de vergunningverlening, toezicht, handhaving en ruimtelijke ordening taken te realiseren. De DCMR ondersteunt de gemeenten en de provincie bij het uitvoeren van voorgenoemde taken en adviseert gemeenten over omgevingsveiligheid bij vraagstukken over ruimtelijke ordening versus veiligheid. Ook zorgt de DCMR ervoor dat de veiligheidsdata van de risicokaart actueel zijn en wordt gewerkt aan het actualiseren van kaartlagen over omgevingsveiligheid ten behoeve van een actuele visie bij gemeenten. Het externe veiligheidsadvies is uitgevoerd conform de externe veiligheid werkstandaarden. Dit zijn landelijke afspraken die zorgdragen voor een adequate uitvoering van vergunningverlening op het thema externe veiligheid.

Ook neemt de DCMR namens gemeenten en provincie deel aan landelijke overleggen en kennistafels. Daarnaast worden (ook in het kader van het Meerjarenprogramma) voorbereidingen getroffen rond nieuwe wetgeving: we onderzoeken de veiligheidsaspecten van nieuwe brandstoffen (LNG, waterstof en buurtbaterijen) en volgen de ontwikkeling rondom waterveiligheid en cybersecurity. De financiering van het IOV4-programma verloopt via de provincie Zuid Holland. In 2018 is in totaal € 617.521 (excl. BTW) gerealiseerd. Dit betreft 95% van het toegekende budget.

3.3 Wat heeft het gekost?

In tabel 2 is weergegeven welke directe kosten en opbrengsten met het programma Gebieden waren gemoeid in 2018, in relatie tot de primaire en definitieve begroting 2018. Hierbij zijn de kosten van de overhead uit deze opstelling gehaald. De begroting en realisatie zijn een saldo van werkplannen en externe projecten.

Tabel 2:

Programma Gebieden (x € 1.000)	Primaire Begroting 2018	Definitieve Begroting 2018	Realisatie 2018
Taakveld: milieubeheer			
- Baten	€ 16.007	€ 15.149	€ 13.990
- Lasten	€ 16.007	€ 15.149	€ 13.824
Resultaat programma Gebieden	€ 0	€ 0	€ 166

Toelichting

De realisatie van de lasten op het programma Gebieden is k€ 1.325 lager uitgevallen dan de definitieve begroting. Dit komt onder andere door achterblijvende realisatie van de inzet op de additionele projecten binnen het programma en de hogere kosten overhead dan gepland (zie hoofdstuk 5).

Het positieve resultaat op het programma Gebieden is voor een belangrijk deel ontstaan door nagekomen resultaten op een aantal projecten uit voorgaande jaren.

4 Productie

4.1 Algemeen

In de hoofdstukken 3 en 4 is in kwalitatieve zin beschreven wat er binnen de programma's bedrijven en gebieden in 2018 is uitgevoerd. Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de gerealiseerde productie.

In de productiecijfers worden ook geweigerde of ingetrokken procedures meegeteld, of onderbroken handhavingsacties die wel zijn voorbereid maar die geen vervolg hebben gehad. Door invoering van een nieuw zaakstelsel zijn alleen over 2017 vergelijkbare cijfers beschikbaar.

4.2 Productie toezicht

Hoewel er steeds vaker aanvullende instrumenten worden ingezet voor het houden van toezicht, zoals voorlichting, over regelgeving en samenwerking met andere toezicht- en belangengroepen, vindt toezicht hoofdzakelijk plaats door het uitvoeren van inspecties. Door middel van het uitvoeren van uiteenlopende typen inspecties wordt gecontroleerd of bedrijven hun werkzaamheden in overeenstemming met de milieuregelgeving uitvoeren. Er zijn verschillende soorten inspecties. Uitleg hierover staat in bijlage 14.6.

Tabel 3a: Aantallen inspecties exclusief Brzo-inspecties

Inspectie	Totaal 2017	Totaal 2018
Opleveringscontroles	93	177
Preventieve controles	3.230	3.514
Nacontroles	1.664	1.740
Administratieve controles	2.332	1.774
Klachten /voorvalonderzoeken	2.310	2.355
Inventariserende controles	859	761
Overige Toezichtsproducten	519	488

Tabel 3b: Aantal gecontroleerde Brzo-bedrijven

Inspectie	Totaal 2017	Totaal 2018
Brzo-inspectie preventief	130	145

Bij alle Brzo-bedrijven in Zuid-Holland heeft in 2018 minimaal éénmaal een preventieve controle plaatsgevonden.

4.3 Productie handhaving

In de tabellen 4a, 4b en 4c is het aantal sancties opgenomen.

Tabel 4a: Overtredingen, (na)controles en sancties inclusief Brzo.

Handhaving	Totaal 2017	Totaal 2018
Bestuursrechtelijke sancties	280	365
Strafrechtelijke sancties	123	117

Tabel 4b: Aantallen bestuursrechtelijke producten uitgesplitst

Bestuursrechtelijke sancties	Totaal 2017	Totaal 2018
Last onder dwangsom (LoD)	157	182
Besluit op handhavingsverzoek	3	2
Sanctie-invordering	107	166
Bestuursrechtelijke maatregelen geluid	13	9

De DCMR heeft in 2018 een aantal extra taken op zich genomen (asbest, BRZO Zeeland). Hiervoor zijn extra toezichthouders aangenomen en wordt dus meer toezicht uitgevoerd. Dit verklaart de toename van het aantal producten. Overigens wordt slechts een deel van het LoD's daadwerkelijk opgelegd. Hetzelfde geldt voor de sanctie-invorderingen: het grootste deel daarvan wordt ingetrokken omdat de toezichthouder tijdens de dwangsomcontrole geen overtredingen meer constateert.

Tabel 4c: Aantallen strafrechtelijke producten uitgesplitst

Strafrechtelijke sancties	Totaal 2017	Totaal 2018
Proces verbaal FP	42	51
Proces verbaal CJIB	25	21
Bestuurlijke strafbeschikking milieu	56	45

4.4 Productie meldkamer

De DCMR ontvangt via de meldkamer 24 uur per dag klachten en bedrijfsmeldingen van bewoners en bedrijven uit het DCMR-werkgebied. De bedrijfsmeldingen gaan over incidenten of voorgenomen risicovolle activiteiten. De toezichthouders van de DCMR bekijken deze klachten en meldingen. Ze kunnen leiden tot voorvalonderzoeken.

In de tabellen 65, 5b en 5c zijn respectievelijk de aantallen klachten en meldingen in 2018, de aantallen milieuklachten van bewoners naar onderwerp, en de aantallen bedrijfsmeldingen naar onderwerp weergegeven.

Tabel 5a: Overzicht klachten en meldingen

Klachten en meldingen	Totaal 2017	Totaal 2018
Klachten DCMR-gebied	33.574	50.886
CIN-meldingen DCMR-gebied	337	402
Bedrijfsmeldingen	5.633	6.683
Klachten omgevingsdiensten Zuid-Holland	2.994	3.640
Bedrijfsmeldingen OD's Zuid-Holland	240	91

Tabel 5b: Milieuklachten van bewoners

Milieuklachten bewoners	2017	2018
Lawaai*	10.836	10.193
Vliegverkeer	15.215	33.865
Stank	6.497	5.331
Stof	164	202
Overig	862	1.295
Totaal	33.574	50.886

*= M.u.v. klachten door vliegverkeer

In 2018 verdubbelde het aantal meldingen over geluid van vliegverkeer van en naar Rotterdam The Hague Airport ten opzichte van 2017. De explosieve toename in Zuid-Holland past in de landelijke trend van geluidmeldingen van omwonenden bij luchthavens. In de *Jaarrapportage 2018, analyse meldingen rondom Rotterdam The Hague Airport* verklaren we deze stijging door naar weers- en verkeerspatronen te kijken. In 2018 gingen we over naar rapporteren per gebruiksjaar, dat is de periode van 1 november 2017 tot en met 31 oktober 2018. De cijfers in de jaarrapportage verschillen daarom van deze tabel.

Tabel 5c: Aantal bedrijfs- en incidentenmeldingen

Bedrijfsmeldingen	Totaal 2017	Totaal 2018
Bedrijfsmeldingen onvoorzien	946	1.087
CIN melding brand	196	220
CIN melding groot incident	30	37
CIN melding klein incident	111	145
CIN melding oefen	227	193

Grotere bedrijven zijn verplicht om incidenten die effecten (bv. geur- of geluidoverlast) kunnen hebben in de omgeving via het Centrale Incidenten Nummer (CIN) te melden. Hulpdiensten kunnen op basis van een dergelijke melding snel te reageren en het incident zo snel mogelijk behandelen. Dat er sprake is van een stijging van het aantal CIN-meldingen betekent niet per se dat er meer incidenten zijn. Het laat wel zien dat het meldgedrag door bedrijven is verbeterd. Omdat bedrijven er zelf voor kiezen om transparant te zijn, maar ook omdat de DCMR zwaar tilt aan niet of verkeerd melden door bedrijven. Ook heeft de Inspectie Leefomgeving en Transport het melden van voorvallen als speerpunt benoemd. CIN-meldingen worden, met een korte toelichting, gepubliceerd op www.rijnmondveilig.nl. Overigens schrijft de vergunning van BRZO-bedrijven van de andere Zuid-Hollandse OD's niet voor dat er CIN-meldingen gedaan moeten worden.

4.5 Productie reguleren

In tabel 6 is te zien wat voor soort en hoeveel reguleringsproducten in 2018 gerealiseerd zijn.

Tabel 6: Aantallen producten reguleren

Reguleren	Totaal 2017	Totaal 2018
Wabo uitgebreide procedure (inclusief ambtshalve wijzigingen)	185	239
Wabo reguliere procedure	239	206
Totaal vergunningen	424	445
Meldingen 8.40	670	602
Maatwerkvoorschriften	194	284

Actualisatietoetsen	64	111
Overige reguleren producten	4.024	4.524

Opvallend is het hoge aantal overige reguleren producten. Dit zijn over het algemeen administratieve afhandelingen van toezichtacties waar geen actie op vereist is. Denk hierbij aan tankcertificaten die worden opgestuurd of het vastleggen van een telefonisch overleg met een klager of bedrijf.

4.6 Productie Bodem

De DCMR voert voor de provincie Zuid-Holland en gemeente Rotterdam de regiefunctie in het kader van de Wet bodembescherming uit. De DCMR houdt de bodemkwaliteit in Rijnmond in de gaten, bepaalt of nadere acties nodig zijn en voert deze uit. Daarnaast voert de DCMR de bodemtaak voor de provincie Zuid Holland en de gemeente Rotterdam uit.

In tabel 7 is te zien wat voor soort en hoeveel producten in 2018 op het onderwerp bodem gerealiseerd zijn.

*Tabel 7: Aantallen producten Bodem**

Bodem	Totaal 2017	Totaal 2018
Beschikkingen	282	258
Inspecties wbb / bbk	456	577
Behandeling BUS-meldingen	448	362
Beoordeling rapportages	1.672	1.696
Coördinatie bodemsanering	25	30
Totaal aantal producten	2.883	2.923

*zie bijlage 14.6 voor uitleg over deze producten

4.7 Productie Overige gebiedsgerichte producten

De DCMR voert voor de provincie Zuid-Holland taken uit op het gebied van luchtvaart en vuurwerk. Voor verschillende gemeentes worden adviezen verstrekt voor ontheffingen geluidsbelasting. Voor zowel de provincie als de gemeentes worden adviezen op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling opgesteld. De meeste van deze ruimtelijke adviezen betreffen de gemeente Rotterdam.

In tabel 8 is te zien wat voor soort en hoeveel gebiedsgerichte producten in 2018 gerealiseerd zijn.

Tabel 8: Aantallen gebiedsgerichte producten*

Overige Gebiedsgerichte producten	Totaal 2017	Totaal 2018
Geluid (ontheffing geluidsbelasting)	39	23
Luchtvaart (ontheffingen/controles	154	152
Ruimtelijke Ontwikkeling (diverse adviezen/beoordelingen op RO en m.e.r. gebied)	806	1.035
Vuurwerk ontbrandingstoestemmingen, meldingen, controles)	181	171
Totaal aantal producten	1.180	1.381

*zie bijlage 14.6 voor uitleg over deze producten

De toename in het aantal RO-producten is het gevolg van een toename in bouwplannen.

5 Programma Bedrijfsvoering

5.1 Inleiding

In verband met het wijzigingsbesluit 2016 van het BBV heeft de DCMR sinds 2017 naast de twee primaire programma's ook een programma Bedrijfsvoering. Hierin zijn onder andere de kosten van de overhead opgenomen. Het BBV heeft overhead als volgt gedefinieerd: "het geheel aan taken en activiteiten gericht op de ondersteuning van medewerkers in het primaire proces". Meer gespecificeerd betreft het:

- De loonkosten van sturingsfuncties en ondersteuningsfuncties.
- ICT kosten.
- Huisvestingskosten.
- Kosten ten behoeve van uitbesteding bedrijfsvoering

Naast de kosten van de overhead zijn in dit programma ook de (verwachte) omvang van de af te dragen vennootschapsbelasting (VPB), het saldo van de financieringsfunctie, de overige dekkingsmiddelen, de post onvoorzien en de kosten die gedekt zijn door onttrekkingen uit de bestemmingsreserves opgenomen. De overige dekkingsmiddelen betreffen inkomsten die niet direct gerelateerd zijn aan een inhoudelijk programma en waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. De post onvoorzien is bedoeld voor dekking van onvoorziene lasten en maakt onderdeel uit van de weerstandscapaciteit.

5.2 Baten en lasten

In tabel 9 is inzichtelijk gemaakt wat de realisatie van de lasten en baten zijn voor het programma Bedrijfsvoering in 2018. De kosten van de overhead maken, conform het vernieuwde BBV, onderdeel uit van het taakveld ondersteuning organisatie. Ter vergelijking is de begroting 2018 opgenomen.

Tabel 9:

Programma Bedrijfsvoering (x € 1.000)	Primaire Begroting 2018	Definitieve Begroting 2018	Realisatie 2018
Taakveld: ondersteuning organisatie			
- Baten	€ 16.620	€ 16.620	€ 17.931
- Lasten	€ 16.620	€ 18.237	€ 20.760
- Onttrekkingen bestemmingsreserves	€ 1.090	€ 1.617	€ 1.597
- Post onvoorzien	€ 0	€ 0	-€ 7
- Saldo financieringsfunctie	€ 0	€ 0	€ 0
- Overige dekkingsmiddelen	€ 25	€ 25	€ 342
- Vennootschapsbelasting	€ 25	€ 25	pm
Resultaat programma Bedrijfsvoering	€ 0	€ 0	-€ 884

Toelichting

De kosten van de overhead bedragen in 2018 in totaal k€ 17.931. Dit is ruim k€ 1.300 hoger dan begroot. Dit komt enerzijds door hogere loonkosten dan begroot voor ondersteunende functies vanwege het vervullen van een aantal vacatures met relatief veel dure inhuur voor o.a. informatiserings- en automatiseringstrajecten (bijna k€ 600).

Daarnaast zijn de materiële huisvestings- en ICT kosten hoger uitgevallen (+ k€ 878). De ICT kosten zijn o.a. hoger doordat de vervanging van de mobiele telefonie (k€ 400) oorspronkelijk niet was begroot. Daarnaast zijn de kosten van de implementatie van de Storage and Back up faciliteiten hoger uitgevallen.

De kosten van de uitbestede taken (bedrijfsarts, bedrijfsmaatschappelijk werk, salarisadministratie en ICT supportdesk) zijn wel k€ 184 lager uitgevallen dan gepland door lagere afname van diensten dan geraamd.

Een aantal projecten op het gebied van informatievoorziening (o.a. nieuw meldkamersysteem, nieuw financieel systeem, implementatie datawarehouse) en productontwikkeling (voorbereiding omgevingswet, ROI en VV2.0) en de financiering van personele frictiekosten worden gedekt uit een aantal eerder gevormde bestemmingsreserves. Op totaalniveau zijn de onttrekkingen nagenoeg gelijk aan de verwachte onttrekkingen.

De geringe realisatie op de post onvoorzien betreft het saldo van nagekomen opbrengsten en kosten van voorgaande boekjaar. Voor de hoogte van de af te dragen vennootschapsbelasting is nog een pm post opgenomen aangezien er nog geen aangifte over 2018 is opgesteld. Op basis van de concept-aangiften over 2016 en 2017 zullen deze kosten naar verwachting zeer beperkt zijn (tussen k€ 0,5 en k€ 2).

Het negatieve resultaat op het programma Bedrijfsvoering ad k€ 884 is ontstaan door een negatief bezettingsresultaat van de afdelingen. Er zijn ruim 7.000 te weinig directe uren gerealiseerd om alle lasten uit het taakveld ondersteuning organisatie te dekken. Dit zorgde voor een negatief bezettingsresultaat op afdelingen van k€ 1.232. Een nadere toelichting is opgenomen in paragraaf 6.1.

6 Financiële Resultaten

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het financiële jaarresultaat over 2018 en de doorwerking in de komende jaren.

Tabel 10 toont de financiële resultaten van de DCMR. In 2018 is een negatief resultaat behaald van k€ 839. Ter vergelijking worden de resultaten over 2018 afgezet tegen de in 2017 behaalde financiële resultaten.

Tabel 10: Financieel resultaat 2018

V&W DCMR (€ x 1.000)	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017	Vershil 2018 - 2017
omschrijving	bedrag in €	bedrag in €	bedrag in €
Personeelskosten	41.300	39.484	1.816
Inhuur personeel & diensten derden	7.689	7.856	-167
Totale personeelsgerelateerde kosten	48.989	47.340	1.649
Afschrijvingskosten	929	1.067	-138
Directe kosten overig	7.161	6.819	342
Projectkosten	4.545	5.061	-516
Totale materiële kosten	12.635	12.947	-312
Totale directe kosten	61.624	60.287	1.337
Opbrengsten	58.838	57.988	850
Overige opbrengsten	343	518	-175
Totale opbrengsten	59.181	58.506	675
Operationeel resultaat	-2.443	-1.781	-662
Resultaat voorgaand boekjaar	16	88	-72
Incidentele baten lopend boekjaar	-9	1.776	-1.785
Resultaat voor bestemming	-2.436	83	-2.519
Ontrekking bestemmingsreserve			
Informatievoorziening	721	616	105
Productontwikkeling	405	178	227
Personeel en Organisatie	471	903	-432
Transitie Fysieke Infrastructuur		1.029	-1.029
Resultaat na bestemming	-839	2.809	-3.648
Voorstel technische bestemming:			
Mutatie algemene reserve		0	0
Mutatie bestemmingsreserves:			
Informatievoorziening	255	-1.000	1.255
Productontwikkeling	418	-1.636	2.054
Personeel en organisatie	166	-650	816
Transitie Fysieke Infrastructuur	0	477	-477
Resultaat na technische bestemming	0	0	0

In dit hoofdstuk wordt het resultaat kort toegelicht, voor meer gedetailleerde informatie over behaalde resultaten en de financiële positie wordt verwezen naar de jaarrekening. In de jaarrekening treft u het overzicht van baten en lasten aan. Dit is een andere weergave van de totstandkoming van hetzelfde financiële resultaat.

6.1 Hoofdpijnen verlies- en winstrekening

Een aantal belangrijke elementen uit de verlies- en winstrekening wordt hieronder toegelicht. Zowel de uitstroom als de instroom van personeel liggen op een hoger niveau in 2018. Per saldo is de omvang van het eigen personeel in 2018 gestegen van 466 naar 486 fulltime equivalenten. De kosten van het eigen personeel zijn toegenomen als gevolg van de gestegen bezetting en cao-afspraken. Om de geplande productie zo goed mogelijk te realiseren is naast het eigen personeel gebruikgemaakt van inhuurkrachten. De kosten hiervan zijn iets lager dan vorig jaar.

De uuropbrengsten zijn weliswaar hoger dan in 2017 maar liggen onder het geplande niveau voornamelijk als gevolg van het feit dat er uiteindelijk ruim 7.000 minder directe uren zijn gerealiseerd dan gepland. De achterstand in uren is volledig veroorzaakt door achterblijvende inzet op externe projecten, het achterblijven van de uren veroorzaakt ook een lagere dekking voor overhead. Op de werkplannen voor participanten is in 2018 uiteindelijk bijna 600 uur meer gerealiseerd dan gepland.

Ondanks een duidelijke stijging van de bezetting gedurende het jaar was uiteindelijk niet voldoende directe capaciteit beschikbaar om de urenvraag 2018 te realiseren. Het capaciteitsverschil was ca. 3 fte (ruim 3.500 uur). Daarnaast was er de laatste maanden van 2018 ook een flinke dip in de declarabiliteit van het eigen personeel, dat slechts deels met extra inhuur gecompenseerd kon worden. Dit gaf uiteindelijk ook een negatief declarabiliteitsverschil van ca. 3.500 uur.

De directe kosten zijn vooral gestegen als gevolg van meer opleidingen en hogere reiskosten. De materiële kosten op projecten zijn volledig declarabel en hebben dus een gelijke invloed op de opbrengsten, en daardoor geen effect op het resultaat.

7 Paragrafen

7.1 Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is een aantal paragrafen verplicht voorgeschreven. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op deze paragrafen. Aan de orde komen:

- Lokale heffingen;
- Weerstandsvermogen;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen.

7.2 Lokale heffingen

De DCMR legt geen lokale heffingen op. Wel heft de DCMR leges over het gebruik van het archief. Deze leges betreffen het maken van kopieën en het aanvragen van tekeningen. De totale opbrengst over 2018 bedroeg minder dan k€ 1.

7.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

De paragraaf weerstandsvermogen geeft een beschouwing over de kwaliteit van de vermogenspositie van de DCMR op lange termijn.

Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat de voortzetting van de door de DCMR uit te voeren taken in het gedrang komt.

Het weerstandsvermogen is het saldo van de weerstandscapaciteit en de financiële gevolgen van potentiële risico's. Het weerstandsvermogen geeft samen met het begrotingsresultaat, het verloop van de investeringen, financiering, reserves en voorzieningen en de uitkomsten van de meerjarenraming een indicatie van de financiële positie van de DCMR.

Het weerstandsvermogen kan betrekking hebben op het begrotingsjaar zelf (statisch weerstandsvermogen) of op meerdere jaren (dynamisch weerstandsvermogen). Om het weerstandsvermogen te kunnen bepalen is inzicht nodig in enerzijds de weerstandscapaciteit en anderzijds in de omvang en de achtergronden van de risico's.

De paragraaf weerstandsvermogen bevat volgens de voorschriften vanuit het BBV ten minste:

- a. het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's
- b. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit
- c. een inventarisatie van de risico's
- d. een aantal gedefinieerde financiële indicatoren

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van DCMR bestaat uit de algemene reserve. De ontwikkeling van de algemene reserve is in onderstaande tabel 11 weergegeven.

Tabel 11:

Ontwikkeling algemene reserve (x € 1.000)	Mutaties	Stand
Stand per 1 januari 2018		€ 1.770
Toevoeging 2018 vanuit bestemmingsreserves 2017	€ 0	
Onttrekkingen 2018	€ 0	
Per saldo mutatie weerstandsvermogen 2018		€ 0
Stand per 31 december 2018		€ 1.770

De in de risico-inventarisatie geïdentificeerde (individuele) risico's bieden geen directe basis voor een wiskundig berekening van het door de DCMR benodigd weerstandsvermogen. Desalniettemin zullen schommelingen optreden in het jaarresultaat van de DCMR, hetzij door interne hetzij door externe factoren. Aangezien deze schommelingen van veel - deels samenhangende - factoren afhankelijk is zal het jaarresultaat nooit geheel beheersbaar zijn. Daarom is het verstandig een adequaat weerstandsvermogen op te bouwen om deze schommelingen op te kunnen vangen zonder direct terug te moeten vallen op een additionele bijdrage van de participanten na afloop van een boekjaar. Een beperkte omvang is voldoende omdat de organisatie en de sturing er op zijn gericht risico's te beheersen en financiële consequenties te minimaliseren.

Het belangrijkste door het weerstandsvermogen af te dekken risico is adequate aanpassing van de organisatie en bedrijfsvoering aan substantiële wijzigingen in de aard en het volume van de dienstverlening op korte termijn. Dit risico wordt grotendeels opgevangen door het gevoerde personeelsbeleid in combinatie met de reguliere uitstroom en instroom van personeel. Op grond van afstemming met het management van de organisatie en heeft het Dagelijks Bestuur besloten dat een weerstandsvermogen met een omvang van 3% van de gemiddelde jaaropbrengst van drie voorgaande jaren reëel is, ook in vergelijking met andere overheidsorganisaties. Daar waar deze buffer geen uitsluitel biedt voorziet artikel 36 van de Gemeenschappelijke Regeling, waarin de financiële verantwoordelijkheid van de gezamenlijke participanten is vastgelegd.

7.4 Risico's en risicomanagement

De DCMR Milieudienst Rijnmond levert met inzet van wettelijke instrumenten en vanuit zijn specifieke deskundigheid een bijdrage aan het verlagen van de milieubelasting van bedrijven en aan het verhogen van de milieukwaliteit en veiligheid in het Rijnmondgebied. De DCMR werkt vanuit zijn expertise ook actief aan de integratie van milieuaspecten in andere beleidsterreinen en aan milieu en veiligheid gerelateerde maatschappelijke vraagstukken en nieuwe ontwikkelingen. Om deze doelstelling ook in de toekomst te kunnen realiseren en de gewenste kwaliteit te kunnen blijven leveren treft de dienst maatregelen voor een goede reputatie en een duurzaam gezonde financiële situatie. Dit vindt plaats in het kader van 'good public governance'. Eén van deze maatregelen is het opzetten en onderhouden van een systeem van risicomanagement. Daarbij wordt het begrip 'risico' breed opgevat als een gebeurtenis die zich in de toekomst kan voordoen en die gevolgen heeft voor de realisatie van de doelstelling van de DCMR.

Cyclisch risicomanagement is in de DCMR-organisatie in 2012 geïmplementeerd. De tweejaarlijkse uitvoering van de risicocyclus ondersteunt ook twee eerder geformuleerde doelstellingen:

- Risicobewustzijn; het besef dat ook de DCMR fouten kan maken en daarvan kan leren. Risicomanagement is een instrument dat dit bewustzijn ondersteunt.
- Inbedden van risicomanagement in de reguliere planning en control cyclus.

Inventarisatie risico's

In de tweede helft van 2018 is een nieuwe risicocyclus gestart met een vernieuwde werkvorm met als doel het dichterbij het lijnmanagement en de medewerkers brengen van het risicomanagement. Daarbij wordt deels voortgeborduurd op de inventarisatie en impactanalyse uit 2017 maar wordt vooral het risicogesprek op gang gebracht. Daarvoor zijn per afdeling contactpersonen risicomanagement geselecteerd en opgeleid om het periodieke risicogesprek in de afdelingsteams – waarmee in 2019 wordt gestart – te faciliteren en te begeleiden.

De eerder onderkende hoofdonderwerpen op risicogebied worden nog steeds als belangrijkste onderkend:

1. De DCMR kan haar taak niet of niet goed genoeg uitvoeren omdat de medewerkers te weinig kennis en ervaring hebben.
2. De DCMR kan haar taak niet of niet goed genoeg uitvoeren omdat het gegevensbeheer niet op orde is (kwaliteit, beschikbaarheid e.d.).
3. De DCMR kan haar inzet onvoldoende onderbouwen omdat de interne processen voor sturing en beheersing niet op orde zijn.
4. De DCMR speelt onvoldoende in op de wensen van de omgeving en ontwikkelingen waardoor ze niet toekomstbestendig is. (van buiten naar binnen, oppakken ontwikkelopgaven)

Voor elk van deze risico's is de impact gekwantificeerd en zijn beheersmaatregelen opgesteld. De uitkomsten daarvan leiden niet tot een voorstel voor een aanpassing van de door het bestuur vastgestelde norm voor het weerstandsvermogen.

Voor de borging van risicomanagement in de organisatie heeft het directieteam begin 2014 de gebruikte instrumenten van risicomanagement samen gebracht in een structuur, onder toezicht van een auditcommissie. De auditcommissie bestaat uit het directieteam, aangevuld met de controller en een extern lid.

Financiële indicatoren

De indicatoren in onderstaande tabel 12 zijn overeenkomstig de voorschriften van BBV berekend:.

Tabel 12:

Kengetallen	Jaarverslag 2017	Begroting 2018	Jaarverslag 2018
Netto schuldquote	-7,0%	1,2%	-4,7%
Solvabiliteitsratio	68,6%	38,3%	58,8%
Structurele exploitatieruimte	4,5%	1,9%	-4,1%

Netto schuldquote	De afwijking met 2017 komt vooral doordat in 2018 de rekening-courantverhouding met het Rijk sterk is gedaald.
Solvabiliteitsratio	De solvabiliteit is ten opzichte van 2017 verder gedaald. Dit wordt veroorzaakt door een daling van het eigen vermogen van € 2,4 miljoen, bestaande uit de onttrekking aan de bestemmingsreserves van € 1,6 miljoen en het negatieve resultaat ad € 0,8 miljoen. Tegelijkertijd is in 2018 de overige passiva gedaald met € 2,2 miljoen, vooral veroorzaakt door een daling van de overige schulden met € 1,6 miljoen. De solvabiliteitsratio is ruim hoger dan begroot, omdat de stand van het totale eigen vermogen in de begroting lager was geraamd.
Structurele exploitatieruimte	De daling t.o.v. 2017 wordt zowel veroorzaakt door hogere lasten als door lagere baten in 2018.

Vennootschapsbelasting

DCMR heeft van alle activiteiten beoordeeld of er sprake is van een VPB-activiteit en geclusterd waar dit een samenhang met elkaar heeft. In 2018 is de verschuldigde belasting over het boekjaar 2016 vastgelegd. Hieruit komt naar voren dat er € 452 aan vennootschapsbelasting is verschuldigd. Ook de concept aangifte voor het boekjaar 2017 is opgesteld. Dit geeft een concept VPB-last van € 589. Voor het boekjaar 2018 moet de berekening nog worden gemaakt. Naar verwachting zal de omvang van de VPB last over 2018 ongeveer een zelfde omvang hebben.

7.5 Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn duurzame productiemiddelen die de DCMR nodig heeft om de diensten en goederen te produceren die zij aan participanten en niet-participanten levert. Deze paragraaf moet op grond van het BBV tenminste de kapitaalgoederen wegen, riolering, groen en gebouwen bevatten. De DCMR bezat in 2018 geen kapitaalgoederen in de genoemde categorieën.

7.6 Financiering

De financieringsparagraaf vloeit voort uit de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO). Voor de DCMR is deze regelgeving vertaald in het door het Algemeen Bestuur vastgestelde treasurystatuut. Deze financieringsparagraaf is in samenhang met het treasurystatuut een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee sturen, beheersen en controleren van de treasury functie van de DCMR. De treasury functie omvat het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Aandachtspunten vanuit de treasury zijn:

- Facturering van de bijdragen van de participanten vindt vier keer per jaar plaats; de bijdragen van de participanten moeten uiterlijk halverwege het lopende kwartaal zijn ontvangen.
- De DCMR leent geen gelden uit aan derden.
- De DCMR maakt binnen de regelgeving voor decentrale overheden alleen gebruik van goed bekendstaande banken.
- Voor de financiering van tekorten op de rekening-courant wordt gebruik gemaakt van kasgeldleningen via goed bekendstaande banken.

In onderlinge samenhang worden het treasurystatuut, de financiële verordening en de controle verordening jaarlijks beoordeeld op hun actualiteit en indien nodig opnieuw vastgesteld door het algemeen bestuur. De laatste vaststelling vond plaats in het Algemeen bestuur van 6 december 2017.

De wet FIDO geeft aan dat het maximale kasgeldlimiet 8,5% van het begrotingstotaal mag zijn. Voor 2018 betekent dit een bedrag van k€ 4.773. De DCMR voldoet hier het volledige jaar 2018 aan.

7.7 Bedrijfsvoering

Financiën en planning en control

In 2018 is een verdere versterking vormgegeven in het aanpassen en opnieuw verankeren van sturing en verantwoording, ook in (financiële) rapportages op de verschillende onderkende niveaus. Ook is begonnen met de vervanging van het financiële systeem. De implementatie hiervan is gepland per 1-1-2020.

Inkopen

De DCMR heeft net als in voorgaande jaren een interne inkoopscan uitgevoerd in verband met de rechtmatigheid over Europese wet- en regelgeving. Hieruit is gebleken, dat de DCMR in 2018 binnen de rechtmatigheidstoleranties voor Europese aanbesteding is gebleven.

Informatievoorziening

Slimme informatievoorziening is een belangrijk thema op de toekomstagenda van de DCMR. Correct registreren, actueel houden en handig ontsluiten van gegevens zijn daarbij van cruciaal belang. Daarvoor zijn diverse stappen gezet. Op het terrein ontsluiting is gewerkt aan een datawarehouse met bijbehorend rapportagegereedschap. Daardoor kunnen gegevens uit verschillende systemen duurzaam aan elkaar worden gerelateerd en vlot via dashboards worden ontsloten ten bate van inzicht in en sturing op primaire en ondersteunende processen. Er is ook een dataloket opgeleverd, waardoor een helder overzicht beschikbaar is gekomen van de gegevensverzamelingen, die de DCMR beschikbaar heeft voor analyses en informatievoorziening. Aan correcte registratie en actueel houden van gegevens wordt met name binnen het programma Regionale Omgevingsinformatie gewerkt, waarbij Cluster Informatie de uitwerking van consequenties voor systemen voor haar rekening neemt.

Er zijn ook veranderingen in de kernsystemen ingezet. Voor het zaakstelsel betrof dat majeure releases met gunstig effect op functionaliteit en beschikbaarheid. Ook werd de herziening van de milieumodule in gang gezet. Verder is na aanbesteding de implementatie gestart van een nieuw meldkamersysteem, dat over een betere workflow- en geo-component beschikt dan het huidige systeem. Tot slot is de aanbesteding voorbereid voor een nieuw financieel systeem in verband het verlopen van de huidige aanbestedingstermijn.

7.8 Verbonden Partijen

In verband met bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijk daarmee verband houdende risico's moet in de begroting en in de jaarstukken een paragraaf worden opgenomen waarin aandacht wordt besteed aan de verbonden partijen. Verbonden partijen zijn die partijen waarin de DCMR een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Dat kunnen zijn gemeenschappelijke regelingen, samenwerkingsverbanden, vennootschappen, stichtingen en verenigingen.

Een bestuurlijk belang betreft zeggenschap, hetzij door vertegenwoordiging in het bestuur van de verbonden partij, hetzij door stemrecht. Van een financieel belang is sprake als de DCMR aan de verbonden partij een bedrag beschikbaar heeft gesteld dat niet verhaalbaar is als de partij failliet gaat of als de DCMR aansprakelijk is voor een bepaald bedrag als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. De DCMR participeert weliswaar in vele vormen van samenwerking op projectbasis maar er is geen sprake van een verbonden partij.

Andersom hebben de participanten van de DCMR wel bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en verantwoordelijkheid voor de DCMR; daarmee is de DCMR voor elk van hen een verbonden partij.

Deel 2: Rapportage Meerjarenprogramma 2017 - 2020

8 Meerjarenprogramma VTH

8.1 Algemeen

De DCMR werkt samen met haar participanten (de provincie Zuid-Holland en 15 gemeenten) aan een veilig en leefbaar Rijnmondgebied. We streven ernaar het gebied te ontwikkelen tot een economische topregio en tegelijkertijd de kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving te verbeteren. Om dit te bereiken hebben we samen met onze participanten een Meerjarenprogramma VTH (MJP) opgesteld waarin we aangegeven welke beleidsdoelstellingen we in de periode 2017 – 2020 willen realiseren. De doelstellingen zijn opgesteld rond de thema's Veiligheid, Lucht en Geur, Geluid, Energie en Afvalwater. Daarnaast hebben de participanten in het MJP een aantal ontwikkelingspunten benoemd waarvan verkend wordt of, en zo ja hoe ze in het reguliere takenpakket van de DCMR kunnen worden opgenomen. Het gaat om de onderwerpen Omgevingswet, Ontwikkeling gegevensbeheer, Nieuwe brandstoffen, Asbestketen en Grondstromen, Circulaire economie, Warmte/koude uitkoppelen, Cybersecurity en Ontkoppelen hemelwater.

In de volgende paragrafen wordt per thema gerapporteerd over zowel kwantitatieve als kwalitatieve resultaten. Aansluitend wordt per ontwikkelingspunt aangegeven welke activiteiten in 2018 hebben plaatsgevonden.

8.2 Voortgang thema's

Per thema in het MJP zijn focuspunten benoemd waarvoor geldt dat inzet daarop een duidelijk effect heeft op milieu en veiligheid. Voor elk focuspunt zijn weer indicatoren opgesteld waarmee de voortgang gemonitord kan worden.

8.2.1 Veiligheid

Het thema veiligheid kent vier focuspunten:

Kritische veiligheidsvoorzieningen voor kleine kans groot effect situaties

Er zijn ongevallen en incidenten denkbaar waarvan de kans dat ze zich voordoen klein is, maar die, als ze zich dan voordoen, een groot effect hebben. Bij de bedrijven waar deze incidenten zich kunnen voordoen, let de DCMR extra op de zogenoemde kritische veiligheidsvoorzieningen. Als rond dit onderwerp geen eisen in de vergunning zijn opgenomen, moet die vergunning geactualiseerd worden. Dit geldt naar verwachting voor zo'n 25 vergunningen.

Jaar	In behandeling	Vastgesteld (cumulatief)
2017	1	1
2018	9	3
2019		
Doel 2020		25

Aantal geactualiseerde vergunningen KKGE

De actualisatie van de vergunningen vindt plaats in fasen (per type installatie). De eerste fase bestaat uit 15 bedrijven. Daarvan zijn nu 9 vergunningen in behandeling en 3 vastgesteld. Voor de volgende fase is de scope nog niet helemaal duidelijk, maar de verwachting is dat in deze fase 6 vergunningen aangepast moeten worden. Het lijkt erop dat het totaal aantal aan te passen vergunningen rond de 20 ligt i.p.v. de 25 die als doel in het MJP genoemd worden.

Actualisatie PGS 15 en 29

Regels voor de opslag van gevaarlijke stoffen zijn vastgelegd in de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS). PGS15 en PGS29 zijn aangescherpt en bijgesteld. De DCMR past de vergunningen hierop aan. Het MJP noemt ook nog de actualisatie van PGS31 en PGS34. Deze zijn pas net of nog niet afgerond, waardoor rapportage hierover nog niet kan plaatsvinden.

PGS15		
	In behandeling	Vastgesteld (cumulatief)
2015		
2016		
2017	2	0
2018	1	1
2019		
Doel 2020		11

PGS29		
	In behandeling	Vastgesteld (cumulatief)
		3
		14
	10	27
	10	27
		45

PGS15: Bij 11 bedrijven is het nodig de vergunningen aan te passen in het kader van PGS 15. In 2018 is één aangepaste vergunning vastgesteld, een tweede vergunning is nog in behandeling. In het kader van prioritering van activiteiten is besloten de actualisatie van de vergunning van vier bedrijven uit te stellen. Dit levert door lage milieu-impact geen risico op.

Bij 97 inspecties op PGS 15 zijn in 2018 18 (niet ernstige) overtredingen geconstateerd bij 15 bedrijven.

PGS29: Het totaal aantal vergunningen in behandeling en vastgesteld is in 2018 gelijk aan 2017. Dit betekent niet dat er niets gebeurd is in 2018: bij 10 trajecten lopen rechtszaken en onderhandelingen waardoor de voortgang stilligt. Ook is in overleg met de opdrachtgever (PZH) voorrang gegeven aan aanvragen voor vergunningen die binnenkwamen (vraaggestuurd).

Bij 54 controles op PGS 29 zijn in 2018 10 (niet ernstige) overtredingen geconstateerd bij 8 bedrijven.

Veiligheidscultuur

Veiligheidscultuur gaat over veiligheidsbewustzijn en gedrag van medewerkers. De DCMR stimuleert verbetering van de veiligheidscultuur bij bedrijven en heeft dit opgenomen als onderdeel van het toezicht op risicovolle bedrijven. Aan de hand van gerichte adviezen aan bedrijven wordt de verbetering van de veiligheidscultuur gestimuleerd. Elk jaar bezoeken veiligheidsadviseurs een aantal Brzo-bedrijven om te onderzoeken in welke fase een bedrijf zich bevindt qua veiligheidscultuur. Onderstaande tabel geeft gecumuleerd aan hoeveel bedrijven er zijn bezocht.

Jaar	Startend	Uitvoerend	Evaluerend
2016	18	16	6
2017	24	22	13
2018	28	28	17

Startend: van plan met een aanpak voor veiligheidscultuur te starten

Uitvoerend: gestart met of al een aantal jaar bezig met verbeteren veiligheidscultuur

Evaluerend: al langere tijd bezig met specifieke aanpak, deze evaluerend en verbeterend.

Daarnaast is in 2018 het project *quickscan veiligheidscultuur 2018* uitgevoerd. In dit project is bij 19 bedrijven de veiligheidscultuur vergeleken met die in 2012. Hieruit is gebleken dat de veiligheidscultuur over het algemeen licht verbeterd is maar dat er bij alle onderzochte branches nog ruimte is voor verbetering en dat aandacht voor het onderwerp noodzakelijk blijft.

CIN-meldingen

Bedrijven in het Rijnmondgebied kunnen via het Centraal Incidenten Nummer (CIN) voorvallen melden die mogelijk om inzet van hulpdiensten vragen. Met een CIN-melding worden politie, brandweer, Rijkswaterstaat, Havenbedrijf Rotterdam en DCMR met één telefoongesprek tegelijkertijd geïnformeerd. Bij de meeste meldingen is actie overigens niet nodig. Dat er sinds 2016 sprake is van een stijging van het aantal CIN-meldingen betekent niet per se dat er meer incidenten zijn. Het laat wel zien dat het meldgedrag door bedrijven is verbeterd. Omdat bedrijven er zelf voor kiezen om transparant te zijn, maar ook omdat de DCMR zwaar tilt aan niet of verkeerd melden door bedrijven.

Ook heeft de Inspectie Leefomgeving en Transport het melden van voorvallen als speerpunt benoemd.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Brand	140	126	158	140	101	146	151	186	149	196	220
Gevaar	19	13	10	15	6	25	33	26	20	30	37
Zonder gevaar	179	191	150	137	134	129	147	154	149	111	145
Totaal	338	330	318	292	241	300	331	366	318	337	402

8.2.2 Lucht en geur

Een goede luchtkwaliteit is belangrijk. Een slechte luchtkwaliteit heeft negatieve gevolgen voor de gezondheid van mensen en voor de kwaliteit van natuurgebieden en biodiversiteit. De DCMR richt zich op het terugdringen van emissies van bedrijven (zowel via de lucht als via lozingen (van zzs) in het water) en op actualisatie van vergunningen vanwege wetswijzigingen. Dit doet de DCMR voor stikstofoxiden (NOx), vluchtige organische stoffen (VOS) en zeer zorgwekkende stoffen (ZZS). Daarnaast streeft de DCMR ultiem naar het terugdringen van geuroverlast in het algemeen.

Terugdringen emissies

Emissies*								
Jaar	Kton NOx	Kton VOS		Ton ZZS		# stankklachten**		
2008	15,8	12,6		143,5				
2009	13,8	11,9		144,4				
2010	13,6	10,8		105,2				
2011	14,2	10,6		85,8				
2012	12,7	10,7		92,1				
2013	13,0	10,1		155,7		4.339		
2014	12,1	9,6		117,1		2.136		
2015	12,0	10,1		69,6		1.445		
2016	11,8	8,4		84,5		1.613		
2017*	11,2	7,7		64,9		1.537		
2018						551		

* cijfers over NOx, VOS en ZZS komen in april beschikbaar, vandaar dat cijfers t/m 2017 zijn opgenomen.

** het gaat om stankklachten in de branches chemie, tank op- en overslag, afvalwaterbeheer en de voedingsmiddelenindustrie.

Actualisatie vergunningen

De Europese regelgeving waaraan bedrijven moeten voldoen in het kader van vermindering van uitstoot van NOx, VOS en ZZS is in 2017 aangescherpt. Dit betekent dat de vergunningen van veel bedrijven aangepast moeten worden. Dit moet binnen een termijn van 4 jaar na van kracht worden van de regelgeving afgerond zijn. In 2018 hebben de bedrijven waarvan de vergunning aangepast moet worden een brief ontvangen van de DCMR waarin hen verzocht wordt informatie aan te leveren over de vraag of zij voldoen aan de eisen. Veel bedrijven hebben uitstel van het leveren van de informatie gevraagd en gekregen, waardoor de realisatie op dit moment nog achterblijft.

Op provinciaal niveau zijn er ook aanpassingen gedaan in de regelgeving rond geurbeleid. Ook hierop moeten vergunningen aangepast worden. Omdat in 2018 andere prioriteiten gesteld zijn, blijft actualisatie van vergunningen op de nieuwe geurvoorschriften achter op de planning. Omdat bedrijven vier jaar de tijd hebben vanaf het van kracht worden van de regelgeving is de verwachting dat de termijn (2021) wel gehaald zal worden. Deze termijn loopt echter niet gelijk met die van het MJP (2020).

In 2018 heeft het RIVM, naast de al bestaande lijst met Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), een lijst met *potentiële* ZZS opgesteld (MJP-thema Lucht en Geur). Dit bracht voor de DCMR extra werk met zich mee.

	In behandeling	Vastgesteld
2017	4	1
2018	3	4
2019		
Doel 2020		15

Aantal vergunningen aangepast op NOx (BREF LCP)

	In behandeling	Vastgesteld
2017	0	0
2018	3	0
2019		
Doel 2020		20

Aantal vergunningen aangepast op VOS (BREF LVOC)

	In behandeling	Vastgesteld
2017	8	6
2018	2	9
2019		
Doel 2020		30

Aantal vergunningen aangepast op ZZS

	In behandeling	Vastgesteld
2017	2	2
2018	2	4
2019		
Doel 2020		20

Aantal vergunningen aangepast op nieuwe geurvoorschriften

Inspecties

Elk jaar wordt intensief gecontroleerd of bedrijven zich houden aan de NOx-, VOS-, ZZS- en geurvoorschriften. Het onderwerp is relevant bij zo'n 500 bedrijven in het Rijnmondgebied. Omdat bij inspecties elk jaar de focus ligt op een andere categorie installaties bij bedrijven, is het niet zinvol aantallen inspecties over de jaren heen bij elkaar op te tellen.

Jaar	#bedrijven gecontroleerd	Met overtreding	Zonder overtreding
2017	177	1	176
2018	71	8	63

Aantal inspecties NOx

Jaar	Beperkt	Van belang	Aanzienlijk, dreigend en/of onomkeerbaar
2017	0	5	0
2018	9	3	0

Ernst van de overtredingen NOx

Jaar	#bedrijven gecontroleerd	Met overtreding	Zonder overtreding
2017	118	0	118
2018	252	2	250

Aantal inspecties VOS

Jaar	Beperkt	Van belang	Aanzienlijk, dreigend en/of onomkeerbaar
2017	0	0	0
2018	2	0	0

Ernst van de overtredingen VOS

Jaar	#bedrijven gecontroleerd	Met overtreding	Zonder overtreding
2018	2	0	2

Aantal inspecties ZZS

Jaar	#bedrijven gecontroleerd	Met overtreding	Zonder overtreding
2017	196	6	190
2018	184	0	184

Aantal inspecties geurvoorschriften

Jaar	Beperkt	Van belang	Aanzienlijk, dreigend en/of onomkeerbaar
2017	0	6	0
2018	0	0	0

*Ernst van de overtredingen geurvoorschriften***8.2.3 Geluid**

Geluidhinder heeft een negatief effect op de gezondheid en de kwaliteit van de leefomgeving. Geluidhinder door horeca is focuspunt in het meerjarenprogramma en heeft vaak te maken met activiteiten in de avond en vroege nacht waarbij muziek wordt gedraaid. Als er sprake is van geluidshinder en de norm wordt overschreden, dan treedt de DCMR handhavend op. Vanuit het oogpunt van 'voorkomen is beter dan genezen' werkt de DCMR met de participanten aan een effectieve preventieve aanpak.

De DCMR probeert met preventieve én repressieve maatregelen te voorkomen dat horeca- en sportbedrijven herhaaldelijk voor geluidhinder zorgen. Streven is dan ook om te voorkomen dat bedrijven meerdere jaren in de top-10 van overlastgevende bedrijven staan. In 2018 zijn ten opzichte van het voorgaande jaar 7 bedrijven uit de top-10 verdwenen, 3 bedrijven staan er nog in. Naar deze drie bedrijven is in 2018 veel aandacht uitgegaan wat in twee gevallen leidde tot aanzienlijk minder meldingen van overlast. In het derde geval is sprake van diverse factoren binnen en buiten de invloedssfeer van de DCMR die zorgen voor dit resultaat. Bij dit bedrijf zullen in 2019 verdere maatregelen onderzocht worden.

In 2018 zien we een flinke toename van het aantal horecazaken in Rotterdam. Desondanks is er een dalende trend in het aantal klachten over geluidhinder door horeca- en sportbedrijven ten opzichte van de voorgaande jaren. Er zijn extra geluidsmetingen uitgevoerd en bij overschrijding van de geluidsnorm wordt direct onderzocht wat de oorzaak is. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: ondanks het warme weer in de zomer waarin veel mensen ramen en deuren open hadden staan, nam het aantal klachten af. Wel nam het aantal klachten over vliegverkeer toe, maar dit wordt in het Meerjarenprogramma buiten beschouwing gelaten. In het eerste deel van het jaarverslag [blz. 25/26 leest u hier meer over].

8.2.4 Energie

Energiebesparing is een belangrijk aspect in het verbeteren van de duurzaamheid. Nederland streeft naar 1,5% energiebesparing per jaar. Zo'n 40% van het energieverbruik in Nederland ligt bij bedrijven, voornamelijk bij de industrie. In het Energieakkoord 2013 is vastgelegd dat gemeenten en provincies prioriteit moeten geven aan de handhaving van de energiebesparingsverplichtingen in de Wet milieubeheer en de EED (Energie Efficiency Directive). De EED bepaalt dat bedrijven met een jaarlijks energieverbruik van meer dan 50.000 kWh of 25.000 m3 aardgasequivalenten maatregelen moeten treffen met een terugverdientijd van 5 jaar of korter. Na een inspectie worden hierover zonodig afspraken gemaakt die worden vastgelegd in een besparingsplan. Daarnaast moeten ondernemingen met meer dan 250 werknemers of een jaaromzet van 50 miljoen euro of meer op basis van de EED

vierjaarlijks een audit met besparingsplan indienen bij het bevoegd gezag. Besparingsplannen worden per vestiging geregistreerd.

Actualisatie vergunningen

De DCMR ziet erop toe dat bedrijven de wettelijke verplichting om energiemaatregelen te treffen nakomen. Daarbij richt de DCMR zich op de bedrijven die de meeste energie gebruiken, omdat daar in eerste instantie de meeste winst te behalen is, en op bedrijven die achterblijven. Omdat er slechts beperkte capaciteit beschikbaar is en er in overleg met de opdrachtgever (PZH) andere prioriteiten zijn gesteld, loopt de realisatie achter op de planning. Wel merken we dat steeds meer branches aandacht krijgen voor energiebesparing en steeds meer bedrijven zelf initiatieven nemen op het gebied van duurzaamheid. Zo is er voor zorginstellingen bijvoorbeeld de milieuthermometer Zorg, een openbaar certificeerbaar milieumanagementsysteem dat duurzame bedrijfsvoering stimuleert en borgt.

Jaar	Actueel	In behandeling	Vastgesteld
2017	14	4	0
2018	14	3	3
2019			
Doel 2020			80

Aantal geactualiseerde vergunningen

De DCMR ziet er ook op toe dat bedrijven zich aan de verplichte maatregelen houden. Van de 1400 te controleren bedrijven is nu ruim 1/3 gecontroleerd. Bij 18% van de gecontroleerde bedrijven zijn overtredingen geconstateerd, maar deze waren niet ernstig.

Jaar	Aantal bedrijven gecontroleerd	Aantal bedrijven met overtreding	Aantal bedrijven zonder overtreding
2017	170	26	144
2018	396	72	324
Totaal t/m 2018	566	98	468

Aantal gecontroleerde bedrijven met en zonder overtreding

De DCMR streeft ernaar dat in 2020 1400 bedrijven een energiebesparingsplan hebben. In 2018 hadden al 1117 bedrijven dit gedaan. Uit deze plannen wordt afgeleid hoeveel CO₂-reductie er gerealiseerd kan worden. Tot en met 2018 staat de teller op een potentiële besparing van ruim 172 ton per jaar, wat neerkomt op de CO₂-emissie van 45.500 gemiddelde Nederlandse huishoudens.

8.2.5 Afvalwater

De werking van het riool en de waterzuiveringsinstallaties kan ernstig verstoord raken als bedrijven waar voedingsmiddelen worden bereid (horeca) en de voedingsmiddelenindustrie oliën en vetten op het riool lozen. Het riool functioneert dan niet goed, wat kan leiden tot overlast voor bewoners en andere gebruikers. Ook kan er ongezuiverd afvalwater in het milieu terechtkomen. Lozingen vanuit bedrijfsrioleringen zijn daarom een belangrijk aandachtspunt in het toezicht door de DCMR.

Voor de voedingsmiddelenbranche geldt dat in 2018 vanuit de DCMR diverse inspanningen gepleegd zijn op dit onderwerp. Er zijn preventieve controles uitgevoerd en er is veel tijd gestoken in onderzoek naar de veroorzakers van geconstateerde verstoppingen. Dit is lastig omdat een rioolverstopping over het algemeen niet één op één te koppelen is aan een adres. Vaak is niet eens duidelijk of een verstopping veroorzaakt wordt door een particulier of een bedrijf. Voor gegevens zijn we bovendien afhankelijk van gemeenten. Veel gemeenten houden geen uitgebreide administratie bij over verstoppingen van het riool en kunnen dus niet de informatie leveren die de DCMR nodig heeft. Voor de horecabranche geldt dat er in 2018 nog geen digitale checklist in gebruik was waarmee controles geregistreerd werden. Voor deze branche kan daarom geen reëel beeld van de realisatie over 2018 gegeven worden. Omdat de checklist inmiddels wel beschikbaar is, is de verwachting dat over 2019 wel gerapporteerd kan worden.

8.3 Voortgang ontwikkelpunten

8.3.1 Omgevingswet

In 2018 veel inzet gepleegd op de voorbereiding op de implementatie van de Omgevingswet die in 2021 van kracht wordt. De gevolgen van de implementatie voor de organisatie (werkprocessen, producten en diensten, systemen en personeel) zijn in kaart gebracht en deelprojecten per onderdeel opgestart. Meer hierover leest u in paragraaf 3.2.3 van het jaarverslag.

8.3.2 Nieuwe brandstoffen

De ontwikkeling op het gebied van nieuwe brandstoffen verloopt in een versneld tempo. De productie, de opslag, het vervoer en de verlading van nieuwe brandstoffen brengen extra veiligheidsrisico's met zich mee. Naar verwachting zullen de knelpunten in de komende jaren gaan toenemen met de voorziene groei van het gebruik van nieuwe brandstoffen.

Bij de DCMR hebben we actief ingezet op kennisopbouw. Dit doen we door deel te nemen aan kennistafels, initiatieven, werkgroepen en projectgroepen. Op het gebied van LNG hebben we inmiddels voldoende expertise in huis, de focus ligt nu op kennisopbouw over bv buurtbatterijen en andere ontwikkelingen die in de nabije toekomst worden verwacht. Daarnaast hebben we een bijdrage geleverd aan o.a. het tot stand komen van vergunningen, richtlijnen en projecten. De focus ligt hierbij op een veilige toepassing van nieuwe brandstoffen (keten). Een onderdeel hiervan is het beslag op de openbare ruimte als gevolg van de energietransitie door het plaatsen van windmolens, buurtbatterijen, etc. Voor een integrale aanpak m.b.t. de integratie van de energietransitie zullen we b.v. input gaan geven voor de visies van de participanten. Hierbij wordt gekeken naar de mogelijkheden voor de gemeente en de gevolgen die bepaalde keuzes kunnen hebben.

8.3.3 Asbestketen en grondstromen

Bij het transport van verontreinigde grond naar bijvoorbeeld locaties voor terreinophoging, kunnen gezondheidsrisico's ontstaan. De handelingen met en de kwaliteitsverklaringen van deze partijen grond voldoen regelmatig niet aan de regelgeving. Het grondverzet geeft ruimte aan grondbewerkers en toeleveranciers voor het illegaal mengen met andere partijen grond of voor het slim herbemonsteren van de betreffende partij grond. Om dit te voorkomen is het belangrijk een goed beeld te hebben van de hele keten, de informatiehuishouding binnen de keten en de onderlinge samenhang tussen de partijen die daarin een rol spelen. Daarom heeft de DCMR in 2018 samen met Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant, Omgevingsdienst Zuidoost Brabant en Inspectie Leefomgeving en Transport een barrièremodel grondstromen ontwikkeld. Het model brengt mogelijke risicovolle handelingen met (verontreinigde) grondstromen in beeld vanaf het moment dat deze de bodem verlaten tot het moment dat de grond weer wordt toegepast. Ook toont het model op een geordende manier wie op welk moment in de keten aan zet is. Hiermee ontstaat voor alle betrokken toezichthoudende organisaties een gemeenschappelijk beeld. Dit versterkt de samenwerking tussen de ketenpartners en maakt effectiever ketentoezicht mogelijk.

Dat aandacht voor grondstromen nodig is bleek ook afgelopen jaar. Op twee locaties (Bleiswijk en bij de Plas van Heenvliet) is thermisch gereinigde grond toegepast die hiervoor ongeschikt bleken. In Bleiswijk is de ongeschikte grond verwijderd, bij de plas van Heenvliet loopt nog een onderzoek. In het Oeverbos in Vlaardingen is grond toegepast die, naar later bleek, aan de oppervlakte asbest bevatte. Niet duidelijk is of het asbest na toepassing is aangebracht of dat de partijen grond al asbest bevatten voordat deze werden toegepast. Het asbest is van de oppervlakte verwijderd en er loopt een onderzoek om te beoordelen of het asbest ook onder de oppervlakte aanwezig is. In Hellevoetsluis is een bouwstof (slakken) toegepast waaruit verontreinigingen dreigden te stromen. De initiatiefnemer is met een dwangsom gesommeerd om maatregelen te nemen om er voor te zorgen dat de uitloging niet leidt tot verontreiniging van de bodem. De DCMR voet nauw overleg met bouwconsortium BAAK om er bij de aanleg van de Blankenburgverbinding voor te zorgen dat de toepassingen en verplaatsingen van grond milieu hygiënisch verantwoord plaatsvinden.

8.3.4 Circulaire economie

Na de gemeenteraadsverkiezingen in 2018 is het onderwerp circulaire economie in veel college-akkoorden opgenomen. Materialen, producten en grondstoffen moeten beter gebruikt worden. De DCMR heeft een adviesteam 'Afval en Circulaire Economie' opgericht, met daarin experts vanuit alle afdelingen. Dit ACE-team beantwoordt de binnenkomende vragen van ondernemers en participanten over circulaire economie. Meer over dit onderwerp leest u in paragraaf 3.2.8 van het jaarverslag.

8.3.5 Warmte/koude uitkoppelen

In 2018 is een bronneninzet-document opgeleverd (in ruwe vorm). Het document legt een onderbouwing neer en een voorkeursvolgorde waarop warmtebronnen voor gebouwen en kassen kunnen worden beoordeeld. Het document maakt inzichtelijk dat fossiele restwarmte na duurzame restwarmte gebruiken qua belasting van aardse voorraden de best denkbare bron is voor warmte van lage temperatuur – hoewel tegelijkertijd het ontstaan van restwarmte (duurzaam én fossiel) waar mogelijk tegengegaan moet blijven worden. Dit document ligt nu bij de provincie ter benutting en wordt in ruwe vorm gedeeld voor gebruik én feedback.

In 2018 is ook de aanpak van warmte-uitwisseling binnen de wettelijke taak van de DCMR verder uitgebouwd. Er is ruimte in het wettelijk kader gevonden om ook bij ETS-bedrijven informatie te vragen over uitkoppelbare warmte. Resultaat daarvan is dat ETS-bedrijven meer informatie moeten leveren dan ze gewend zijn (en door RVO verteld wordt). Met name die verwarrende boodschap vanuit overheid is begrijpelijkerwijs ergerlijk. Maar het doorvragen heeft al tot extra inzichten over uitkoppelbaarheid geleid, ook op plekken waar een bedrijf dat zelf niet had verwacht.

DCMR heeft een achterban-rol vervuld voor Provincie, IPO en VNG op de klimaattafels industrie en gebouwde omgeving – uitkoppelen van restwarmte speelt op beide tafels een rol.

In de tweede helft van 2018 was het bronnendocument de aanleiding om gevraagd te worden voor deelname in een landelijke EZK-werkgroep die voor het doorsnijdende thema ruimte onder de klimaattafels.

De werkzaamheden hebben er toe geleid dat DCMR nu namens OD's deelneemt in een EZK-project dat zoekt naar de mogelijkheden voor (regulering van) verduurzaming van warmtenetten.

In 2018 is nog nauwelijks aandacht besteed aan het systematisch opslaan van de extra opgeleverde warmtegegevens. Dit is een ambitie voor 2019. Ook nader overleg met RVO over de rol- en taakverdeling over restwarmte tussen RVO en bevoegd gezag zal nodig zijn – dit mede naar aanleiding van de uiteindelijke uitwerking van het klimaatakkoord voor de industrie. Stroomlijning van de datavraag voor de bedrijven is daarbij uiteraard de ambitie.

8.3.6 Cybersecurity

Bedrijven maken steeds meer gebruik van het internet om hun installaties efficiënt en plaats-onafhankelijk te kunnen besturen. Dat brengt kwetsbaarheid en veiligheidsrisico's met zich mee als deze besturing op afstand kan worden gehackt. De richtlijn Netwerk- en Informatiebeveiliging verplicht exploitanten van kritieke infrastructuur, essentiële aanbieders van informatiemaatschappijdiensten en overheden om adequate maatregelen te nemen om beveiligingsrisico's te beheren en ernstige incidenten te rapporteren. In dat kader onderzoekt de DCMR in samenwerking met relevante partijen wie welke rol heeft bij het terugdringen van de cybercrime risico's voor de omgeving. Dit gebeurt bv in FERM Rotterdam, een programma voor het verhogen van digitale weerbaarheid in en rond de Rotterdamse haven (port cyber resilience programma). FERM doet dit voornamelijk door bewustwording en faciliteert daarin via een website, het organiseren van bijeenkomsten (port cyber cafés) en het geven van presentaties en seminars. FERM is een initiatief van het Havenbedrijf, Zeehavenpolitie, gemeente Rotterdam en Deltalinqs. Het Openbaar Ministerie en DCMR zijn later aangehaakt en hebben beide een afgevaardigde in de werkgroep die invulling geeft aan het programma. De afgevaardigde van DCMR heeft in 2018, naast taken binnen de werkgroep, meerdere lezingen over cyberdreigingen gegeven bij evenementen zoals het Congres Veilig Werken in AHOY. Het FERM-programma wordt in 2019 vervolgd waarbij de focus ligt op het inrichten van een regionaal CSIRT (computer security incident response team). Met dit CSIRT wordt de bedrijven in de omgeving een handelingsperspectief geboden.

8.3.7 Ontkoppelen hemelwater

De verwachting is dat door de klimaatverandering het aantal extreme regenbuien zal toenemen. Wanneer grote hoeveelheden regenwater op het riool worden geloosd, kan dit zorgen voor een overschrijding van de capaciteit van het riool. Via een overstort komt het vervuilde rioolwater dan in het oppervlaktewater terecht, met als gevolg verontreiniging van het oppervlaktewater. Onder de noemer 'ontkoppelen hemelwater' onderzoekt de DCMR samen met participanten de mogelijkheden voor hergebruik van regenwater. In 2018 zijn bij de participanten gegevens opgevraagd over de ligging van het (hoofd)riool. De geleverde informatie wordt verwerkt waarna een plan van aanpak zal worden opgesteld voor dit focuspunt. Ook worden bij revisievergunningen en/of nieuwe vergunningen bij bepaalde branches al voorwaarden in de vergunningen opgenomen die mogelijk kunnen leiden tot hergebruik/recirculatie van (hemel)water of lozing op oppervlaktewater.

Deel 3: Jaarrekening 2018

Balans

(€ x € 1.000)		Per 31-12-2018		Per 31-12-2017	
ACTIVA		€	€	€	€
Vaste activa					
Immateriële vaste activa			0		0
Materiële vaste activa			2.390		2.295
<i>Investerings met economisch nut</i>					
- overige investeringen met economisch nut	2.390			2.295	
Financiële vaste activa			0		0
Totaal vaste activa			2.390		2.295
Viottende activa					
Voorraden			530		1.568
<i>Onderhanden werk</i>	530			1.568	
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar			9.917		14.353
<i>Rekening-courantverhouding met het Rijk</i>	7.555			12.768	
<i>Vorderingen op openbare lichamen</i>	2.329			1.497	
<i>Overige vorderingen</i>	33			88	
Liquide middelen			60		61
<i>Kas- en banksaldi</i>	60			61	
Overlopende activa			2.453		1.678
<i>Voorschotbedrag met specifiek bestedingsdoel</i>	98			25	
<i>Overig nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen</i>	2.355			1.653	
Totaal viottende activa			12.960		17.660
Totaal algemeen			15.350		19.955

PASSIVA (€ x € 1.000)	Per 31-12-2018		Per 31-12-2017	
	€	€	€	€
Vaste passiva				
Eigen vermogen		5.681		8.117
<i>Algemene reserve</i>	1.770		1.770	
<i>Bestemmingsreserves</i>				
- Overige bestemmingsreserves	4.750		3.538	
- Resultaat na bestemming	0		0	
- Resultaat voor bestemming	-839		2.809	
Totaal vaste passiva		5.681		8.117
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar		3.854		5.522
<i>Kasgeldleningen</i>				
<i>Banksaldi</i>	0		0	
<i>Overige schulden</i>	3.854		5.522	
Overlopende passiva		5.815		6.316
<i>Voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel</i>	3.481		2.943	
<i>Nog te betalen bedragen</i>	2.334		3.373	
Totaal vlottende passiva		9.669		11.838
Totaal generaal		15.350		19.955

9 Algemene waarderingsgrondslagen

9.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

9.1.1 Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

9.1.2 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balansonderdeel anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij bij het opmaken van de jaarrekening bekend zijn. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen en schulden als gevolg van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerd aan verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Bij deze uitzondering moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

9.2 Materiële vaste activa met economisch nut

9.2.1 Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op het moment dat het kapitaalgoed in gebruik wordt genomen, wordt met afschrijven gestart.

9.3 Vlottende activa

9.3.1 Voorraden

De projecten zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of de lagere marktwaarde. Er wordt geen rente bijgeschreven.

Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de projecten worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Afgeronde projecten worden gewaardeerd tegen de kostprijs. Deze bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

9.3.2 Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

9.3.3 Liquide middelen en overlopende posten

De liquide middelen en overlopende posten worden tegen nominale waarde opgenomen.

9.4 Passiva

9.4.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene, bestemmingsreserve en het resultaat na bestemming volgens het overzicht van baten en lasten. Van bestemmingsreserves die niet met juridisch onontkoombare verplichtingen zijn belast, valt het (restant)saldo van een bestemmingsreserve zonder voorafgaand bestuursbesluit ten gunste van het 'resultaat na bestemming' vrij als:

- a) Het doel waarvoor de bestemmingsreserve is gevormd vervalt of
- b) Gedurende drie jaren niets aan de bestemmingsreserve is onttrokken of toegevoegd.

9.4.2 Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

9.4.3 Voorschot met specifiek bestedingsdoel participanten

De afrekening met onze participanten vindt volledig plaats op basis van werkelijke uren en materiële lasten. Het saldo van de onder- of overbesteding ten opzichte van het werkplan wordt in zijn geheel verrekend met het voorschot met specifiek bestedingsdoel.

10 Toelichting op de balans

10.1 Activa

10.1.1 Materiële vaste activa

Overige investeringen met een economisch nut (€ x 1.000)	Ultimo 2018 €	Ultimo 2017 €
Inrichting nieuwe pand DCMR	208	448
Machines, apparaten en installaties	1.680	1.258
Overige mat.vaste activa	502	589
TOTAAL	2.390	2.295

Verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut

Omschrijving (€ x 1.000)	boekwaarde 31-12-2017 €	investeringen €	des- investeringen €	afschrijvingen €	bijdragen van derden €	afwaar- deringen €	boekwaarde 31-12-2018 €
Inrichting nieuwe pand DCMR	448	0	0	240	0	0	208
Machines, apparaten en installaties	1.258	898	1	475	0	0	1.680
Overige mat.vaste activa	589	137	10	214	0	0	502
Totaal	2.295	1.035	11	929	0	0	2.390

Investeringen

De afschrijvingen zijn opgenomen in de exploitatie waardoor investeringsruimte ontstaat.

De in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

Omschrijving investeringen (€ x 1.000)	2018 €
Machines, apparaten en installaties	898
Overige mat.vaste activa	137
Totaal	1.035

Afschrijvingspercentages:

Inrichting nieuwe pand DCMR	10%
Machines, apparaten en installaties	20% - 25%
Overige materiele vaste activa	10%

In 2018 zijn de afschrijvingspercentages gewijzigd i.v.m. aansluiting naar de fiscale afschrijvingsgrondslag.

10.1.2 Vlottende activa

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

Omschrijving (€ x 1.000)	Ultimo 2018 €	Ultimo 2017 €
Onderhanden werk	530	1.568
TOTAAL	530	1.568

In het onderhanden werk zijn opgenomen de waarde van de prestaties op projecten die ultimo 2018 een doorlopend karakter hebben. Eventueel vooruit gefactureerde termijnen zijn op het onderhanden werk in mindering gebracht.

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Soort vordering (€ x 1.000)	Openstaande vorderingen 31-12-2018 €	Voorziening oninbaarheid 31-12-2018 €	Openstaande vorderingen 31-12-2018 €
Rekening-courantverhouding met het Rijk	7.555	0	7.555
Vorderingen op openbare lichamen	2.329	0	2.329
Overige Vorderingen	33	0	33
Totaal	9.917	0	9.917

De Rekening-courant verhouding met het Rijk geeft de vordering van DCMR weer op de Rijksschatkist als gevolg van de verplichte deelname van decentrale overheden aan het zogeheten schatkistbankieren. Met die regeling worden alle liquiditeiten van decentrale overheden boven een beperkt minimum geparkeerd bij de Rijksschatkist.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Omschrijving (€ x 1.000)	Ultimo 2018 €	Ultimo 2017 €
Banksaldi	59	60
Kas	1	1
TOTAAL	60	61

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de DCMR.

Het drempelbedrag aan liquide middelen, welke is uitgezonderd niet aan te houden in 's Rijks schatkist over het jaar 2018 bedraagt k€ 425. Hieronder een overzicht van het gemiddeld banksaldo per kwartaal als bedoeld als uitzondering niet aan te houden in 's Rijks schatkist.

Omschrijving	Ultimo 2018 (€ x 1.000)
1e kwartaal	174
2e kwartaal	152
3e kwartaal	153
4e kwartaal	158

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Omschrijving (€ x 1.000)	Ultimo 2018 €	Ultimo 2017 €
Voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel	98	25
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	2.355	1.653
TOTAAL	2.453	1.678

De post voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel bestaat volledig uit vorderingen op participanten:

Omschrijving (€ x 1.000)	Saldo 31-12-2017 €	Toevoeging €	Onttrekking €	Saldo 31-12-2018 €
Participant Barendrecht	20	23	30	27
Participant Lansingerland	-15	4	80	61
Participant Maassluis	-12	8	30	10
	-7	35	140	98

Voor de aansluiting met de stand per 31.12.2017 wordt verwezen naar bijlage 14.3.

10.3 Passiva

10.3.1 Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Omschrijving (€ x 1.000)	Ultimo 2018 €	Ultimo 2017 €
Algemene reserve	1.770	1.770
Bestemmingsreserves		
- overige bestemmingsreserves	4.750	3.538
Resultaat na bestemming	-839	2.809
TOTAAL	5.681	8.117

Het verloop over 2018 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven.

Omschrijving (€ x 1.000)	Saldo 31-12-2017 €	Toevoeging €	Onttrekking €	Dotatie €	Bestemming resultaat €	Saldo 31-12-2018 €
Algemene reserve	1.770					1.770
	1.770	0	0	0	0	1.770
Bestemmingsreserves						
<u>overige bestemmingsreserves</u>						
Informatievoorziening	1.426	1.000	-721			1.705
Productontwikkeling	435	1.636	-405			1.666
Personeel en organisatie	1.200	650	-471			1.379
Transitie Fysieke Infrastructuur	477	-477	0			0
	3.538	2.809	-1.597	0	0	4.750
Resultaat na bestemming						
Resultaat 2017	2.809	-2.809				0
Resultaat 2018					-839	-839
	2.809	-2.809	0	0	-839	-839
Totaal	8.117	0	-1.597	0	-839	5.681

Voorstel technische resultaatbestemming:

Overeenkomstig het aan het Dagelijks Bestuur gedane voorstel het totaal te bestemmen bedrag van - € 839.250 te onttrekken aan de bestemmingsreserves Informatievoorziening, Productontwikkeling en Personeel en Organisatie. De onttrekking vindt plaats met een procentuele verdeling naar de verschillende bestemmingsreserve posten overeenkomstig de procentuele verdeling van de dotatie van het resultaat 2017 aan de verschillende reserves

10.3.2 Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Omschrijving (€ x 1.000)	Ultimo 2018 €	Ultimo 2017 €
Schulden < 1 jaar	3.854	5.522
Nog te betalen bedragen	2.334	3.373
Voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel	3.481	2.943
TOTAAL	9.669	11.838

Schulden korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Omschrijving (€ x 1.000)	Ultimo 2018 €	Ultimo 2017 €
Schulden aan leveranciers	3.854	5.522
TOTAAL	3.854	5.522

Er zijn geen kasgeldleningen en geen bank- en girorekeningen met een negatief saldo.

Overlopende passiva

De specificatie van de overlopende passiva is als volgt:

Omschrijving (€ x 1.000)	Ultimo 2018 €	Ultimo 2017 €
Nog te betalen bedragen	2.334	3.373
Voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel	3.481	2.943
TOTAAL	5.815	6.316

De post nog te betalen bedragen valt uiteen in de volgende posten:

Omschrijving (€ x 1.000)	Ultimo 2018 €	Ultimo 2017 €
Afdracht BTW	976	1.899
Nog te betalen kosten	1.330	1.429
Vooruitontvangen bedragen	28	45
Totaal	2.334	3.373

De post voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel valt uiteen in de volgende bedragen:

Omschrijving (€ x 1.000)	Saldo 31-12-2017 €	Toevoeging €	Onttrekking €	Saldo 31-12-2018 €
Participant Albrandswaard	54	16	16	54
Participant Brielle	81	8	31	58
Participant Capelle aan den IJssel	51	11	24	38
Participant Goeree Overflakkee	138	49	89	98
Participant Hellevoetsluis	51	80	36	95
Participant Krimpen aan den IJssel	65	51	21	95
Participant Nissewaard	174	65	52	187
Participant Ridderkerk	100	92	44	148
Participant Rotterdam	1.673	690	596	1.767
Participant Schiedam	23	55	41	37
Participant Vlaardingen	0	151	46	105
Participant Westvoorne	96	39	35	100
Participant Provincie Zuid Holland	-5	365	159	201
Subtotaal	2.501	1.672	1.190	2.983
Beheer I-Kwadraat (Fase A-plus)	70	61	0	131
Beheerorganisatie Ranomos	307	5	0	312
MSR	34	21	0	55
Subtotaal	411	87	0	498
Totaal	2.912	1.759	1.190	3.481

Voor de aansluiting met de stand per 31.12.2017 wordt verwezen naar bijlage 14.3.

Deze voorschotbedragen betreffen middelen waarover de DCMR geen directe zeggenschap heeft. Dit omdat zij die middelen enerzijds beheert in opdracht van haar participanten en ze anderzijds beschikbaar zijn gesteld voor specifieke werkzaamheden. De mutaties in het voorschot worden veroorzaakt door over- of onderbestedingen op het werkplan van een participant, door toekenning van extra middelen gedurende het jaar of door afrekening van afgeronde projecten van participanten waarvan is afgesproken dat deze afrekening via het voorschot van betreffende participant verloopt.

10.4 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

De DCMR is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste.

Overzicht langlopende verplichten (€ x 1.000)				
Omschrijving	Einddatum contract (exclusief opties verlenging)	verplichting < 1 jaar	Verplichting 2-5 jaar	verplichting > 5 jaar
Onderhoud gebouwen	31-12-2019	224		
ICT supportdesk	31-8-2019	148		
Schoonmaak	1-5-2020	238	80	
Catering	1-6-2020	133	55	
Afvalmanagement	30-11-2019	69		
DE -Warme drankenautom.	30-4-2019	18		
Multifunctionals (printers)	30-6-2021	74	105	
BTB, accountant	2-7-2019	35		
Herverzekering eigen risico WGA	31-12-2019	118		
Zaaksysteem	11-9-2020	111	83	
Mobiele telefonie via KING	10-4-2020	82	27	
NMK-A	31-7-2023	261	246	
Storage en back up	4-9-2021	307	512	
Gebruik personeelssysteem	31-12-2021	96	191	
Huur Parallelweg 1, Schiedam	9-12-2023	2.015	8.060	
TOTAAL		3.929	9.359	0

Leasecontracten wagenpark

- Het wagenpark wordt geleased bij één leasemaatschappij. De aangegane verplichting bedraagt exclusief brandstof k€ 144 op jaarbasis.

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume

De medewerkers van de DCMR hebben op 31 december 2018 ter waarde van k€ 1.129 aan vakantiedagen en k€ 358 aan overwerk en/of consignatie.

10.5 Gebeurtenissen na balansdatum

Wegens langdurige afwezigheid van mw. R.M. Thé, directeur, is door het dagelijks bestuur op 14 februari 2019 de heer M.M. de Hoog aangesteld als waarnemend directeur.

11 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Omschrijving Programma's (€ x 1.000)	Raming begrotingsjaar na wijziging			Realisatie 2018			Begrotingsafwijking		
	baten a	lasten b	saldo c = a-b	baten d	lasten e	saldo f = d - e	baten g = a - d	lasten h = b - e	saldo i = g - h
Programma Bedrijven	27.362	27.362	-	26.917	27.038	-121	445	324	121
Programma Gebieden	15.149	15.149	-	13.990	13.824	166	1.159	1.325	-166
Programma Bedrijfsvoering	16.620	18.237	-1.617	17.931	20.760	-2.829	-1.311	-2.523	1.212
Kosten overhead	16.620	16.620	-	17.931	17.931	-	-1.311	-1.311	-
Bezettingsresultaat afdelingen	-	-	-	-	1.232	-1.232	-	-1.232	1.232
Lasten projecten bestemmingsreserves	1.617	1.617	-1.617	-	1.597	-1.597	-	20	-20
Totaal participant	59.131	60.748	-1.617	58.838	61.622	-2.784	293	-874	1.167
Algemene dekkingsmiddelen									
saldo financieringsfunctie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
overige dekkingsmiddelen	25	-	25	342	-	342	-317	-	-317
onvoorzien	-	-	-	18	11	7	-18	-11	-7
subtotaal algemene dekkingsmiddelen	25	-	25	359	11	348	-334	-11	-323
Heffing vennootschapsbelasting	-	25	-25	-	-	-	-	25	-25
Resultaat voor bestemming	59.156	60.773	-1.617	59.198	61.633	-2.436	-42	-860	819
Toevoeging aan reserve									
Resultaat voorgaand boekjaar	2.809	-	2.809	2.809	-	2.809	-	-	-
Mutatie Algemene reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mutatie reserve Informatievoorziening	517	1.000	-483	721	1.000	-279	-204	-	-204
Mutatie reserve Productontwikkeling	446	1.636	-1.190	405	1.636	-1.231	41	-	41
Mutatie reserve Personeel en Organisatie	654	650	4	471	650	-179	183	-	183
Mutatie reserve Transitie Fysieke Infrastructuur	477	-	477	477	-	477	-	-	-
subtotaal mutatie reserves	4.903	3.286	1.617	4.883	3.286	1.597	20	-	20
Resultaat na bestemming	64.059	64.059	-	64.081	64.919	-839	-22	-860	839
Voorstel technische toevoeging / onttrekking aan reserves									
Mutatie Algemene reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mutatie reserve Informatievoorziening	-	-	-	255	-	255	-255	-	-255
Mutatie reserve Productontwikkeling VTH	-	-	-	418	-	418	-418	-	-418
Mutatie reserve Personeel en Organisatie	-	-	-	166	-	166	-166	-	-166
Mutatie reserve Transitie Fysieke Infrastructuur	-	-	-	-	-	-	-	-	-
subtotaal mutatie reserves	-	-	-	839	-	839	-839	-	-839
Resultaat na technische bestemming	64.059	64.059	-	64.919	64.920	0	-860	-860	-0

12 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

In het jaarverslag is per programma de financiële uiteenzetting weergegeven analoog aan de beleidsbegroting en het overzicht van voorgaand jaar. Hieronder volgt een samenvatting van de resultaten, een toelichting op de algemene dekkingsmiddelen en een analyse van de begrotingsafwijkingen.

Resultaat

Algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving Financiering en algemene dekkingsmiddelen	Raming 2018			Realisatie 2018			Begrotingsafwijking		
	baten a	lasten b	saldo c = a - b	baten d	lasten e	saldo f = d - e	baten g = a - d	lasten h = b - e	saldo i = g - h
Betaalde rente financiering	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bespaarde rente op eigen vermogen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Doorberekende rente aan kostenplaatsen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige opbrengsten	€ -	€ 25	€ 25	€ 342	€ -	€ 342	€ 342	€ -	€ 367
Omvoorzien	€ -	€ -	€ -	€ 18	€ 11	€ 7	€ 18	€ 11	€ 7
Totaal	€ -	€ 25	€ 25	€ 359	€ 11	€ 348	€ 359	€ 14	€ 373

De hogere realisatie van de algemene dekkingsmiddelen is voornamelijk het gevolg van niet begrote opbrengsten verhuur en opbrengsten op kostenplaatsen a.g.v. detacheringen. Deze afwijkingen zijn het gevolg van de uitvoering van het gekozen beleid, dit betreft geen onrechtmatig afwijkingen

Analyse begrotingsafwijkingen

Door het Algemeen Bestuur worden de volgende criteria met betrekking tot begrotingsrechtmatigheid gesteld:

- Hogere lasten per programma dienen gecompenseerd te worden door hogere baten per programma;
- Overschrijdingen van investeringsbudgetten zijn rechtmatig wanneer de afschrijvingslast in de exploitatie kan worden gedekt.

Begrotingsafwijkingen op programma's van participanten

Verschillen tussen de gerealiseerde kosten en opbrengsten in de werkplanbijdragen van de participanten worden bij alle participanten verrekend met het voorschot met specifiek bestedingsdoel van de participant. Omdat dit valt binnen de totale budgettaire kaders van het werkplan is er geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

Programma Bedrijven

De realisatie van de lasten op het programma Bedrijven is k€ 324 lager uitgevallen dan de begroting. Enerzijds is er binnen het programma wel extra (niet begrote) inzet voor WABO toezicht binnen de werkplannen uitgevoerd en is er extra inzet gepleegd voor de Meldkamer en projecten Chemours, ZZS en Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV). De lagere realisatie van de directe kosten op het programma is het gevolg van de hogere kosten overhead dan begroot³ (zie hierna programma Bedrijfsvoering).

Het verlies op het programma Bedrijven is voor een belangrijk deel ontstaan door het project Meldkamer ad -k € 118. Ook het project AADV en enkele samenwerkingsprojecten lieten een verlies zijn wat gecompenseerd is door positieve resultaten op een aantal andere projecten binnen het programma.

³ Door de integrale kostprijsystematiek van de DCMR zijn de kosten overhead verdisconteerd in de uurtarieven. Om de kosten overhead apart inzichtelijk te kunnen maken binnen het programma Bedrijfsvoering zijn deze kosten uit de bruto totale lasten voor de inhoudelijke programma's Bedrijven en Gebieden gehaald. Bij een relatief groter aandeel van de overhead in de totale kostprijs, betekent dit, bij gelijkmatige inzet, lagere directe lasten voor het betreffende programma's.

Programma Gebieden

De realisatie van de lasten op het programma Gebieden is k€ 1.325 lager uitgevallen dan de definitieve begroting. Dit komt onder andere door achterblijvende realisatie van de inzet op de additionele projecten binnen het programma en de hogere kosten overhead dan gepland ((zie hierna programma Bedrijfsvoering)).

Het positieve resultaat op het programma Gebieden is voor een belangrijk deel ontstaan door nagekomen resultaten op een aantal projecten uit voorgaande jaren.

Programma Bedrijfsvoering

De kosten van de overhead bedragen in 2018 in totaal k€ 17.931. Dit is ruim k€ 1.300 hoger dan begroot. Dit komt enerzijds door hogere loonkosten dan begroot voor ondersteunende functies vanwege het vervullen van een aantal vacatures met relatief veel dure inhuur voor o.a. informatiserings- en automatiseringstrajecten (bijna k€ 600).

Daarnaast zijn de materiële huisvestings- en ICT kosten hoger uitgevallen (+ k€ 878). De ICT kosten zijn o.a. hoger doordat de vervanging van de mobiele telefonie (k€ 400) oorspronkelijk niet was begroot. Daarnaast zijn de kosten van de implementatie van de Storage and Back up faciliteiten hoger uitgevallen.

De kosten van de uitbestede taken (bedrijfsarts, bedrijfsmaatschappelijk werk, salarisadministratie en ICT supportdesk) zijn wel k€ 184 lager uitgevallen dan gepland door lager afname van diensten dan geraamd.

Een aantal projecten op het gebied van informatievoorziening (o.a. nieuw meldkamersysteem, nieuw financieel systeem, implementatie datawarehouse) en productontwikkeling (voorbereiding omgevingswet, ROI en VV2.0) en de financiering van personele frictiekosten worden gedekt uit een aantal eerder gevormde bestemmingsreserves. Op totaalniveau zijn de onttrekkingen nagenoeg gelijk aan de verwachte onttrekkingen.

De geringe realisatie op de post onvoorzien betreft het saldo van nagekomen opbrengsten en kosten van voorgaande boekjaar. Voor de hoogte van de af te dragen vennootschapsbelasting is nog een pm post opgenomen aangezien er nog geen aangifte over 2018 is opgesteld. Op basis van de concept-aangiften over 2016 en 2017 zullen deze kosten naar verwachting zeer beperkt zijn (tussen k€ 0,5 en k€ 2).

Het negatieve resultaat op het programma Bedrijfsvoering ad € 884 is ontstaan door een negatief bezettingsresultaat van de afdelingen. Er zijn ruim 7.000 te weinig directe uren gerealiseerd om alle lasten uit het taakveld ondersteuning organisatie te dekken. Dit zorgde voor een negatief bezettingsresultaat op afdelingen van k€ 1.232.

Begrotingsafwijkingen op projecten

Het resultaat van de individuele projecten wordt bepaald aan de hand van enkele criteria:

- de einddatum van het project,
- het afgesproken type prestatie (voorcalculatie versus nacalculatie).

De criteria bepalen op welke wijze er in de administratie stelposten voor onderhanden werk of nog te factureren bedragen worden opgenomen.

Bij de bepaling van het resultaat op nog niet afgeronde projecten wordt er van uitgegaan dat projecten over de gehele looptijd resultaatneutraal zullen uitpakken. Dit houdt in dat bij de waardering van de opbrengsten op een project per einde jaar deze nooit meer mogen bedragen dan de kosten op dat moment.

Mocht uit de analyse van de cijfers per einde jaar echter blijken dat een project een verlies laat zien, dan wordt dit verlies in de cijfers meegenomen.

Alleen van projecten die daadwerkelijk zijn afgerond, zijn de eventuele winsten in het resultaat verwerkt.

Projectresultaat 2018

Het saldo van het projectresultaat is opgenomen in de resultaten van de programma's Bedrijven en Gebieden en het eindresultaat van de DCMR.

13 Overige gegevens

13.1 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Op grond van het bepaalde in § 4, artikel 4.1, 1e lid, letters a tot en met g van de Wet normering topfunctionarissen publieke en semipublieke sector moeten de gevraagde gegevens van de directeur openbaar gemaakt worden.

	2018	2017
bedragen x € 1	R.M. Thé	R.M. Thé
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	133.176	128.291
Beloningen betaalbaar op termijn	18.630	17.163
<i>Subtotaal</i>	<i>151.806</i>	<i>145.454</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	181.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	151.806	145.454
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.

De vergelijkende cijfers 2017 wijken met jaarrekening 2017 door een gewijzigde berekeningswijze van de ontvangen beloning. Deze wijziging heeft geen impact op de beoordeling van de bezoldiging t.o.v. het maximum.

Tevens worden de gegevens van de plaatsvervangend directeur 2018 openbaar gemaakt:

	2018
bedragen x € 1	M.M. de Hoog
Functiegegevens	plv. Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	12/11 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	15.882
Beloningen betaalbaar op termijn	2.442
<i>Subtotaal</i>	<i>18.324</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	25.890
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	18.324
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.

13.2 Bestuursleden Algemeen Bestuur

Onderstaande bestuursleden zijn wethouder in de genoemde gemeente, of in het geval van de provincie: gedeputeerde. Genoemde bestuursleden zijn lid van het Algemeen Bestuur en verrichten de werkzaamheden voor DCMR onbezoldigd.

In de kolom "Lid Dagelijks Bestuur" staat aangegeven welke leden gezamenlijk het Dagelijks Bestuur van DCMR vormen. De leden van het Algemeen Bestuur of Dagelijks Bestuur ontvangen geen bezoldiging gelet op de Wet Normering Topinkomens. De leden van het Algemeen Bestuur worden aangewezen door de gemeenteraden en provinciale staten. De leden van het Dagelijks Bestuur worden aangewezen door het Algemeen Bestuur. Op 21 maart 2018 vonden gemeenteraadsverkiezingen plaats. De samenstelling van het Algemeen en Dagelijks Bestuur is daardoor gewijzigd. In onderstaand schema is de oude en nieuwe samenstelling weergegeven.

Organisatie	Naam	Bestuursfunctie	Lid dagelijks bestuur
Provincie Zuid-Holland	de heer R.A. Janssen	Voorzitter	JA
Gemeente Rotterdam	de heer P.J. Langenberg (tot medio 2018)	Vice-voorzitter	JA
Gemeente Rotterdam	de heer A. Bonte (vanaf medio 2018)	Vice-voorzitter	JA
Gemeente Albrandswaard	de heer M.C. Goedknegt (vanaf medio 2018)		JA
Gemeente Maassluis	de heer J.M.H. Evers (tot medio 2018)		JA
Gemeente Vlaardingen	de heer B. Bikkers (vanaf medio 2018)		JA
Gemeente Hellevoetsluis	mevrouw M. Roza (tot medio 2018)		JA
Gemeente Westvoorne	mevrouw L. van der Pol (vanaf medio 2018)		JA
Gemeente Krimpen aan den IJssel	de heer C.A. Oosterwijk (tot medio 2018)		JA
Provincie Zuid-Holland	de heer F. Vermeulen	Portefeuillehouder Financiën	JA
Gemeente Albrandswaard	de heer M.C. Goedknegt (tot medio 2018)		
Gemeente Barendrecht	de heer J. van Wolfswinkel (tot medio 2018)		
Gemeente Barendrecht	mevrouw T.F. de Jonge (vanaf medio 2018)		
Gemeente Brielle	de heer D.A. Verbeek (tot medio 2018)		
Gemeente Brielle	de heer A.A. Schoon (vanaf medio 2018)		
Gemeente Capelle aan den IJssel	de heer J.A.A. Meuldijk (tot medio 2018)		
Gemeente Capelle aan den IJssel	de heer N.C. van Veen (vanaf medio 2018)		
Gemeente Goeree-Overflakkee	de heer D. Markwat		
Gemeente Hellevoetsluis	de heer P. Schop (vanaf medio 2018)		
Gemeente Krimpen aan den IJssel	de heer A. Timm (vanaf medio 2018)		
Gemeente Lansingerland	de heer J. Heuvelink (tot medio 2018)		
Gemeente Lansingerland	mevrouw K. Arends (vanaf medio 2018)		
Gemeente Maassluis	de heer G. van der Wees (vanaf medio 2018)		
Gemeente Nissewaard	de heer H.A. de Graad (tot medio 2018)		
Gemeente Nissewaard	de heer I. Bal (vanaf medio 2018)		
Gemeente Ridderkerk	de heer M. Japenga		
Gemeente Rotterdam	de heer A.L.H. Visser		
Gemeente Schiedam	mevrouw P. van Aaken (tot medio 2018)		
Gemeente Schiedam	de heer J.W. Ooijevaar (vanaf medio 2018)		
Gemeente Vlaardingen	de heer R. van Harten (tot medio 2018)		
Gemeente Westvoorne	de heer A.L. van der Meij (tot medio 2018)		
Provincie Zuid-Holland	mevrouw J.N. Baljeu		

14 Bijlagen

In dit hoofdstuk treft u de volgende bijlagen aan:

- 14.1 Staat van activa
- 14.2 Werkplanoverzicht per participant
- 14.3 Overzicht voorschot met specifiek bestedingsdoel per participant
- 14.4 Overzicht van baten en lasten per taakveld
- 14.5 Accountantsverklaring
- 14.6 Nadere verklaring producten in hoofdstuk 5

14.1 Staat van activa

	Aanschafwaarde		Investeringen		Desinvesteringen en geheel afgeschreven bedragen in	Aanschafwaarde		Afschrijving Desinvestering		Afschrijving tot en met		Afschrijving tot en met		Boekwaarde per	
	31 dec 17	2018	2018	2018		31 dec 18	2018	2018	2018	2018	2018	2018	2018	31 dec 17	31 dec 18
(€ x1.000)															
GEBOUW	0					0								0	
INRICHTING NIEUWE PAND	2.397	0	0	0	2.397		0	240	2.190	448	208				
KANTOORMEUBILAIR	2.101	137	33	2.205			23	214	1.703	589	502				
COMMUNICATIEMIDDELEN	510	0	0	510			0	51	393	168	117				
AUTOMATISERING	4.672	898	696	4.874			695	424	3.311	1.090	1.563				
METINGEN/ADVIEZEN	2.303	0	0	2.303			0	0	2.303	0	0				
TOTAAL GENERAAL	11.983	1.035	729	12.289			718	929	9.900	2.295	2.390				

14.2 Werkplan overzicht per participant

Omschrijving Participant (€ x 1.000)	Raming begrotingsjaar na wijziging			Realisatie 2018			Begrotingswijziging		
	balen a	lasten b	saldo c = a - b	balen d	lasten e	saldo f = d - e	balen g = a + d	lasten h = b + e	saldo i = g - h
Gemeente Albrandswaard	315	315	-	314	314	-	-	1	-
Gemeente Berendrecht	510	510	-	517	517	-	-	-	-
Gemeente Breille	447	447	-	463	463	-	-	-	-
Gemeente Capelle a/d IJssel	431	431	-	423	423	-	-	-	-
Gemeente Goeree-Overflakkee	1.290	1.290	-	1.282	1.282	-	-	-	-
Gemeente Hellevoetsluis	518	518	-	464	464	-	-	-	-
Gemeente Krimpen a/d IJssel	471	471	-	439	439	-	-	-	-
Gemeente Lansingerland	1.205	1.205	-	1.281	1.281	-	-	-	-
Gemeente Maassluis	317	317	-	345	345	-	-	-	-
Gemeente Nissewaard	956	956	-	943	943	-	-	-	-
Gemeente Ridderkerk	788	788	-	740	740	-	-	-	-
Gemeente Schiedam	1.099	1.099	-	1.085	1.085	-	-	-	-
Gemeente Vlaardingen	1.362	1.362	-	1.257	1.257	-	-	-	-
Gemeente Westvoorne	425	425	-	414	414	-	-	-	-
Gemeente Rotterdam	16.790	16.790	-	16.480	16.480	-	-	-	-
Provincie Zuid-Holland	25.708	25.708	-	24.634	24.634	-	-	-	-
Externe projecten *	6.500	6.500	-	7.757	7.757	-	-	-	-
Totaal participant	59.132	59.132	-	58.838	58.794	45	294	338	-45
Laatst projecten bestemmingsreserve	-	1.617	-1.617	-	1.597	-1.597	-	20	-20
Bezuinigingsresultaat afdelingen	-	-	-	-	1.232	-1.232	-	-1.232	1.232
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
saldo financieringsfunctie	-	25	-25	342	-	342	-	-342	367
overige dekkingsmiddelen	-	-	-	18	11	7	-	-18	-7
onvoorziene	-	25	-25	359	11	348	-	-359	373
subtotaal algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Helling vennootschapsbelasting	-	25	-25	-	-	-	-	25	-25
Resultaat voor bestemming	59.132	59.182	-50	58.188	61.633	-2.435	-66	-834	769
Toevoeging aan reserve	2.809	-	2.809	2.809	-	2.809	-	-	-
Resultaat voorgaand boekjaar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mutatie Algemene reserve	517	1.000	-483	721	1.000	-279	-	-204	-204
Mutatie reserve Informatievoorziening	446	1.636	-1.190	405	1.636	-1.231	41	-41	41
Mutatie reserve Productontwikkeling	654	650	4	471	650	-179	183	-183	183
Mutatie reserve Personeel en Organisatie	477	-	477	477	-	477	-	-	-
Mutatie reserve Transitie Fysieke Infrastructuur	-	-	-	-	-	-	-	-	-
subtotaal mutatie reserves	4.933	3.286	1.647	4.893	3.286	1.607	20	-	20
Resultaat na bestemming	64.035	62.468	1.567	64.081	64.919	-839	-46	-834	789
Voorstel technische toevoeging / onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mutatie Algemene reserve	-	-	-	255	-	255	-	-255	-255
Mutatie reserve Informatievoorziening	-	-	-	418	-	418	-	-418	-418
Mutatie reserve Productontwikkeling VTH	-	-	-	166	-	166	-	-166	-166
Mutatie reserve Personeel en Organisatie	-	-	-	839	-	839	-	-839	-839
subtotaal mutatie reserves	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat na technische bestemming	-	-	-	64.920	64.919	0	-885	-834	-50

14.3 Overzicht voorschot met specifiek bestedingsdoel per participant

Omschrijving (€ x 1.000)	Saldo 31-12-2017 €	Toevoeging €	Onttrekking €	Saldo 31-12-2018 €	Saldo 31-12-2018 (€ x 1)
Participant Albrandswaard	54	16	-16	54	53.828
Participant Barendrecht	-20	23	-30	-27	-27.049
Participant Brielle	81	8	-31	58	58.426
Participant Capelle aan den IJssel	51	11	-24	38	37.831
Participant Goeree Overflakkee	138	49	-89	98	98.170
Participant Hellevoetsluis	51	80	-36	95	94.740
Participant Krimpen aan den IJssel	65	51	-21	95	94.398
Participant Lansingerland	15	4	-80	-61	-60.617
Participant Maassluis	12	8	-30	-10	-9.995
Participant Nissewaard	174	65	-52	187	187.097
Participant Ridderkerk	100	92	-44	148	148.305
Participant Rotterdam	1.673	690	-596	1.767	1.767.494
Participant Schiedam	23	55	-41	37	37.239
Participant Vaardingen	0	151	-46	105	104.167
Participant Westvoorne	96	39	-35	100	100.596
Participant Provincie Zuid Holland	-5	365	-159	201	201.520
Totaal	2.508	1.707	-1.330	2.885	

Totaal van de vorderingen op Participanten	25	98
Totaal van de schulden Participanten	2.533	2.983
Saldo	2.508	2.885

14.4 Overzicht van baten en lasten per taakveld

V&W DCMR naar Taakveld		Bedrag (€ x 1.000)
<i>Taakveld</i>	<i>Categorie</i>	
7.4 Milieubeheer	3.6 Huren	48
7.4 Milieubeheer	3.8 Overige goederen en diensten	59.121
Totale Baten		59.169
<i>Taakveld</i>	<i>Categorie</i>	
7.4 Milieubeheer	1.1 Salarissen en sociale lasten	39.935
7.4 Milieubeheer	2.1 Belastingen	50
7.4 Milieubeheer	3.2 Duurzame goederen	14.018
7.4 Milieubeheer	3.5.1 Ingeleend personeel	6.673
7.4 Milieubeheer	7.3 Afschrijvingen	929
Totale Lasten		61.605
Resultaat voor bestemming		-2.436
Onttrekking bestemmingsreserve		
Informatievoorziening		721
Productontwikkeling		405
Personeel en Organisatie		471
Resultaat na bestemming		-839

14.5 Accountantsverklaring

14.6 Nadere verklaring producten in hoofdstuk 5

Toezicht

Er zijn verschillende soorten inspecties. Globaal zijn dit de volgende:

Opleveringscontrole

Inspectie ter oplevering van een nieuwe of gewijzigde vergunning.

Preventieve controle

Een controle op het bedrijf waarbij bepaalde bedrijfsonderdelen of milieuaspecten fysiek worden gecontroleerd. Deze inspecties worden gericht ingezet daar waar de risico's in de branches het grootst zijn.

Nacontrole

Een controle bij een bedrijf volgend op een eerdere preventieve controle waarbij overtredingen geconstateerd zijn. Tijdens de nacontrole wordt gezien of de overtredingen voortduren of inmiddels ongedaan gemaakt zijn.

Administratieve controle

Een administratieve controle is een controle waarbij bedrijfsdocumenten worden geïnspecteerd.

Klachten- / voorvalonderzoek

Inspectie om de bron en oorzaak van klachten of voorvallen te achterhalen.

Inventariserende controle

Inspectie waarbij de bedrijven of wijzigingen in de bedrijvigheid in een bepaald gebied worden geïnventariseerd.

Brzo-controle

Een inspectie bij een Brzo-inrichting wordt uitgevoerd om na te gaan of de inrichting voldoet aan de verplichtingen die voortvloeien uit het Brzo 2015 en daarmee verbonden regelgeving. Tijdens de VT inspectie worden de Wabo gerelateerde wetgeving opgepakt. De Brzo-controles worden gezamenlijk met de VRR en met de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (voormalige Arbeidsinspectie) uitgevoerd. De aard van de inspecties is systeemgericht en/of technisch.

Bodem

Beschikkingen

Dit betreft de volgende beschikkingen: verlening subsidie bodemsanering, BUS-evaluatie bodemsanering, evaluatieverslag bodemsanering, saneringsplan bodemsanering ernst/spoed, bodemsanering nazorgplan.

Inspecties wbb / bbk

Dit betreffen de volgende controles: Besluit bodem kwaliteit, bodemsanering niet-Wbb, bodemsanering Wbb ernstig / niet ernstig, mobiele puinbreker (Locatie-gebonden controle buiten inrichtingen), nazorglocaties, ontgroningen.

Beoordeling rapportages

Dit betreffen de volgende beoordelingen: monitoringsrapportage, plan van aanpak nieuw geval van bodemverontreiniging, melding besluit bodemkwaliteit en rapportage bodemonderzoek.

Overige Gebiedsgerichte producten

Geluid

Bij geluid gaat het om de ontheffingen geluidsbelasting.

Luchtvaart

Het betreft hier Ontheffingen Tijdelijk en Uitzonderlijk Gebruik (TUG) en Controles TUG. Deze taak wordt alleen voor de provincie uitgevoerd.

Ruimtelijke ontwikkeling

Het betreft de producten Advies milieuaspecten beoordeling GRO, Quickscan gebiedsbestemmingsplannen en haalbaarheidsscan RIT. Daarnaast de nulstapadviezen m.e.r. ,de vormvrije m.e.r. beoordelingen en de m.e.r. beoordelingsbesluiten. Verreweg de meeste producten zijn opgesteld voor de gemeente Rotterdam.

Vuurwerk

Het betreft de ontbrandingstoestemmingen vuurwerk, de behandeling van meldingen vuurwerkontbranding en controles bij vuurwerkevenementen. Deze taken worden uitsluitend voor de provincie uitgevoerd.

De raad van de gemeente Lansingerland

griffie@lansingerland.nl

Ons kenmerk	Uw Kenmerk	Bijlagen	Datum
22256129		3	15 april 2019
Contactpersoon	Doorkiesnr.	Afdeling	
S.J. Warmenhoven	010-2468230	Directie	

Onderwerp

Zienswijze conceptbegroting 2020

Geachte leden van de raad,

Hierbij doe ik u de conceptbegroting 2020 van de DCMR Milieudienst Rijnmond toekomen. Ingevolge artikel 27 van de Gemeenschappelijke regeling DCMR Milieudienst Rijnmond stel ik u in de gelegenheid bij het dagelijks bestuur van de DCMR uw zienswijze kenbaar te maken.

Begroting 2020

Het dagelijks bestuur van de DCMR heeft op 10 april jl. ingestemd met de conceptbegroting. De begroting 2020 zal ter vaststelling worden aangeboden aan de vergadering van het algemeen bestuur op 3 juli 2019. De begroting is gebaseerd op de financiële uitgangspunten die in het dagelijks bestuur van 14 februari 2019 zijn vastgesteld. Overeenkomstig de indexeringsbrief van de Werkgroep verbetering financiële sturing Gemeenschappelijke Regelingen zijn de bijdragen van de gemeentelijke participanten met 3,4% verhoogd.

Ingevolge artikel 27 van de Gemeenschappelijke regeling wordt de begroting door de participanten voor een ieder ter inzage gelegd en tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar gesteld.

Jaarrekening 2018

Tevens zend ik u conform de Wet gemeenschappelijke regelingen hierbij ter informatie de jaarrekening 2018 en het accountantsverslag 2018. Het dagelijks bestuur heeft op 10 april 2019 met de jaarrekening 2018 ingestemd en zal deze ter vaststelling aanbieden aan het algemeen bestuur op 3 juli 2019.

Conform de afspraken die in de Griffierskring Rijnmond zijn gemaakt wil ik u verzoeken om voor 1 juli 2019 uw zienswijze op de conceptbegroting aan het dagelijks bestuur kenbaar te maken. Hierbij wil ik echter aandacht vragen voor het belang van een goede verwerking van de zienswijzen in de besluitvorming door het algemeen bestuur op 3 juli a.s. In dat kader stel ik het op prijs indien al eerder (zo mogelijk 19 juni 2019 d.w.z. twee weken voor de AB-vergadering) een eventuele zienswijze beschikbaar zou kunnen zijn.

Hoogachtend,

namens het dagelijks bestuur DCMR Milieudienst Rijnmond,

M.M. de Hoog
Wvd. directeur DCMR Milieudienst Rijnmond